

OCENA STANU SANITARNEGO
MIASTA CHORZÓW
ZA ROK 2016

<i>Spis treści</i>	<i>strony</i>
<i>1.Epidemiologia</i>	<i>3</i>
<i>2.Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku</i>	<i>32</i>
<i>3.Higiena komunalna i środowiska</i>	<i>36</i>
<i>4.Higiena pracy</i>	<i>50</i>
<i>5. Higiena dzieci i młodzieży</i>	<i>61</i>
<i>6. Zapobiegawczy nadzór sanitarny</i>	<i>66</i>
<i>7. Oświata zdrowotna</i>	<i>72</i>

Epidemiologia

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór sanitarny na obszarze o powierzchni: - **46,82 km²**

Nadzorem sanitarnym objęte są miasta: Chorzów i Świętochłowice. PPIS w Chorzowie obejmuje swoim nadzorem ludność w liczbie **150.834 osób**; w tym dzieci i młodzież objęta PSO –27 386 **osoby**.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

W roku sprawozdawczym kontynuowano nadzór nad chorobami zakaźnymi zgłaszanymi przez podmioty lecznicze. Działania te obejmowały m.in. analizę formularzy zgłoszeń chorób zakaźnych, wczesne wykrywanie ognisk chorób zakaźnych/ zakażeń. W ramach bieżącego nadzoru nad przedsiębiorstwami podmiotów leczniczych zintensyfikowano kontrole w zakresie podjętych przez podmioty lecznicze działań mających na celu zapobieganie zakażeniom związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Zgodnie z planem zasadniczych przedsięwzięć wzmożono nadzór nad blokami operacyjnymi, zwracając szczególną uwagę na funkcjonowanie bloków nie spełniających wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.06.2016r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. W związku ze Światowymi Dniami Młodzieży przeprowadzono dodatkowe kontrole w wyznaczonych zakładach leczniczych w zakresie możliwości izolacji pacjentów chorych na choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne oraz w tych zakładach, które zadeklarowały gotowość do transportu tych osób. Dodatkowymi kontrolami w zakresie spełniania warunków higieniczno-sanitarnych objęto oddziały psychiatryczne zgodnie z poleceniem Głównego Inspektora Sanitarnego. W zakresie nadzoru nad zakażeniami szpitalnymi i drobnoustrojami alarmowymi, kontrolami objęto również placówki lecznicze udzielające całodobowych świadczeń medycznych innych niż szpitalne. Wzmożono nadzór nad podmiotami leczniczymi o zwiększonym ryzyku wystąpienia ognisk wywołanych *Clostridium difficile* poprzez: szczegółową weryfikację zgłaszanych druków zachorowań i przegląd kart zakażeń szpitalnych podczas kontroli w szpitalach.

W 2016r. nadal prowadzono aktywny nadzór epidemiologiczny wszystkich przypadków ostrych porażek wiotkich na oddziałach neurologii oraz neurologii dziecięcej. Prowadzono nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych przeciwko Poliomyelitis – zgodnie z programem szczepień.

Prowadzono analizę sytuacji epidemiologicznej chorób odzwierzęcych u ludzi w ramach monitoringu zoonoz. W związku ze wzrostem zachorowań wywołanych przez Salmonellę wnikliwie przeanalizowano sytuację epidemiologiczną w/w zachorowań w celu wykrycia powiązania między poszczególnymi przypadkami i wzrostem zatruc pokarmowych.

Sekcja NS-HKiŚ kontynuowała badania ciepłej wody użytkowej na obecności bakterii *Legionella sp.* w wewnętrznych instalacjach w budynkach stacjonarnych podmiotów leczniczych (szpitalach, zakładach opiekuńczo-pielęgnacyjnych).

Zatrucia substancjami psychoaktywnymi uruchomiły ogólnopolską akcję mającą na celu zgłaszanie zatruc wywołanych przez tzw. dopalacze. Współpracowano ze szpitalami w tym zakresie zbierając informacje o podejrzeniach zatruc środkami zastępczymi.

W sytuacji nadal aktualnego zagrożenia atakami bioterrorystycznymi w ramach powiadamiania alarmowego pełnione były całodobowe dyżury telefoniczne.

Pracownicy Sekcji Epidemiologii byli zaangażowani w działania mające na celu weryfikację obiektów kwarantannowych na terenie nadzorowanym przez PPIS w Chorzowie.

W zakresie nadzoru nad uodpornieniem populacji na nadzorowanych terenie prowadzony był nadzór nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych i gospodarką preparatami szczepionkowymi.

W roku sprawozdawczym zintensyfikowano działania prowadzone w stosunku do osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych – na rodziców 15 dzieci wydano 19 upomnień dot. poddania się szczepieniom ochronnym.

SZKOLENIA

W 2016r. Sekcja Epidemiologii współpracowała z Sekcją NS-HKiŚ w realizacji szkoleń w ramach kampanii społecznej „Mam świadomość jak być zdrowym” skierowaną do właścicieli i pracowników zakładów fryzjerskich, tatuażu, odnowy biologicznej.

Pracownicy Sekcji Epidemiologii uczestniczyli w **6 szkoleniach zewnętrznych** organizowanych m.in. przez ŚPWIS w Katowicach, Dom Lekarza, Śląski Urząd Wojewódzki, Stowarzyszenie „Parasol dla Życia”, Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych. Tematyka szkoleń obejmowała: szczepienia ochronne, dezynfekcję i sterylizację narzędzi, zakażenia szpitalne, rozwiązania technologiczne w zakładach leczniczych. Informacje ze szkoleń zewnętrznych przekazywane były pracownikom sekcji w ramach szkoleń wewnętrznych. Ponadto, kierownik Sekcji NS-EP przeszkolił wszystkich pracowników tut. Stacji w zakresie systemu powiadamiania w sytuacji szczególnego zagrożenia.

CHORZÓW

Miasto na prawach powiatu, położone w południowej Polsce, na Płaskowyżu Bytomsko – Katowickim będącym częścią Wyżyny Śląskiej, na terenie Górnego Śląska, na obszarze obejmującym Górnośląski Okręg Przemysłowy. Miasto leży nad rzeką Rawą, sąsiaduje z: Katowicami, Rudą Śląską, Bytomiem, Piekarami Śląskimi, Siemianowicami i Świętochłowicami.

Dzielnicami Chorzowa są:

- Centrum,
- Chorzów II,
- Chorzów Stary,
- Chorzów Batory.

Miasto Chorzów zajmuje powierzchnię 33,50 km²

W roku 2016 zamieszkiwało je - 103.550 osób

I. Na terenie miasta Chorzowa w roku 2016 zarejestrowano zachorowania na następujące choroby zakaźne :

Lp.	Jednostka chorobowa	liczba zach.	wsk.zap.
1.	Salmonelloza :		
-	zatrucia pokarmowe	21	20,28
-	inne zakażenia pozajelitowe	2	1,93
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem :		
-	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą	4	3,86
-	wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i>	1	0,96
-	wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	46	44,42
-	inne określone	1	0,96
-	nie określone	26	25,10
3.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	15	80,25
4.	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe : - nieokreślone	1	0,96
5.	Lamblioza	9	8,69
6.	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe ogółem :		
-	wywołane przez rotawirusy	125	120,71
-	wywołane przez norowirusy	23	22,21
-	inne określone	9	8,69
-	nie określone	54	52,14
7.	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	88	470,84
8.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - ogółem	46	44,42
9.	Krztusiec	16	15,45
10.	Płonica (szkarlatyna)	128	123,61
11.	Choroba meningokokowa : - posocznica	1	0,96
12.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> : - róża	13	12,55
13.	Kiła :		
-	wczesna	2	1,93
-	inne postacie kiły i kiła nieokreślona	1	0,96
14.	Rzeżączka	1	0,96
15.	Borelioza z Lyme	21	20,28
16.	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	14	13,52
17.	Inne wirusowe zapalenie mózgu : - nieokreślone	1	0,96
18.	Ospa wietrzna	778	751,32
19.	Wirusowe Zapalenie Wątroby :		
-	typu B - przewlekłe	27	26,07
-	typu C wg definicji przypadku – 2014r.	27	26,07
20.	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności	1	0,96
21.	Nowo wykryte zakażenia HIV	9	8,69
22.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	7	6,76
23.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna : - posocznica	1	0,96
24.	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	3	2,89
25.	Grypa J10 - J11 potwierdzona badaniami - ogółem - u dzieci w wieku 0-14 lat	8 4	7,72 3,86
26.	Grypa, zachorowania grypopodobne, ostre zakażenia dróg	48178	46526,31

	oddechowych - ogółem		
-	u dzieci w wieku od 0-14 lat	22650	21873,49
27.	Gruźlica	33	31,86

Liczba ludności m. Chorzowa : 103.550 na dzień 31.12.2016r.
Liczba dzieci do lat 2 - 1869

Oceniając sytuację epidemiologiczną miasta Chorzowa w roku 2016 można stwierdzić, że w porównaniu z rokiem 2015 **zmniejszyła się liczba zachorowań i wskaźniki zapadalności** na:

- inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Yersinia enterocolitica* o **1** zachorowanie (wsk.zap. 0,96)
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile* o **11** zachorowań (wsk.zap. 44,42)
- lamblioza o **4** zachorowania (wsk.zap. 8,69)
- wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy o **12** zachorowań (wsk.zap. 22,21)
- wirusowe zakażenia jelitowe inne określone o **9** zachorowań (wsk.zap. 8,69)
- wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 o **21** zachorowań (wsk.zap. 470,84)
- biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o **6** zachorowań (wsk.zap. 44,42)
- róża o **10** zachorowań (wsk.zap. 12,55)
- styczność i narażenie na wściekliznę o **3** przypadki (wsk.zap. 13,52)
- świnka o **5** zachorowań (wsk.zap. 6,76)
- nowo wykryte zakażenia HIV o **9** przypadków (wsk.zap. 8,69)
- WZW typu C wg definicji przypadku 2014 o **1** zachorowanie (wsk.zap. 26,07)
- grypa, zachorowania grypopodobne, ostre zakażenia dróg oddechowych - ogółem o **3641** zachorowań (wsk.zap. 46526,31)
- grypa, zachorowania grypopodobne, ostre zakażenia dróg oddechowych - u dzieci w wieku od 0 – 14 lat o **609** zachorowań (wsk.zap. 21873,49)
- gruźlica o **18** zachorowań (wsk.zap. 31,86)

Zwiększyła się liczba zachorowań i wskaźniki zapadalności na:

- salmonella zatrucia pokarmowe o **3** zachorowania (wsk.zap. 20,28)
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe:
 - wywołane przez *E. coli* biegunkotwórczą o **2** zachorowania (wsk.zap. 3,86)
 - określone o **1** zachorowanie (wsk.zap. 0,96)
 - nie określone o **12** zachorowań (wsk.zap. 25,10)
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 o **5** zachorowań (wsk.zap. 80,25)
- inne bakteryjne zatrucia pokarmowe, nieokreślone o **1** zachorowanie (wsk.zap. 0,96)
- choroba meningokokowa, posocznica o **1** zachorowanie (wsk.zap.0,96)
- wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy o **7** zachorowań (wsk.zap.120,71)
- wirusowe zakażenia jelitowe nie określone o **43** zachorowania (wsk.zap.52,14)
- krztusiec o **1** zachorowanie (wsk.zap.15,45)
- kiła wczesna o **1** zachorowanie (wsk.zap. 1,93)

- inne postacie kiły i kiła nieokreślona o **1** zachorowanie (wsk.zap. 0,96)
- inne wirusowe zapalenie mózgu, nieokreślone o **1** zachorowanie (wsk.zap. 0,96)
- ospa wietrzna o **404** zachorowania (wsk.zap. 751,32)
- WZW B – przewlekłe o **2** zachorowania (wsk.zap. 26,07)
- AIDS – zespół nabytego upośledzenia odporności o **1** zachorowanie (wsk.zap. 0,96)
- Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone o **3** zachorowania (wsk.zap. 2,89)
- Grypa J10 – J11 potwierdzona badaniami – ogółem o **8** zachorowań (wsk.zap. 7,72)
- Grypa J10 – J11 potwierdzona badaniami u dzieci w wieku 0-14 lat o **4** zachorowania (wsk.zap. 3,86)

W odniesieniu do roku 2015 nie rejestrowano zachorowań na: różyczkę, jersiniozę pozajelitową, bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu.

Nie rejestrowano zachorowań na: odrę, czerwonkę, błonicę, WZW typu A, malarię, tężec, OPW.

1.1. Choroby o etiologii wirusowej:

- ospa wietrzna	-	778	zachorowań	(wsk.zap. 751,32)
- świnka	-	7	zachorowań	(wsk.zap. 6,76)
- grypa	-	48178	zachorowań	(wsk.zap. 46526,31)
- u dzieci w wieku od 0 – 14 lat	-	22650	zachorowań	(wsk.zap. 21873,49)
- WZW typu B	-	27	zachorowań	(wsk.zap. 26,07)
- WZW typu C wg definicji 2014	-	27	zachorowań	(wsk.zap. 26,07)
- wirusowe zakażenia jelitowe ogółem	-	211	zachorowań	(wsk.zap. 203,75)
- grypa J10-J11 ogółem	-	8	zachorowań	(wsk.zap. 7,72)
- inne wirusowe zapalenie mózgu, nieokreślone	-	1	zachorowanie	(wsk.zap. 0,96)

1.1.1. Ospa wietrzna

Zarejestrowano **778** zachorowania, o **404** zachorowania więcej niż w roku 2015 (388 zachorowań u płci męskiej, 390 zachorowań u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupach wiekowych:

0 – 4 lat	-	437	zachorowań
5 – 9 lat	-	243	zachorowania
10 -14 lat	-	31	zachorowań
25 – 29 lat	-	14	zachorowań

Najwięcej zachorowań rejestrowano w miesiącach:

Maj	-	149	zachorowań
Kwiecień	-	139	zachorowań
Czerwiec	-	123	zachorowania
Marzec	-	91	zachorowań

4 dzieci zaszczepiono p/ospie dwoma dawkami.

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2014 (1208,59) - najmniejszy w roku 2013 (301,00).

1.1.2. Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)

Zarejestrowano **7** zachorowań, o **5 zachorowań mniej** niż w roku 2015 (2 zachorowania u płci męskiej, 5 zachorowań u płci żeńskiej).

Zachorowania wystąpiły w grupach wiekowych:

0 – 4 lat	- 1 zachorowanie
5 - 9 lat	- 3 zachorowania
10 – 14 lat	- 1 zachorowanie
20 - 24 lat	- 1 zachorowanie
35 - 39 lat	- 1 zachorowanie

Najwięcej zachorowań wystąpiło w miesiącach:

Listopad – 2 zachorowania

Luty

Czerwiec

Lipiec

Wrzesień

Październik

po 1 zachorowaniu

3 osoby (2 dzieci i 1 osoba dorosła) były szczepione p/świnie jedną dawką.

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2015 (11,67) - najmniejszy w roku 2013 (2,84).

1.1.3. Grypa

Zgodnie z definicją przyjętą na potrzeby nadzoru nad chorobami zakaźnymi w krajach Unii Europejskiej zarejestrowano **48178** zachorowań, o **3641 zachorowań mniej** niż w roku 2015. Chorowało **22650** dzieci w wieku od 0-14 lat, tj. o **609 zachorowań mniej** niż w roku 2015.

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2015 (50410,52) – najmniejszy w roku 2012 (21763,65).

1.1.4. Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Zarejestrowano **27** zachorowań na **WZW typu B i BNO (B 18.1)** o **2** zachorowania więcej niż w roku 2015 (14 zachorowań u płci męskiej, 13 zachorowań u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupach wiekowych:

25 - 29 lat	-	6 zachorowań
40 - 44 lat	-	6 zachorowań
50 - 54 lat	-	4 zachorowania
65 - 74 lat	-	3 zachorowania
20 - 24 lat	-	2 zachorowania
45 - 49 lat	-	2 zachorowania
55 - 59 lat	-	2 zachorowania
30 - 34 lat	-	1 zachorowanie
35 - 39 lat	-	1 zachorowanie

Wszystkie osoby z bliskiego kontaktu z chorym informowane były na piśmie o możliwości zaszczepienia się p/WZW typu B nieodpłatnie (zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych).

W roku 2016 p/WZW B zaszczepiono ogółem:

- noworodków	-	840
- pracowników służby zdrowia	-	24
- z otoczenia chorego i nosiciela	-	9
- osoby z przewlekłym uszkodzeniem wątroby	-	23
- inne osoby	-	739
- inne osoby przewlekłe chore o wysokim ryzyku	-	10

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2014 (34,58) – najmniejszy w roku 2015 (24,32).

1.1.5. Wirusowe zapalenie wątroby typu C

Zarejestrowano **27** zachorowań na **WZW typu C przewlekłe (B18.2)**, o **1** zachorowanie mniej niż w roku 2015 (14 zachorowań u płci męskiej i 13 zachorowań u płci żeńskiej).

Zgodnie z obowiązującą definicją przypadku w roku sprawozdawczym wszystkie przypadki zachorowań na WZW typu C przewlekłe zakwalifikowano wg definicji 2014r.

Zachorowania rejestrowano w grupach wiekowych:

65 - 74 lat	-	7 zachorowań
75 lat i więcej	-	5 zachorowań
25 - 29 lat	-	5 zachorowań
35 - 39 lat	-	3 zachorowania
20 - 24 lat	-	2 zachorowania

40 – 44 lat	–	2 zachorowania
30 – 34 lat	–	1 zachorowanie
45 – 49 lat	–	1 zachorowanie
55 – 59 lat	–	1 zachorowanie

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2014 (27,86) – najmniejszy w roku 2012 – (11,24).

Poradnia Hepatologiczna zarejestrowała: 9 nowych zachorowań na WZW typu B (w tym jedną kobietę ciężarną) i 18 nowych zachorowań na WZW typu C.

1.1.6. Wirusowe zakażenia jelitowe, ogółem:

W roku sprawozdawczym zarejestrowano:

- **125** zachorowań na zakażenie jelitowe **wywołane przez rotawirusy, o 7 zachorowań więcej** niż w roku 2015 (63 zachorowania u płci męskiej, 62 zachorowania u płci żeńskiej) (wsk.zap. 120,71),
- **23** zachorowania na wirusowe zakażenia jelitowe **wywołane przez norowirusy o 12 zachorowań mniej** niż w roku 2015 (11 zachorowań u płci męskiej, 12 zachorowań u płci żeńskiej) (wsk.zap. 22,21),
- **9** zachorowań na **wirusowe zakażenia jelitowe inne określone o 9 zachorowań mniej** niż w roku 2015 (5 zachorowań u płci męskiej, 4 zachorowania u płci żeńskiej) (wsk.zap. 8,69)
- **54** zachorowania na **wirusowe zakażenia jelitowe nie określone o 43 zachorowania więcej** niż w roku 2015 (20 zachorowań u płci męskiej, 34 zachorowania u płci żeńskiej) (wsk.zap. 52,14).

88 zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej do lat 2 (48 zachorowań u płci męskiej, 40 zachorowań u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe rejestrowano w I, II, IV kwartale roku sprawozdawczego.

1.1.7. Grypa J10 - J11 ogółem

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **8** zachorowań na grypę, w tym **7** zachorowań na grypę typu A H1N1 i **1** zachorowanie na grypę typu B (3 zachorowania u płci męskiej i 5 zachorowań u płci żeńskiej) (**wsk. zap. 7,72**).

4 zachorowania u dzieci w wieku 0 – 14 lat (**wsk.zap. 3,86**).

1 zgon w grupie wiekowej 15 – 64 lat u płci męskiej na grypę typu A H1N1.

1.1.8. Inne wirusowe zapalenie mózgu, nieokreślone

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **1** zachorowanie (**wsk. zap.0,96**) u płci męskiej, w grupie wiekowej 25 – 29 lat.

1.2. Choroby o etiologii bakteryjnej

- borelioza z Lyme	- 21 zachorowań (wsk.zap. 20,28)
- krztusiec	- 16 zachorowań (wsk.zap. 15,45)
- płonica	- 128 zachorowań (wsk.zap. 123,61)
- zatrucia pokarmowe	- 21 zachorowań (wsk.zap. 20,28)
- salmonelloza pozajelitowa	- 2 zachorowania (wsk.zap. 1,93)
- gruźlica	- 33 zachorowania (wsk.zap. 31,86)
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe	- 78 zachorowań (wsk.zap. 75,30)
- róża	- 13 zachorowań (wsk.zap. 12,55)
- biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO	- 46 zachorowań (wsk.zap. 44,42)

1.2.1. Borelioza z Lyme

Zarejestrowano **21** zachorowań na Boreliozę z Lyme, analogicznie do roku 2015 (4 zachorowania u płci męskiej, 17 zachorowań u płci żeńskiej).

Zachorowania rejestrowano w grupach wiekowych:

35 – 39 lat	- 4 zachorowania
50 – 54 lat	- 3 zachorowania
75 lat i więcej	- 3 zachorowania
65 – 74 lat	- 2 zachorowania
15 – 19 lat	- 1 zachorowanie
20 – 24 lat	- 1 zachorowanie
30 – 34 lat	- 1 zachorowanie
40 – 44 lat	- 1 zachorowanie
45 – 49 lat	- 1 zachorowanie

3 zachorowania wystąpiły u dzieci w grupie wiekowej **0 – 4 lat**.

1 zachorowanie wystąpiło u dziecka w grupie wiekowej **5 – 9 lat**.

1 zachorowanie wykazano jako przypadek **prawdopodobny**.

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2014 (24,01) – najmniejszy w roku 2012 i 2013 (15,92) (16,14).

1.2.2. Krztusiec

Zarejestrowano **16** zachorowań na krztusiec, **o 1 zachorowanie** więcej niż w roku 2015 (8 zachorowań u płci męskiej, 8 zachorowań u płci żeńskiej).

Zgodnie z definicją przyjętą na potrzeby nadzoru epidemiologicznego zachorowania wykazano jako:

- 14 zachorowań - przypadek potwierdzony
- 1 zachorowanie - przypadek możliwy
- 1 zachorowanie - przypadek prawdopodobny

Zachorowania wystąpiły w grupach wiekowych:

15 – 19 lat – 5 zachorowań
0 – 4 lat – 2 zachorowania
5 – 9 lat – 2 zachorowania
35 - 39 lat – 2 zachorowania
10 – 14 lat – 1 zachorowanie
30 – 34 lat – 1 zachorowanie
40 – 44 lat – 1 zachorowanie
55 – 59 lat – 1 zachorowanie
60 – 64 lat – 1 zachorowanie

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2012 (15,92) – najmniejszy w roku 2014 (2,88).

1.2.3. Plonica (szkarlatyna)

Zarejestrowano **128** zachorowań, analogicznie do roku 2015 (69 zachorowań u płci męskiej, 59 zachorowań u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupach wiekowych:

0 - 4 lat - 62 zachorowania
5 - 9 lat - 60 zachorowań

Najwięcej zachorowań rejestrowano w miesiącach:

Styczeń - 22 zachorowania
Marzec - 17 zachorowań
Luty - 15 zachorowań
Czerwiec - 15 zachorowań
Kwiecień - 13 zachorowań
Maj - 12 zachorowań
Lipiec - 11 zachorowań

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku sprawozdawczym i w roku 2015 (124,52) – najmniejszy w roku 2012 (36,53).

1.2.4. Zatrucia pokarmowe

Zarejestrowano **21** zatruc pokarmowych, **o 3 zachorowania więcej** niż w roku 2015, wywołanych pałeczkami Salmonella (8 zachorowań u płci męskiej, 13 zachorowań u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupach wiekowych:

- 0 – 4 lat - 12 zachorowań
- 5 – 9 lat - 2 zachorowania

Czynnikiem etiologicznym zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami Salmonella była:

- Salmonella spp. - 4 zachorowania
- Salmonella z grupy D - 13 zachorowań
- Salmonella Enteritidis - 4 zachorowania

W ramach nadzoru epidemiologicznego przebadano **51 osób z kontaktu** z chorym.

Przeprowadzona analiza nie wykazała powiązań pomiędzy zachorowaniami.

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku sprawozdawczym (20,28) – najmniejszy w roku 2012 (7,49) i w roku 2013 (7,59)

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **4** nowych nosicieli Salmonellozy.

Na bieżąco prowadzony był nadzór nad nosicielami zarazków schorzeń jelitowych.

Zatruc grzybami nie rejestrowano.

1.2.5. Salmonelloza pozajelitowa

Zarejestrowano **2** zachorowania na **salmonellozę pozajelitową**, analogicznie do roku 2015 (wsk.zap. 1,93).

- 2 zachorowania u płci żeńskiej w wieku 67 i 69 lat - czynnik etiologiczny Salmonella Typhimurium i Salmonella Enteritidis. T

1.2.6. Gruźlica

Zarejestrowano **33** zachorowania na gruźlicę, o **18 zachorowań mniej** niż w roku 2015 (19 zachorowań u płci męskiej, 14 zachorowań u płci żeńskiej), w tym: **1** gruźlicę pozapłucną oraz **3** wznowy.

Zachorowania wystąpiły w grupach wiekowych:

- 15 – 25 lat - 3 zachorowania
- 26 – 44 lat - 8 zachorowań
- 45 – 64 lat - 17 zachorowań
- 65 lat i więcej – 5 zachorowań

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **3** zgony, o **1 zgon mniej** niż w roku 2015.

Wg statusu społecznego zachorowania rejestrowano wśród:

- pracujących - 6 zachorowań
- bezrobotnych - 18 zachorowań
- emerytów/rencistów - 9 zachorowań

1.2.7. Inne zachorowania o etiologii bakteryjnej:

W roku sprawozdawczym zarejestrowano:

78 zachorowań na inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem, o 3 zachorowania więcej niż w roku 2015 (wsk.zap. 75,30) w tym:

- **4 zachorowania** wywołane przez **E. coli biegunkotwórczą** (wsk.zap. 3,86) o **2 zachorowania więcej niż w roku 2015** (3 zachorowania u płci męskiej i 1 zachorowanie u płci żeńskiej),
- **1 zachorowanie** wywołane przez **Yersinia enterocolitica** (wsk.zap. 0,96) o **1 zachorowanie mniej niż w roku 2015** (zachorowanie u płci męskiej), zachorowanie potwierdzone badaniami serologicznymi,
- **46 zachorowań** wywołanych przez **Clostridium difficile** (wsk.zap. 44,42) o **11 zachorowań mniej niż w roku 2015** (21 zachorowań płci męskiej, 25 zachorowań u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupach wiekowych:

75 i więcej lat	-	19 zachorowań
65 – 74 lat	-	8 zachorowań
60 – 64 lat	-	5 zachorowań

- **1 zachorowanie na inne bakteryjne zakażenia jelitowe, określone (wsk.zap. 0,96) o 1 zachorowanie więcej niż w roku 2015** (zachorowanie u płci żeńskiej), wystąpiło w grupie wiekowej 75 lat i więcej
- **26 zachorowań na inne bakteryjne zakażenia jelitowe, nie określone (wsk.zap. 25,10) o 12 zachorowań więcej niż w roku 2015** (18 zachorowań u płci męskiej, 8 zachorowań u płci żeńskiej)
- **Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna:**

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **1 zachorowanie na posocnicę wywołaną przez Streptococcus pneumoniae, analogicznie do roku 2015** (wsk.zap. 0,96). Zachorowanie rejestrowano u dziecka w wieku 4 lat.

Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu:

Zarejestrowano ogółem **46** zachorowań na **biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO** (wsk.zap. 44,42), o **6 zachorowań mniej** niż w roku 2015 (27 zachorowań u płci męskiej, 19 zachorowań u płci żeńskiej).

U dzieci do lat 2 nie zarejestrowano zachorowań.

Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej:

25 – 29 lat	-	11 zachorowań
30 – 34 lat	-	9 zachorowań
35 – 39 lat	-	8 zachorowań

Najwięcej zachorowań rejestrowano w miesiącach:

październik	-	12 zachorowań
listopad	-	7 zachorowań
styczeń	}	po 5 zachorowań
kwiecień		
wrzesień		

1.2.8. Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*, inwazyjna:

Zarejestrowano **13 zachorowań** na **różę**, o **10 zachorowań mniej** niż w roku 2015 (6 zachorowań u płci męskiej, 7 zachorowań u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupach wiekowych:

75 lat i więcej lat	-	7 zachorowań
55 - 59 lat	-	2 zachorowania
60 – 64 lat	-	2 zachorowania
45 – 49 lat	-	1 zachorowanie
50 - 54 lat	-	1 zachorowanie

Wszystkie zachorowania wykazano jako **przypadki możliwe**.

1.2.9. Choroby przenoszone drogą płciową:

- zarejestrowano **2** zachorowania **na kilię wczesną** (wsk.zap. 1,93), o **1** zachorowanie więcej niż w roku 2015,

- zarejestrowano **1** zachorowanie **na rzeżączkę** (wsk.zap. 0,96) analogicznie do roku 2015.

1.3. Inne zachorowania

- pokąsania - zarejestrowano **14** przypadków pokąsań (wsk.zap.13,52)

1.3.1. Styczność i narażenie na wściekłość/potrzeba szczepień

Zarejestrowano ogółem **14** przypadków osób pokąsanych przez zwierzęta (wsk.zap. 13,52) Wszystkie osoby podjęły szczepienia p/wścieklicznie.

1.3.2. Zatrucia środkami zastępczymi, tzw. „Dopalacze“

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **46 przypadków** zatruc środkami zastępczymi o **56 przypadków** mniej niż w roku 2015 (40 przypadków u płci męskiej, 6 przypadków u płci żeńskiej).

Zatrucia wystąpiły w grupach wiekowych:

10 – 14 lat - 1 przypadek
15 - 19 lat - 9 przypadków
20 - 24 lat - 11 przypadków
25 - 29 lat - 12 przypadków
30 - 34 lat - 7 przypadków
35 - 39 lat - 4 przypadki
40 – 44 lat – 1 przypadek
50 - 54 lat - 1 przypadek

Najwięcej zatruc rejestrowano w miesiącach:

czerwiec - 7 przypadków
luty - 6 przypadków
styczeń - 5 przypadków

W **1 przypadku** zatruc środkami zastępczymi została oznaczona nazwa, tzw. „dopalacza”:
OPIAT

W **45 przypadkach** nazwa „dopalacza” lub substancji psychoaktywnej - **nieznana**.

W roku sprawozdawczym prowadzono bieżący nadzór nad terminowym zgłaszaniem przez lekarzy na zgodnych z wymogami rozporządzenia formularzach zgłoszeń wszystkich podejrzeń zachorowań/zachorowań i zgonów na choroby zakaźne.

Prowadzono rejestr zachorowań wg jednolitego programu komputerowego i w książkach chorób zakaźnych. Wywiady epidemiologiczne były przeprowadzane terminowo do 24 godzin od zgłoszenia.

Ogółem przeprowadzono **409 wywiadów epidemiologicznych**.

1.3.3. Ogniska epidemiczne

W roku sprawozdawczym na terenie Chorzowa zarejestrowano 1 ognisko zakażenia pokarmowego w Medi-System Honorata Ośrodek Opiekuńczo – Rehabilitacyjno – Lecznicy przy ul. Głównej 31.

W dniu 12.12.2016r. około godziny 9¹⁰ na telefon stacjonarny do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie zostało zgłoszone przez pielęgniarkę koordynującą Zakładu opiekuńczo-leczniczego dla dorosłych w Chorzowie przy ul. Głównej 31, wystąpienia ogniska epidemicznego wywołanego przez podejrzany czynnik etiologiczny (prawdopodobnie *Rotawirus*) u pensjonariuszy w/w zakładu. W związku z powyższym zakład poinformował o podjętych działaniach prewencyjnych mających na celu zapobieżenie szerzeniu się infekcji- zaostrenie reżimu sanitarnego, kohortacja, izolacja chorych, ograniczenie odwiedzin i wypisów. Pracownicy Sekcji Epidemiologii PSSE w Chorzowie w dniu 12.12.2017r. zostali upoważnieni do podjęcia czynności kontrolnych na terenie zakładu oraz do przeprowadzenia dochodzenia epidemiologicznego.

W związku z powyższym w w/w zakładzie przeprowadzono kontrolę doraźną stanu sanitarnego wszystkich pomieszczeń. Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli: 1. Nieterminowe, przekraczające 24 godziny, zgłoszenie przypadków zakażenia pokarmowego u pensjonariuszy i personelu kontrolowanego zakładu. 2. Brak dostatecznej wiedzy na temat środków dezynfekcyjnych będących na wyposażeniu zakładu i ich zastosowania wśród personelu sprzątającego. W dniu zgłoszenia, tj. 12.12.2016r. w w/w zakładzie przebywało 92 pensjonariuszy. Na podstawie przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że objawy ~~zatrucia~~/zakażenia drogą pokarmową wystąpiły u 32 pensjonariuszy i 2 osób z personelu. Decyzją Dyrektora Zakładu wprowadzono: reżim sanitarny, izolację pacjentów, wdrożono procedurę postępowania w ognisku w przypadku choroby zakaźnej.

Pierwsze objawy: wystąpiły w dniu 08.12.2016r. ok. godziny 17:00,

Czas trwania epidemii: ok. 96h,

Objawy chorobowe: luźne stolce, biegunka, wymioty, nudności, osłabienie,

Hospitalizowanych: chorzy nie hospitalizowani,

Przebieg choroby: średni,

Badania bakteriologiczne: Przebadano 1 chorą. Z pobranych do badania prób kału uzyskano ujemne wyniki badań w kierunku *Clostridium difficile* toksyna A i B. Z powodu błędnie pobranego materiału, nie przebadano pozostałych zakażonych. Objęto badaniami nadzorowymi 2 osoby z personelu, które uległy zakażeniu. Z posiewu kału w kierunku pałeczek *Salmonella* i *Shigella* nie wyhodowano tych drobnoustrojów.

Chorzy leczeni byli: Loperamid 2x1, Nifuroksazyd 3x2, PWE 3x500ml

~~Zatrucie~~/zakażenie pokarmowe wykazano w meldunku 12 'B' jako A 08.4 - wirusowe zakażenie jelitowe nieokreślone.

II. Szczepienia ochronne

W roku 2016r. obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży od 0-19 r. ż. wykonywane były w 15 poradniach dziecięcych i 1 oddziale noworodkowym.

Oddział noworodkowy i poradnie „D” skontrolowano 2 - 3 x w roku. W IV kwartale przeprowadzono w punktach szczepień dla dzieci i młodzieży kontrole tematyczne dotyczące prawidłowości kwalifikowania do szczepień zalecanych u dzieci z grup ryzyka oraz ze wskazań lekarskich.

Szczepienia p/gruźlicy noworodków wykonano w 98,70%.

Odsetek uodpornionych dzieci w drugim roku życia kształtował się na następującym poziomie :

- p/błonicy i tężcowi - 98,63%
- p/krztuścowi - 98,63%
- p/poliomyelitis - 98,63%
- p/haemophilus influenzae - 98,63%
- p/śwince, odrze i różyczce - 79,85%

Dzieci

w 6 roku życia zaszczepiono I dawką przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi i poliomyelitis w **57,84%** , tj. o 10,04 % więcej niż w roku ubiegłym. W 10-tym roku życia przeciw śwince, odrze i różyczce zostało zaszczepionych **61,96%** dzieci, o 1,90 % mniej niż w roku 2015. Gimnazjaliści w 14-tym roku życia zostali zaszczepieni II dawką przypominającą p/błonicy i tężcowi w **75,64 %**, o 10,46% mniej od roku poprzedniego.

Młodzież w 19-tym roku życia w **64,16%** została uodporniona p/tężcowi i błonicy, o 8,89% mniej w stosunku do roku poprzedniego.

W ramach szczepień zalecanych, profilaktycznie, odpłatnie p/WZW typu B szczepienia podjęto **670** osób, natomiast 4 i 5 dawką przypominającą doszczepiono **70** osób.

P/WZW typu A zaszczepiły się w sumie **22** osoby, p/grypie szczepienia objętych zostało **3246** osób.

Ponadto p/Streptococcus pneumoniae zaszczepiono **522** dzieci do 4 roku życia osób, a p/Neisseria meningitidis - **99** osób

Przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego zaszczepiono **117** osób do 19 roku życia.

Przeciwko biegunce rotawirusowej zaszczepiono **186** dzieci w pierwszym roku życia.

Analizując sytuację stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży stwierdza się, że stan uodpornienia w rocznikach podlegających do szczepień obowiązkowych jest zadowalający.

Ponadto, od początku roku 2016 odnotowuje się wzrost osób uchylających się od szczepień, głównie spowodowanych wpływem ruchów antyszczepionkowych. W 2016 roku w stosunku do 14 rodziców wszczęto postępowanie egzekucyjne, kierując wnioski o ukaranie do Wojewody Śląskiego.

III. Ocena stanu sanitarnego i technicznego zakładów leczniczych

Kontrolami w 2016r. objęto zakłady lecznicze, które zaklasyfikowano do kontroli kierując się następującymi kryteriami:

- wykonawstwo zabiegów z użyciem narzędzi/sprzętu wielorazowego użytku,
- wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych,
- świadczenie usług medycznych w ramach lecznictwa zamkniętego,
- zgłaszalność chorób zakaźnych,
- brak kontroli w latach poprzednich.

Kontrolami planowymi w pierwszej kolejności objęto zakłady lecznicze udzielające stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, zakłady lecznicze mające w swoich strukturach poradnie POZ, zakłady lecznicze ambulatoryjne wykonujące procedury zabiegowe oraz praktyki lekarzy i pielęgniarek. Kontrolami objęto również pracownie protetyczne i gabinety masażu. Wykonawstwo szczepień ochronnych oraz prawidłowość prowadzonej przez pielęgniarki dokumentacji w tym

zakresie było weryfikowane podczas kontroli kompleksowych. Ponadto, przeprowadzono dodatkowe kontrole tematyczne w wybranych punktach wykonujących szczepienia dla dzieci, podczas których skontrolowano: prawidłowość prowadzonej dokumentacji oraz wykonawstwo szczepień zalecanych. Przy wyborze punktów szczepień kierowano się ilością zaoptowanych dzieci oraz niską ich wyszczepialnością.

Kontrole poza harmonogramem kontroli przeprowadzane były w na wniosek podmiotów leczniczych w związku z koniecznością rejestracji nowych komórek organizacyjnych w Urzędzie Wojewódzkim. Pomimo wejścia w życie zmian do ustawy o działalności leczniczej tj. wykreślenia art. 100 ust. 4 i 5, podmioty lecznicze wnioskowały o wydanie opinii sanitarnych, co również poprzedzone były kontrolami doraźnymi. W roku sprawozdawczym skontrolowano dodatkowo oddział psychiatryczny, izby przyjęć, szpitalny oddział ratunkowy, stację pogotowia ratunkowe,

Podczas planowych kontroli w w/w placówkach oceniano:

- bieżący stan sanitarno-porządkowy,
- stan techniczny rzutujący na stan sanitarny,
- zawartość procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym i jej zgodność z rodzajem udzielanych świadczeń,
- zgodność procedur higienicznych z ich realizacją,
- ocenę ryzyka wystąpienia zakażenia związanego z wykonywaniem świadczeń medycznych,
- terminowość przeprowadzania kontroli wewnętrznych,
- ocenę wykonawstwa szczepień ochronnych,
- prawidłowość prowadzonej dokumentacji szczepień,
- postępowania z odpadami medycznymi,
- jakość sanitarną ciepłej wody użytkowej w zamkniętych przedsiębiorstwach podmiotów leczniczych na obecność *Legionella sp.* – nadzór prowadzony przez Sekcję NS-HKiŚ,
- działalność Zespołów i Komitetów Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz rejestrację zakażeń szpitalnych i drobnoustrojów alarmowych,
- działania podejmowane przez zakłady lecznicze udzielające całodobowych świadczeń zdrowotnych innych niż szpitalne w zakresie zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym,
- możliwość izolacji pacjentów podejrzanych o chorobę wysoce zakaźną.

Podział przedsiębiorstw leczniczych ze względu na rodzaj podmiotów leczniczych będących ich organami założycielskimi, zgodnie z art. 4 ustawy o działalności leczniczej przedstawiał się następująco:

- 3 szpitale funkcjonowały w ramach samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; są to: SPZOZ Zespół Szpitali Miejskich, Chorzowskie Centrum Pediatrii i Onkologii im. dr E. Hankego oraz Szpital Specjalistyczny. Organami założycielskimi dwóch pierwszych placówek jest Gmina Chorzów, natomiast ostatniej – Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego,
- zgodnie ze statutem samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej jest również Stacja Pogotowia Ratunkowego, której organem założycielskim jest Zarząd Województwa Śląskiego (zakład nie udziela świadczeń ambulatoryjnych, a jedynie wyjazdowe na wezwanie)
- jako stowarzyszenia/fundacje funkcjonują: „Hospicjum Chorzowskie” przy ul. Szpitalnej 25, Dom Polskiego Czerwonego Krzyża przy Placu Piastowskim 1, LIMF-MED przy ul. św. Piotra 9, PPL „Leczenie i Rehabilitacja” przy ul. św. Piotra 9, NZOZ Ośrodek

Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Chorzowie przy ul. Czystej 7 oraz Poradnia Chorób Metabolicznych i Psychosomatycznych przy ul. Gałęzki 54,

- podmiotami leczniczymi pozostałych zakładów są przedsiębiorcy.

W rejestrze podmiotów leczniczych Sekcji NS-EP w 2016r. figurowało:

- ✓ **8** podmiotów leczniczych udzielających całodobowych, szpitalnych świadczeń medycznych, w tym 3 filie zakładów, których siedziby znajdują się poza nadzorowanym terenem,
- ✓ **5** podmiotów leczniczych udzielających całodobowych świadczeń medycznych, innych niż szpitalne, w tym 2 filie,
- ✓ **89** podmiotów leczniczych udzielających ambulatoryjnych świadczeń medycznych, z podziałem na:
 - podstawową i specjalistyczną opiekę zdrowotną - **66** podmiotów,
 - laboratoria diagnostyczne - **2** podmioty,
 - rehabilitację leczniczą - **10** podmiotów,
 - opiekę długoterminową domową - **5** podmiotów,
 - gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkole – **2** podmioty
 - punkty poboru materiału do badań laboratoryjnych - **3** podmioty,
 - **1** stację pogotowia ratunkowego,
- ✓ **108** praktyk zawodowych.

Część podmiotów leczniczych posiada w swoich strukturach więcej niż jeden obiekt to są: SPZOZ Zespół Szpitali Miejskich, NZOZ Anima, NZOZ Grupowa Praktyka „CHORZÓW STARY”, NZOZ MEDICOR (dodatkowo 3 obiekty), NZOZ ADO-MED, NZOZ Śląski Instytut Matki i Noworodka, „Urovita” Sp. z o.o., „Diagnostyka” Sp. z o.o., Centrum Medyczne „BetaMed”.

W powyższym zestawieniu ujęto **18 filii** (zakładów leczniczych), których podmioty lecznicze oraz inne prowadzone przez nie zakłady lecznicze znajdują się poza nadzorowanym terenem. Jest to: **5** zakładów leczniczych udzielających całodobowych świadczeń medycznych, **7** zakładów podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, **4** punkty pobrań do badań laboratoryjnych, **1** zakład opieki długoterminowej domowej, **1** stacja pogotowia ratunkowego.

Na terenie Chorzowa nadzorem sanitarnym objęte są również obiekty prowadzące działalność leczniczą na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej pod odpowiednimi kodami PKD (działalność medyczna). Są to **24 obiekty**, w tym: **15** pracowni protetycznych, **7** gabinetów masażu i fizykoterapii oraz **2** gabinety medycyny niekonwencjonalnej.

LECZNICTWO STACJONARNE (SZPITALE)

Na terenie miasta Chorzowa w 2016r. funkcjonowały:

3 podmioty lecznicze niebędące przedsiębiorcami:

- SP ZOZ Szpital Specjalistyczny przy ul. Zjednoczenia 10,
- SPZOZ Zespół Szpitali Miejskich ul. Strzelców Bytomskich 11 (dodatkowa lokalizacja przy ul. K. Miarki 40),

- SPZOZ Chorzowskie Centrum Pediatrii i Onkologii przy ul. Truchana 7.

5 podmiotów leczniczych będących przedsiębiorcami:

- NZOZ Szpital Prywatny „Weiss Klinik” przy ul. Wiejskiej 4,
- NZOZ Szpital – Lecznica Dzieci i Dorosłych przy ul. Powstańców 27,
- NZOZ Szpital „Śląskie Centrum Urologii” przy ul. Strzelców Bytomskich 11,
- Chorzowskie Centrum Kardiologii przy ul. Strzelców Bytomskich 11,
- Śląski Instytut Matki i Noworodka przy ul. Strzelców Bytomskich 11.

We wszystkich szpitalach przeprowadzono łącznie **51 kontroli** w tym:

- **10** kontroli kompleksowych, zgodnie z harmonogramem,
- **11** kontroli sprawdzających,
- **7** kontroli w związku z wnioskami stron o wydanie decyzji celem rejestracji w Urzędzie Wojewódzkim/wydanie opinii sanitarnej,
- **6** kontroli oceniających działalność Zespołów i Komitetów Kontroli Zakażeń Szpitalnych,
- **2** kontrole ponadplanowe kontrole w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych,
- **9** kontroli w związku ze zgłoszonymi interwencjami,
- **1** kontrola doraźna,
- **5** kontroli tematycznych (dot. przygotowań do Światowych Dni Młodzieży, kontrole oddziałów psychiatrycznych).

Sekcja Epidemiologii wydała **3 decyzje** administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości które dotyczyły:

- doprowadzenia do stanu czystości ścian i podłóg,
- zapewnienia zmywalnych powierzchni mebli,
- zapewnienia sprawnych koszy do gromadzenia odpadów medycznych.

Jedna decyzja została wykonana w terminie. Wykonanie nakazów ujętych w 3 pozostałych decyzjach upływa w 2017r.

Nałożono **1** mandat karny za nie zgłoszenie przez lekarza podejrzenia grypy.

W 2016 r. Sekcja NS-HKiŚ skontrolowała 5 szpitali w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej. W jednym szpitalu w pobranych do badań próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń w zakresie badanego parametru; w pozostałych wszczęto postępowanie administracyjne w związku ze stwierdzonymi przekroczeniami badanego parametru albo prowadzono i zakończono wszczęte w 2015 r. w postępowanie dotyczące doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia MZ z dnia 13.11.2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1989), tj.

- SPZOZ Chorzowskie Centrum Pediatrii i Onkologii przy ul. Truchana 7

w dniu 30.05.2016 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą dopowiedzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody użytkowej w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* do stanu zgodnego z wymaganiami z terminem wykonania do dnia 30.06.2016 r. Na wniosek strony wydano decyzje zmieniającą termin jej wykonania do dnia 15.07.2016 r. Na podstawie przedłożonych przez stronę wyników stwierdzono wykonanie nakazów decyzji.

- NZOZ Szpital „Śląskie Centrum Urologii” przy ul. Strzelców Bytomskich 11:

w dniu 14.01.2016 r. pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych w ramach kontroli sprawdzającej wykonanie nakazów decyzji nr NS-HKiŚ/4562/55/D-1089/16 z dnia 26.08.2015 r., w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej. Stwierdzono niewykonanie nakazów decyzji. Na wniosek strony wydano decyzję zmieniającą termin jej wykonania do dnia 15.04.2016 r. W dniu 28.04.2016 r. w ramach kontroli sprawdzającej pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych; na podstawie wyników badań w jednej z trzech pobranych próbek stwierdzono utrzymującą się nadal ponadnormatywną liczbę bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej. W związku z powyższym wszczęto postępowanie egzekucyjne. Na podstawie wyników badań próbki wody pobranej w ramach kontroli sprawdzającej w dniu 09.06.2016 r., stwierdzono wykonanie nakazów przedmiotowej decyzji.

- SP ZOZ Zespół Szpitali Miejskich w Chorzowie przy ul. K. Miarki 40

na wniosek strony zmieniono termin wykonania obowiązków decyzji wydanej w dniu 23.09.2015r., dotyczącej doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody użytkowej w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* do stanu zgodnego z wymaganiami, z terminem realizacji do dnia 31.03.2016r. Na podstawie przedłożonych przez stronę wyników w dniu 24.03.2016r. stwierdzono wykonanie obowiązków decyzji.

- Szpital Specjalistyczny w Chorzowie

w 2016 r. wydano 3 decyzje zmieniające termin wykonania decyzji nr NS-HKiŚ/4562/53/D-1213/15 z dnia 17.09.2015 r. W ramach kontroli sprawdzającej w dniu 20.10.2016 r. pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych, w jednej z czterech próbek stwierdzono nadal utrzymującą się ponadnormatywną liczbę bakterii *Legionella sp.* W związku z powyższym wszczęto postępowanie egzekucyjne. W ramach kontroli sprawdzającej pobrano próbkę wody do badań laboratoryjnych; na podstawie wyników badań stwierdzono wykonanie nakazów ww. decyzji.

Procesy dezynfekcji

Szpitaly mające w swoich strukturach centralne sterylizatornie (2 szpitale) nie przeprowadzają procesów dezynfekcji narzędzi/sprzętu medycznego. Narzędzia medyczne są zabezpieczane przed wysychaniem zabrudzeń organicznych poprzez ich spryskanie odpowiednim preparatem dezynfekcyjnym. W odpowiednich pojemnikach lub kontenerach sterylizacyjnych są przekazywane do centralnej sterylizatorni. Natomiast w szpitalach nie mających centralnej sterylizatorni narzędzia pochodzące z oddziałów, poradni przyszpitalnych są dezynfekowane

w wyznaczonych, przystosowanych do tego celu miejscach (myjnia na blokach operacyjnych, gabinetach diagnostyczno-zabiegowych wyposażonych w zlewy dwukomorowe). Dezynfekcja odbywa się metodą manualną w pojemnikach z wkładem sitowym i przykryciem. SPZOZ Zespół Szpitali Miejskich posiada centralną sterylizatornię wyposażoną w dwie przelotowe myjnie-dezynfekторы typu MIELE: w jednej przeprowadzana jest dezynfekcja termiczna, w drugiej dezynfekcja chemiczna niskotemperaturowa. Od 2014r. w CHC PiO w Chorzowie funkcjonuje centralna sterylizatornia wyposażona w dwie przelotowe myjnie-dezynfekторы firmy GETINGE. Ponadto, na wyposażeniu znajduje się myjka ultradźwiękowa i urządzenie do mycia dezynfekcji obuwia operacyjnego z użyciem pary - ELMASTEAM.

Szpital nie posiadający centralnej sterylizatorni korzysta z usług zewnętrznych, zarówno dla narzędzi termostabilnych jak i termolabilnych. Z usług zewnętrznych korzystają: Śląski Instytut Matki i Noworodka, Chorzowskie Centrum Kardiologii, Szpital Śląskie Centrum Urologii. Wyjątkiem od tej reguły jest NZOZ Lecznica Dzieci i Dorosłych oraz Szpital Prywatny Weiss-Klinik, gdzie narzędzia termostabilne są sterylizowane w autoklawach zlokalizowanych przy blokach operacyjnych

Procesy sterylizacji

Centralna sterylizatornia zlokalizowana w SPZOZ ZSM w Chorzowie przy ul. Strzelców Bytomskich 11 posiada certyfikat ISO 9001:2008 i spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia 26.06.2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012r. poz. 739). Centralna sterylizatornia świadczy również usługi dla podmiotów zewnętrznych. W strefie czystej znajdują się 2 przelotowe autoklawy typu ZENTRACERT. Biologiczna skuteczność procesów sterylizacji badana jest 1 raz w tygodniu biologicznym pakietem testowym SMART- READ umożliwiającym otrzymanie wyników w czasie 3-5 godzin od momentu sterylizacji. Wskaźniki chemiczne VI klasy są umieszczane we wnętrzu każdego pakietu/kontenera z narzędziami. Przeprowadza się również kontrolę zgrzewu. Autoklawy po uruchomieniu są badane testami symulacyjnymi typu BOWIE-DICK. Dezynfekcja wózków/pojemników /kontenerów do transportu brudnych narzędzi odbywa się metodą manualną. Dokumentacja procesów sterylizacji prowadzona jest w formie rejestrów (dla każdego rodzaju testów skuteczności sterylizacji) oraz rejestrów zawierających informacje o parametrach fizycznych sterylizacji.

W CHC PiO w Chorzowie funkcjonuje centralna sterylizatornia, która również posiada certyfikat ISO i spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia 26.06.2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012r. poz. 739). W strefie czystej znajdują się 2 przelotowe autoklawy firmy GETINGE. Autoklawy badane są wskaźnikami biologicznymi szybkiego odczytu 3M (badany jest każdy wsad) oraz wskaźnikami chemicznymi emulacyjnymi, które umieszczane wewnątrz opakowania sterylizacyjnego a dodatkowo na półkach.

Bloki operacyjne Chorzowskiego Centrum Pediatrii i Onkologii oraz SPZOZ Zespołu Szpitali Miejskich wysyłają narzędzia w kontenerach sterylizacyjnych bezobsługowych do centralnej sterylizatorni. Jako opakowania sterylizacyjne stosowane są również rękawy foliowo-papierowe oraz podwójna warstwa papieru krepowego.

W przypadku szpitali sterylizujących we własnym zakresie tj. na blokach operacyjnych narzędzia sterylizowane są w pakietach składających się z dwóch warstw papieru krepowego (zestawy operacyjne) oraz w rękawach foliowo-papierowych. Autoklawy badane są za pomocą testów

biologicznych Sporal A lub/i wskaźników biologicznych szybkiego odczytu a także wskaźników chemicznych.

Procesy dezynfekcji w pracowniach endoskopowych

W nadzorowanych obiektach szpitalnych znajduje się **5 pracowni endoskopowych**, tj.:

- **pracownia diagnostyczna** górnego i dolnego odcinka przewodu pokarmowego w SPZOZ Zespół Szpitali Miejskich przy ul. Strzelców Bytomskich 11,
- **pracownia bronchoskopowa** w Szpitalu Specjalistycznym przy ul. Zjednoczenia 10,
- **pracownia diagnostyczna w zakresie urologii** w NZOZ Szpital „Śląskie Centrum Urologii” przy ul. Strzelców Bytomskich 11,
- **pracownia diagnostyczna w zakresie laryngologii** w NZOZ Lecznica Dzieci i Dorosłych przy ul. Powstańców 27,
- **pracownia endoskopowa w zakresie laryngologii** w Chorzowskim Centrum Pediatrii i Onkologii przy ul. Truchana 7.

W pracowni endoskopowej górnego i dolnego odcinka przewodu pokarmowego w szpitalu przy ul. Strzelców Bytomskich dekontaminacja odbywa się w myjni automatycznej posiadającej funkcję samodezynfekcji i test szczelności. Potwierdzeniem przeprowadzonej dezynfekcji jest wydruk komputerowy z parametrami poszczególnych etapów mycia i dezynfekcji dołączany do dokumentacji medycznej pacjenta. Jeden raz w kwartale przeprowadza się kontrolę mikrobiologiczną myjni i endoskopów. Akcesoria wielorazowe są dezynfekowane manualnie. W Szpitalu Specjalistycznym przy pracowni bronchoskopowej wydzielona jest zmywalnia z myjnią automatyczną. Używane są wyłącznie akcesoria jednorazowe. Endoskopy po badaniu transportowane są do pomieszczenia wyposażonego w myjnię-dezynfektor. Na terenie centralnej sterylizatorni Chorzowskiego Centrum Pediatrii i Onkologii w strefie brudnej znajduje się myjnią-dezynfektor endoskopu. Gastroskopy są transportowane w wydzielonym pojemniku. W pozostałych pracowniach stosowane są endoskopy sztywne dekontaminowane metodą manualną i poddawane sterylizacji parą wodną w nadciśnieniu.

Pralnie szpitalne

Wszystkie szpitale korzystają z usług pralni zewnętrznych, świadczących usługi dla przedsiębiorstw podmiotów leczniczych.

Bielizna czysta przechowywana jest w wydzielonych szafach na oddziałach lub wydzielonych pomieszczeniach przeznaczonych wyłącznie do tego celu. Bielizna brudna gromadzona jest w brudownikach w zamykanych pojemnikach/stelażach, zabezpieczona workami foliowymi i dodatkowo płóciennymi. Szpitale zlecają pranie bielizny szpitalnej zakładom pralniczym zlokalizowanym poza terenem podlegającym nadzorowi Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją, bielizna prana jest w pralniach posiadających pozytywne opinie właściwych miejscowo PPIS. Szpitale posiadają procedury postępowania z bielizną czystą i brudną.

Wydane w 2015 r. przez Sekcję NS-HKiŚ dla jednego obiektu decyzje administracyjne dotyczące zapewnienia zgodnego z wymaganiami środka transportu do przewozu bielizny czystej na oddziały i pozostałe komórki szpitalne oraz doprowadzenia do stanu zgodnego z wymaganiami ścian i podłogę w magazynie brudnej bielizny oraz ścian w magazynie czystej bielizny na wniosek strony zostały prolongowane do dnia 31.12.2016 r. oraz 30.06.2017 r.

Prosektoria

Na terenie Chorzowa brak prosektoriów wchodzących w skład stacjonarnych podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

Odpady medyczne

Sposób gromadzenia odpadów medycznych na stanowiskach pracy, magazynowania oraz przekazywania ich do unieszkodliwiania określają procedury postępowania. Na stanowiskach pracy odpady medyczne gromadzone są w typowych, prawidłowo oznakowanych pojemnikach lub workach foliowych, z zapewnieniem właściwej kolorystyki worków, a następnie - nie rzadziej niż co 72h, transportowane są przy użyciu oznakowanych i zamykanych wózków do pomieszczeń magazynowych, skąd odbierane są przez specjalistyczne firmy posiadające stosowne zezwolenia, z częstotliwością uzależnioną od rodzaju wytwarzanych odpadów oraz warunków ich magazynowania. Wydano jedną decyzję administracyjną w związku ze zniszczonymi pojemnikami wielokrotnego użytku przeznaczonymi do gromadzenia odpadów medycznych na jednym z bloków operacyjnych. Decyzję wykonano w terminie.

Blok żywienia

Wszystkie szpitale w Chorzowie obsługiwane są przez firmy zewnętrzne dostarczające posiłki w systemie cateringowym. Kuchenki oddziałowe w większości szpitali są jednopomieszczeniowe z podziałem na stronę czystą i brudną. Mycie i dezynfekcja naczyń stołowych odbywa się w kuchenkach oddziałowych z wyjątkiem oddziałów dziecięcych w Chorzowskim Centrum Pediatrii i Onkologii ul. Truchana 7, NZOZ Szpital Lecznica Dzieci i Dorosłych ul. Powstańców 27 oraz oddziałów zakaźnych Szpitala Specjalistycznego, gdzie posiłki wydawane są w naczyniach jednorazowego użytku. Transport wewnętrzny posiłków odbywa się za pomocą wózków, porcjowanie odbywa się w salach chorych.

W Chorzowskim Centrum Pediatrii i Onkologii żywienie niemowląt i małych dzieci odbywa się przy użyciu gotowych do spożycia jednorazowych mieszanek mlecznych sypkich i płynnych, przechowywanych w kuchence mlecznej. W 2016r. w trakcie kontroli urzędowej nałożono na pielęgniarkę oddziałową mandat ponieważ postępowanie z gotowymi mieszankami dla niemowląt odbywało się niezgodnie z procedurą zakładową „Żywienie niemowląt i małych dzieci”. Zakłady posiadają opracowane instrukcje i procedury oparte na systemie HACCP.

W jednej kuchence mlecznej w oddziale noworodkowym Śląskiego Instytutu Matki i Noworodka przy ul. Strzelców Bytomskich 11 podawane są gotowe mieszanki w sytuacjach, gdy noworodek nie może być karmiony w sposób naturalny. Noworodki z założenia i obowiązku karmione są piersią. Dzieciom podaje się gotowe do spożycia mieszanki mleczne typu RTF (Ready to feed) przy użyciu jednorazowych smoczków.

W Chorzowie zarejestrowane były **3 zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze , 1 zakład opiekuńczo - leczniczy oraz 1 hospicjum:**

- Hospicjum Chorzowskie przy ul. Szpitalnej 24,
- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy AMICUS przy ul. Szpitalnej 25,

- MEDI-system HONORATA Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczo-Leczniczy przy ul. Głównej 31,
- NZOZ Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy PCK przy Placu Piastowskim 19,
- NZOZ Medical Active Care przy ul. Raławickiej 20a.

Podmiot leczniczy tworzący przedsiębiorstwo Medical Active Care prowadzi na nadzorowanym terenie 2 przedsiębiorstwa ambulatoryjne, w tym jedno w Świętochłowicach.

W ww. obiektach przeprowadzono łącznie **10 kontroli**, w tym: **4** kontrole sanitarne zgodnie z harmonogramem, **4** kontrole oceniające działalność Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych i sposobu monitorowania zakażeń szpitalnych i drobnoustrojów alarmowych, **1** kontrolę związane z wydaniem decyzji na wniosek strony oraz **1** kontrolę w związku z opracowaniem ogniska epidemicznego. Nie wydano decyzji administracyjnych. Nałożono **2 mandaty karne** dotyczące: nie zgłoszenia w terminie zachorowań u pensjonariuszy oraz braku przeszkolenia personelu sprząającego w zakresie dezynfekcji pomieszczeń. Nie wydano decyzji administracyjnych.

W w/w zakładach odchodzi się od stosowania narzędzi wielorazowych na rzecz jednorazowego sprzętu - są to głównie pincety i nożyczki. Dezynfekcja ogranicza się jedynie do pojemników ssaków oraz pojemników do nawilżaczy tlenu.

Czysta bielizna przechowywana jest w zamykanych szafach. Bielizna brudna przechowywana jest w brudownikach w zamykanych pojemnikach. Podmioty mają podpisane umowy z pralniami technologicznie przystosowanymi do prania bielizny pochodzącej z placówek leczniczych.

Schemat postępowania z odpadami medycznymi niebezpiecznymi nie odbiega od procedur stosowanych w szpitalach.

Żywnienie odbywa się w systemie cateringowym.

W 2016 r. Sekcja NS-HKiŚ skontrolowała 3 obiekty w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej. W dwóch obiektach w pobranych do badań próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń w zakresie badanego parametru. Natomiast dla jednego zakładu, tj. dla Zakładu Opiekuńczo – Pielęgnacyjnego „Amicus” Sekcja NS-HKiŚ w dniu 15.07.2016 r. wydała decyzję administracyjną nakazującą dopowiedzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody użytkowej w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* do stanu zgodnego z wymaganiami z terminem wykonania do dnia 31.10.2016 r. W ramach kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie jednego z trzech nakazów przedmiotowej decyzji. W związku z powyższym wszczęto postępowanie egzekucyjne. W dniu 19.12.2016 r. w ramach kontroli sprawdzającej pobrano próbkę wody do badań laboratoryjnych. Nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów, obowiązki decyzji zostały wykonane.

Podmioty lecznicze udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych

W roku sprawozdawczym skontrolowano **59** zakładów leczniczych, w których przeprowadzono łącznie **114 kontroli**, w tym:

- **59** kontroli sanitarnych zgodnie z harmonogramem,
- **18** kontroli w zakresie szczepień,

- 7 kontroli sprawdzających,
- 19 kontroli w związku z wnioskiem stron o wydanie decyzji/opinii,
- 1 kontrolę interwencyjną,
- 10 kontroli (problemowych, tematycznych, doraźnych)

Kontrole w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych zostały przeprowadzone w ramach kontroli kompleksowych.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano **6 decyzji** dotyczących m.in. doprowadzenia do stanu zgodnego z wymaganiami ścian, sufitów i podłóg w pomieszczeniach zakładów oraz zapewnienia zmywalnych powierzchni mebli. **2** decyzje zostały wykonane w terminie, **1 decyzję** prolongowano na uzasadniony wniosek strony. Nakazy ujęte w **3** pozostałych zostały wydane z terminem ich realizacji w 2017r.

W 2016r. w w/w zakładach leczniczych **nie nałożono mandatów karnych.**

Procesy dezynfekcji

Procesy dezynfekcji prowadzone są we wszystkich skontrolowanych obiektach stosujących wielorazowe narzędzia medyczne. Do tej grupy należą głównie poradnie stomatologiczne, w dalszej kolejności poradnie laryngologiczne i chirurgiczne. Poradnie lekarzy POZ bazują na sprzęcie jednorazowego użytku. Dezynfekcję przeprowadza się manualnie w opisanych pojemnikach z wkładem sitowym pod przykryciem. W jednym zakładzie leczniczym, który stosuje szeroki asortyment narzędzi wielorazowego użytku zakupiono urządzenie myjąco-dezynfekujące. Część poradni stomatologicznych stosuje myjki ultradźwiękowe. Do dezynfekcji stosowane są preparaty dezynfekcyjne mające dobre właściwości myjące. Niewiele poradni stomatologicznych dysponuje wydzielonym pomieszczeniem przeznaczonym do przeprowadzania procedur dezynfekcji i sterylizacji, dezynfekcja narzędzi odbywa się głównie w gabinecie lekarskim w wydzielonym miejscu. Poradnie mają opracowane procedury dot. dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego.

Procesy sterylizacji

W obrębie opisywanej grupy autoklawy posiadają prawie wyłącznie zakłady lecznicze udzielające świadczeń z zakresu stomatologii. Urządzenia te zlokalizowane są w gabinetach w wydzielonych miejscach w ciągu technologicznym obejmującym: odcinek na materiały czyste, odcinek z autoklawem i odcinek materiałów sterylnych. Część obiektów sterylizację przeprowadza w osobnych pomieszczeniach służących tylko do tego celu. Wszystkie autoklawy należą do klasy B. Skuteczność sterylizacji badana jest za pomocą wskaźników chemicznych klasy VI oraz wskaźników biologicznych. Opakowaniami sterylizacyjnymi są rękawy foliowo-papierowe i torebki foliowo-papierowe.

Postępowanie z bielizną

Postępowanie z bielizną w zakładach ambulatoryjnych było oceniane przez Sekcję NS-HKiŚ. W kontrolach, w których nie uczestniczyli przedstawiciele tej sekcji ocenę w tym zakresie

przeprowadziła Sekcja NS-EP. Prześcieradła na kozetki zostały zastąpione, w większości zakładów, przez podkłady jednorazowe. W przypadku zakładów prowadzących rehabilitację leczniczą pacjenci zobowiązani są do przynoszenia własnych ręczników. Bielizna czysta wielorazowa (fartuchy lekarskie, prześcieradła) jest przechowywana w wydzielonych szafach. Bielizna brudna gromadzona jest w zamkniętych, plastikowych pojemnikach w pomieszczeniach porządkowych lub w pokojach socjalnych. Obiekty skontrolowane wysyłają pranie do pralni zewnętrznych udzielających świadczeń w tym zakresie podmiotom leczniczym. Usługi pralnicze realizowane są w ramach umów z firmami zewnętrznymi posiadającymi pozytywną opinię właściwego miejscowo inspektora sanitarnego.

Postępowanie z odpadami

Postępowanie z odpadami medycznymi w zakładach ambulatoryjnych było oceniane przez Sekcję NS-HKiŚ. W kontrolach, w których nie uczestniczyli przedstawiciele tej sekcji ocenę w tym zakresie przeprowadziła Sekcja NS-EP. Odpady niebezpieczne pochodzenia medycznego są gromadzone selektywnie w miejscach ich wytwarzania - w pojemnikach wielorazowych wyłożonych wkładami foliowymi koloru czerwonego i/lub pojemnikach jednorazowego użytku, opisane zgodnie z wymaganiami. Transport z miejsca wytwarzania do miejsca magazynowania odbywa się w pojemnikach transportowych. Większość obiektów magazynuje odpady w urządzeniach chłodniczych zlokalizowanych poza pomieszczeniami, w których świadczy się usługi medyczne. Średnia częstotliwość odbioru wynosi jeden raz na dwa tygodnie. Odpady odbierane są do unieszkodliwiania przez specjalistyczne firmy posiadające stosowne zezwolenia. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z odpadami medycznymi

Praktyki lekarzy i pielęgniarek oraz obiekty prowadzące działalność leczniczą nieregulowana

Nadzór nad praktykami zawodowymi oraz innymi obiektami prowadzącymi działalność leczniczą nieregulowaną sprawuje wyłącznie Sekcja Epidemiologii.

Na terenie Chorzowa zarejestrowanych jest **110** praktyk zawodowych lekarskich i **24** obiektów świadczących usługi medyczne nie będących podmiotami leczniczymi. Ta ostatnia grupa obiektów to głównie pracownie protetyczne, gabinety masażu oraz medycyny niekonwencjonalnej.

W ewidencji nie figurują praktyki pielęgniarskie.

W praktykach zawodowych przeprowadzono łącznie **50** kontroli, w tym **44** kontroli sanitarnych, zgodnie z harmonogramem, **1** kontrolę sprawdzającą, **4** kontrole dotyczące wydania decyzji celem rejestracji w Izbie Lekarskiej oraz **1** kontrolę doraźną po nałożonym mandacie karnym.

W innych obiektach przeprowadzono **4** kontrole zgodnie z harmonogramem.

Wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą doprowadzenia do stanu czystości ścian w gabinecie lekarskim oraz zapewnienia zmywalnych, umożliwiających ich dezynfekcję mebli. Decyzję wykonano w terminie.

W gabinecie stomatologicznym nałożono **1 mandat karny** na kwotę **150 zł**, za niewłaściwą dezynfekcję i sterylizację narzędzi stomatologicznych.

Procesy dezynfekcji

Gabinety stomatologiczne przeprowadzają procesy dezynfekcji narzędzi metodą manualną w pojemnikach pod przykryciem z wkładem sitowym. Pozostałe gabinety zabiegowe oraz te mające

charakter konsultacyjny stosują sprzęt jałowy jednorazowego użytku. W części gabinetów narzędzia obrotowe są czyszczone przed dezynfekcją w myjkach ultradźwiękowych. Dezynfekcja odbywa się w wyznaczonych miejscach w gabinetach, gdzie w większości przypadków zachowany jest ciąg technologiczny: od odcinka gdzie przeprowadza się dezynfekcję do odcinka materiałów sterylnych.

Sterylizacja

Gabinety stomatologiczne wyposażone są w autoklawy klasy B. Kilka gabinetów ginekologicznych wykorzystujących wzierniki wielorazowe dysponuje własnymi autoklawami. Autoklawy są badane wskaźnikami chemicznymi i biologicznymi. Pierwszymi jest badany każdy proces podczas gdy testy typu Sporal A stosowane są ze średnią częstotliwością raz na 3 miesiące. Część praktyk zawodowych dysponuje wydzielonymi pomieszczeniami przeznaczonymi na przeprowadzania procesów sterylizacji. W jednym przypadku pomieszczenie te jest użytkowane wspólnie z innymi praktykami zawodowymi stosującymi narzędzia wielorazowe.

Postępowanie z brudną bielizną

Brudna bielizna, głównie fartuchy płócienne, na bieżąco jest zabierana do prania. Pranie odbywa się w większości przypadków w warunkach domowych. W gabinetach, gdzie badanie pacjenta odbywa się na kozetce czy na fotelu ginekologicznym stosowane są podkłady jednorazowe. Bieliznę czystą przechowuje się w wydzielonych szafach w gabinecie.

Postępowanie z odpadami medycznymi

Odpady niebezpieczne pochodzenia medycznego gromadzone są na stanowiskach pracy w typowych, prawidłowo oznakowanych, pojemnikach lub workach foliowych, z zachowaniem właściwej kolorystyki worków a następnie transportowane do pomieszczenia wyposażonego w urządzenie chłodnicze skąd odbierane są do unieszkodliwiania przez specjalistyczne firmy, posiadające stosowne zezwolenia, z częstotliwością uzależnioną od rodzaju wytwarzanych odpadów oraz warunków ich magazynowania. Pomimo braku regulacji prawnych w zakresie postępowania z odpadami medycznymi, praktyki lekarskie, które udzielają świadczeń medycznych pacjentom raz lub dwa razy w tygodniu, zleciły firmom transportowym odbiór odpadów niebezpiecznych z częstotliwością do 72 h.

IV. Akcje deratyzacyjne

Na terenie Chorzowa przeprowadzono 2 akcje deratyzacyjne (w okresie wiosennym i jesiennym), zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Chorzowa. Przeprowadzono 13 kontroli, nałożono 3 mandaty karne na sumę 300 zł. za brak wyłożonej trucizny p/gryzoniom w kontrolowanych nieruchomościach.

V. Interwencje:

a/ dotyczące podmiotów leczniczych

W roku sprawozdawczym rozpatrzono 9 interwencji dotyczących podmiotów leczniczych: - 5 interwencji dotyczyło SPZOZ Zespołu Szpitali Miejskich w Chorzowie przy ul. Strzelców Bytomskich 11:

- a) **2** zgłoszenia zakażenia świerzbem w oddziale wewnętrznym żeńskim – zarzuty nie potwierdziły się w wyniku kontroli,
 - b) **1** zgłoszenie dotyczyło brudnego sprzętu i wyposażenia w oddziale anestezjologii i intensywnej terapii (szafki przyłóżkowe, dozowniki, wózki pielęgniarskie) – wydano zalecenia doraźne, które wykonano w terminie,
 - c) **1** zgłoszenie dot. złego stanu sanitarnego również dotyczyło w/w oddziału. Zarzuty podniesione w interwencji nie potwierdziły się w trakcie kontroli.
 - d) **1** zgłoszenie dotyczyło zgonu pacjentki spowodowanej domniemanym zachorowaniem na grypą AH1N1 na oddziale wewnętrznym. Podczas kontroli stwierdzono, że przyczyną zgonu było zapalenie płuc spowodowane grypą A/B. Nie przesłano materiału do dalszej diagnostyki. Na lekarz dyżurnego nałożono mandat karny za niezgłoszenie podejrzenia grypy do PSSE w Chorzowie.
- **1** zgłoszenie dot. Chorzowskiego Centrum Pediatrii i Onkologii przy ul. Truchana 7 i zakażenia dziecka w SOR wirusem grypy,
 - **1** zgłoszenie dot. świerzbu u pacjentki oddziału gruźlicy Szpitala Specjalistycznego przy ul. Zjednoczenia – nie potwierdzono podczas kontroli,
 - **1** zgłoszenie dot. braku wentylacji w gabinecie lekarskim w Zakładzie Rehabilitacji przy Pl. Powstańców Śl. 1 – nie potwierdzono podczas kontroli,
 - **1** zgłoszenie dot. niedopełnienia obowiązku realizacji programu szczepień w NZOZ „Nasza Poradnia” przy ul. Młodzieżowej 33.

Przeprowadzono **10 kontroli**, **3** zgłoszenia nie potwierdziły.

b/ dotyczące obecności gryzoni

W roku sprawozdawczym wpłynęło **36** interwencji dotyczących obecności gryzoni w posesjach.

O złożonej przez mieszkańców interwencji zawiadamiani są (pisemnie lub telefonicznie) właściciele lub zarządcy nieruchomości w celu przeprowadzenia wspólnych kontroli, podczas których najczęściej stwierdzano trwające już w posesjach zabiegi deratyzacyjne.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **3 decyzje**, które wykonano w terminie.

Przeprowadzono **69 kontroli**, **4** interwencje okazały się niezasadne;

c/ dotyczące obecności insektów

W roku sprawozdawczym wpłynęło **20** interwencji w sprawie obecności insektów w nieruchomościach (pcheł, pluskiew, karaluchów, obrzezków gołębich) oraz zanieczyszczania przez ptaki budynków i klatek schodowych. Przeprowadzono **29** kontroli, wydano **2** decyzje (które wykonano w terminie),

d/ inne interwencje

Wpłynęło **6 zgłoszeń**, z których:

- **2** sprawy prowadzone były przez Sekcję NS-HKiŚ (dot. hodowli świń wietnamskich na działce ogrodowej i złych warunków sanitarnych w Domu dla Niewidomych w Chorzowie przy ul. Siemianowickiej 101),
- **1** zgłoszenie dot. nieprawidłowości podczas szczepień pracowników w PTS ALBA przy ul. Bytkowskiej 15

- 1 zgłoszenie dot. nielegalnie działającej poradni psychologiczno-pedagogicznej przy ul. Katowickiej 115,

2 zgłoszenia dot. złych warunków mieszkaniowych

Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku

1A. Charakterystyka obiektów nadzorowanych

Zgodnie z ewidencją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie na terenie miasta Chorzowa znajduje się 1 466 zakładów.

Największą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością. W większości są to małe zakłady prowadzone przez prywatnych właścicieli.

Zakłady produkcyjne to głównie piekarnie i ciastkarnie prowadzące długoletnią działalność, w pomieszczeniach adaptowanych. W większości zakłady te wprowadziły zasady GHP, GMP i system HACCP. Zaopatrują one z reguły rynek lokalny.

Zakłady żywienia zbiorowego o liczbie 391 to w większości zakłady małej gastronomii (245). Zakłady te w bardzo dużej części spełniają wymagania dotyczące stanu technicznego i wyposażenia.

Część zakładów zlokalizowanych jest na tzw. „szlaku turystycznym” tzn. teren WPKiW w Chorzowie.

B. Ocena stanu sanitarnego - ogólna

W roku 2016 w ewidencji znajdowało się 1 466 zakładów, z czego skontrolowano 974, w tym 6 miejsc obrotu przedmiotami użytku i 0 miejsc obrotu kosmetykami. We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 1 333 kontrole sanitarne, w tym 6 kontroli w miejscach obrotu przedmiotami użytku i 0 w miejscach obrotu kosmetykami.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 422 próbki żywności, 17 próbek sanitarnych, 8 próbek przedmiotów do kontaktu z żywnością, 3 próbki kontrolne posiłków pobranych w związku z podejrzeniem zatrucia i 1 próbkę kosmetyków.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że 16 obiektów nie odpowiadało ustalonym wymaganiom. Stanowi to 2% w stosunku do wszystkich obiektów sklasyfikowanych.

Wydano 8 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, 1 zatwierdzając warunkowo, 1 prolongatę i 2 decyzje umarzające, wniosków do sądu nie oddano. Winnych uchybień ukarano 52 mandatami na łączną kwotę 9 850 PLN. W związku ze złożonymi do WSSE 6 wnioskami nałożono 5 kar pieniężnych w wysokości 10 500 PLN za rozpoczęcia działalności bez zatwierdzenia i wpisu do rejestru PPIS w Chorzowie oraz nieprawidłowe znakowanie. Pozostały wniosek czeka na rozpatrzenie.

C. Ocena stanu sanitarnego - szczegółowa

Zakłady produkcji żywności

W roku 2016 w ewidencji znajdowały się 73 zakłady z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 66. W obiektach tych przeprowadzono 106 kontroli. Zgodnie z arkuszem oceny stanu sanitarnego stwierdzono 5 zakładów niezgodnych.

W grupie tej wydano 1 decyzję nakazującą usunięcie uchybień technicznych, 1 zatwierdzającą warunkowo, 1 decyzję umarzającą oraz nałożono 6 mandatów na kwotę 1 150 PLN.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.

- zły bieżący stan sanitarno-porządkowy,
- stwierdzenie obecności szkodników
- nieprzestrzeganie GHP, GMP i HACCP

W 2016 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 104 próbki do badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych i sanitarnych.

Zdyskwalifikowano 10 próbek (tj. 5 próbek pod względem badań mikrobiologicznych i 5 próbek pod względem sanitarnym), co stanowi 9,6% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest niższy w stosunku do roku ubiegłego kiedy to zdyskwalifikowano 10,3% próbek.

Obiekty obrotu żywnością

W roku 2016 skontrolowano 517 obiektów z 874 prowadzących działalność handlową na terenie nadzorowanym, w obiektach tych przeprowadzono 697 kontroli. Zgodnie z arkuszem oceny stanu sanitarnego stwierdzono 9 zakładów niezgodnych.

W grupie tej wydano 3 decyzje nakazujące usunięcie uchybień sanitarnych, 1 prolongatę i 1 decyzję umarzającą oraz nałożono 21 mandatów na kwotę 4 250 PLN.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.:

- nieprzestrzeganie GHP i uproszczonego systemu HACCP (m. in. brak zapisów)
- brak należytego stanu sanitarnego w zakładach,
- zły stan techniczny,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych,
- nie zachowanie łańcucha chłodniczego.

Ogółem w miejscach obrotu pobrano do badań 332 próbki żywności, 3 próbki przedmiotów użytku i 1 próbkę kosmetyków. Zdyskwalifikowano 8 próbek (tj. 1 próbkę pod względem badań mikrobiologicznych, 6 próbek pod względem znakowania, 1 próbkę przedmiotów użytku), co stanowi 2,4% w stosunku do zbadanych. Wskaźnik ten jest wyższy w stosunku do roku ubiegłego, kiedy to zdyskwalifikowano 0,3% próbek.

Zakłady żywienia zbiorowego

W 2016 roku skontrolowano 385 zakładów żywienia zbiorowego, gdzie przeprowadzono 524 kontrole. Stwierdzono 2 zakłady negatywnie ocenione na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego.

W grupie tej wydano 4 decyzje nakazujące usunięcie uchybień. Nałożono 25 mandatów na kwotę 4 450 PLN.

Najczęstsze uchybienia :

- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych,
- brak należytego stanu sanitarnego w zakładzie,
- nieprzestrzegania GHP i systemu HACCP,
- zły stan techniczny.

W obiektach tych pobrano 6 próbek, w tym 3 w związku z podejrzeniem zatrucia, próbek nie kwestionowano.

D. Ocena transportu żywności

W 2016 roku nadzorem objętych zostało 70 firma transportowych przewożących żywność, 11 skontrolowano. Mandatów karnych nie nałożono.

E. Nadzór nad importem/eksportem

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonano 722 kontrole i wydano 722 świadectwa tj.: 710 świadectw partii środków spożywczych, 12 świadectw partii materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Nie pobrano próbek do badań w ramach importu.

Łączna kwota odprowadzona do budżetu z tytułu nadzoru nad importem, to 44 235 PLN.

Skontrolowano 13 partii żywności na export (kaszki dla dzieci) do Argentyny oraz mieszanki herbat na Ukrainę o łącznej masie 95264,5 kg.

Łączna kwota odprowadzona do budżetu z tytułu nadzoru nad exportem to 780 PLN.

2. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

A. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2016 roku przebadano laboratoryjnie 371 próbek krajowych środków spożywczych pobranych w różnego rodzaju obiektach żywienia – żywnościowych:

- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń mikrobiologicznych - 200,
- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń chemicznych – 86,
- w zakresie oceny organoleptycznej - 76,
- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń – 5,
- wyłącznie w zakresie znakowania – 4.

Ponadto pobrano 17 próbek zmiotek w kierunku badań sanitarnych i 3 próbki kontrolne posiłków w związku z podejrzeniem zatrucia.

W 2016 roku pod względem znakowania oceniono 120 próbek krajowych środków spożywczych. Zdyskwalifikowano ogółem 14 próbek tj. 6 próbek ze względu na

zanieczyszczenia mikrobiologiczne, 0 próbek ze względu na zanieczyszczenia chemiczne, 0 próbek ze względu na organoleptykę, 3 próbki ze względu na nieprawidłowe znakowanie oraz 5 próbek sanitarnych.

B. Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu

Przebadano 54 próbki żywności z Unii Europejskiej i importu, w tym 25 pod względem parametrów chemicznych, 20 pod względem parametrów mikrobiologicznych, 4 próbki w zakresie oceny organoleptycznej, 2 próbki w zakresie zanieczyszczeń biologicznych i 3 wyłącznie na znakowanie. W ramach przebadanych próbek oceniono 32 pod względem zgodności znakowania z aktualnymi wymogami.

Zdyskwalifikowano ogółem 3 próbki ze względu na znakowanie.

3. NADZÓR NAD MATERIAŁAMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ I KOSMETYKAMI.

W 2016 roku w obiektach tych pobrano i przebadano 5 próbek wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 1 próbkę kwestionowano. Skontrolowano 6 obiektów obrotu przedmiotami do kontaktu z żywnością, w których przeprowadzono 6 kontroli. W obiektach obrotu kosmetykami przeprowadzono 0 kontroli. Nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

4. SKARGI I INTERWENCJE

W 2016 roku zgłoszono 68 interwencji: 43 dotyczyło złej jakości zdrowotnej środków spożywczych, 23 warunków higieniczno-sanitarnych oraz 2 jednocześnie jakości i warunków. Potwierdzonych zostało 9 interwencji (5 na złą jakość, 3 na nieprawidłowy stan sanitarny oraz 1 na złą jakość i nieprawidłowy stan sanitarny) w trakcie których nałożono 8 mandatów na łączną kwotę 1 850 PLN. W związku z interwencjami wydano 1 decyzję nakazującą. Dwie interwencje przekazano do PSSE w Gliwicach i Urzędu Skarbowego. Pozostałe nie potwierdziły się. W ramach skarg w zintegrowanym laboratorium nie zbadano próbek środków spożywczych dostarczonych przez konsumentów, pobrano natomiast w ramach urzędowej kontroli celowanej 14 próbek (z czego 2 kwestionowano).

OCENA I WNIOSKI KOŃCOWE

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowych, jak wykazują arkusze oceny stanu sanitarnego, uległ pogorszeniu w stosunku do roku ubiegłego. Decyzji nakazujących wydano więcej, nałożono natomiast mniej mandatów karnych. W dalszym ciągu stwierdza się nie zachowanie należytego stanu sanitarno-higienicznego, wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych, stwierdza obecność szkodników, nie zachowanie łańcucha chłodniczego oraz nieprawidłowe mycie i dezynfekcja naczyń stołowych. Większość obiektów jednak oceniono pozytywnie. Wprowadzono w nich i stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej, w zakładach produkcyjnych w większości wprowadzono i stosuje się zasady systemu HACCP, a w pozostałych grupach obiektów uproszczone procedury na zasadach systemu HACCP.

Higiena komunalna i środowiska

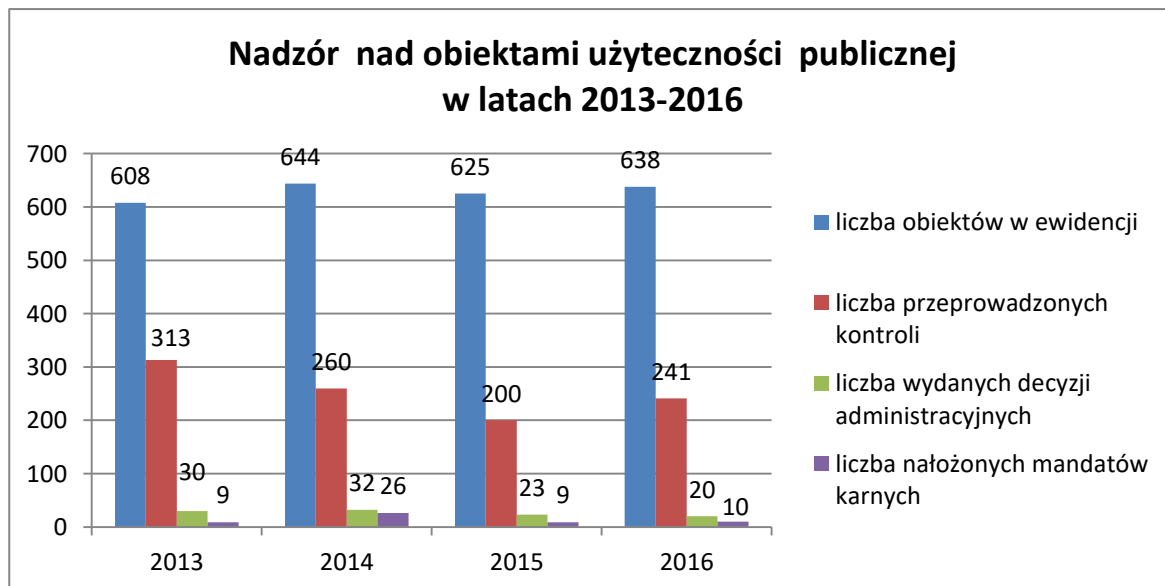
W roku 2016 Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno – zdrowotnych w obiektach użyteczności publicznej oraz nad jakością sanitarną wody do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej i wody na pływalniach.

Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej

Na terenie miasta Chorzowa nadzorem objęto **638 obiektów użyteczności publicznej**. Są to: przedsiębiorstwa podmiotów leczniczych, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, odnowy biologicznej, gabinety tatuażu, ustępy publiczne i ogólnodostępne, pływalnie całoroczne i sezonowe, domy pomocy społecznej, hotele i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie, obiekty sportowe, kulturalne, targowiska, pralnie, apteki, sklepy zielarsko – medyczne, sklepy z odzieżą używaną, ośrodek pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, noclegownia dla bezdomnych, stacje paliw, cmentarze, domy i zakłady pogrzebowe, dworzec kolejowy, przystanki kolejowe i autobusowe oraz tereny rekreacyjne.

W 2016 roku skontrolowano **247 obiektów użyteczności publicznej**.

Liczba obiektów objętych nadzorem, liczba przeprowadzonych kontroli, wydanych decyzji i nałożonych mandatów karnych w latach 2013-2016

W 2016 roku w ramach nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej:

- przeprowadzono **241** kontroli,
- wydano **20** decyzji administracyjnych,
- nałożono **10** mandatów karnych na łączną kwotę **2300 zł**.
-

Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Na terenie Chorzowa znajduje się dwadzieścia ustępów publicznych, w tym jeden, którego dysponentem jest gmina, cztery na targowiskach oraz piętnaście usytuowanych na terenie Parku Śląskiego (Śląskiego Wesołego Miasteczka, Śląskiego Ogrodu Zoologicznego, Muzeum Górnośląskiego Parku Etnograficznego), a także cztery ogólnodostępne w centrach handlowych. Część ustępów w Parku Śląskim udostępniona jest wyłącznie w sezonie letnim, pozostałe funkcjonują całorocznie. Z wyjątkiem przenośnej toalety typu TOI-TOI na terenie ZOO, wszystkie podłączone są do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W 2016 roku skontrolowano 18 ustępów, które wyposażone były w bieżącą zimną i ciepłą wodę, sprawne urządzenia sanitarne oraz w środki czystości, higieny i preparaty dezynfekcyjne. Z wyjątkiem serwisowanego doraźnie ustępu publicznego przy ul. Szabatowskiego, wszystkie mają zapewnioną stałą obsługę. W oparciu o wyniki przeprowadzonych kontroli, skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – higienicznym i technicznym.

Pływalnie kryte i odkryte

W roku sprawozdawczym, w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, wzmożonym nadzorem objęto jakość wody w nieckach basenowych, częstotliwość pobierania próbek wody przez zarządców obiektów, zakres badanych parametrów, metodyki referencyjne analiz oraz sposób dokumentowania badań i informowania użytkowników o jakości wody.

W tej grupie obiektów ujęto 2 całoroczne pływalnie, których dysponentem jest gmina oraz 2 kompleksy basenowe w Hotelu Diament Arsenal Palace i w zakładzie odnowy biologicznej Lifeage Premium Wellness Club. W 2016 roku wszystkie obiekty zostały skontrolowane.

W dniu 20.05.2016r., ze względu na wysokie skażenie mikrobiologiczne wody bakterią *Pseudomonas aeruginosa*, wydano decyzję nakazującą wyłączenie z użytkowania w terminie natychmiastowym niecki basenu pływackiego w Hotelu Diament Arsenal Palace przy ul. Paderewskiego 35, do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych wody do stanu nie zagrażającego zdrowiu użytkowników. Zarządca obiektu niezwłocznie przedłożył wyniki badań laboratoryjnych wody potwierdzające skuteczność podjętych działań naprawczych, a tym samym wykonanie decyzji. Basen został ponownie udostępniony.

Dla dwóch obiektów w związku z ponadnormatywną ogólną liczbą bakterii, bakterii z rodzaju *Legionella* sp. oraz *Pseudomonas aeruginosa* w nieckach basenowych oraz dla jednego obiektu w związku z przekroczeniem liczby bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w ciepłej wodzie w natryskach, wydano łącznie 4 decyzje administracyjne nakazujące doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych wody do stanu zgodnego z wymaganiami. Na podstawie wyników badań laboratoryjnych wody stwierdzono, że wszystkie zostały wykonane.

W oparciu o wyniki przeprowadzonych kontroli i badań laboratoryjnych wody, wszystkie pływalnie kryte oceniono jako zadawalające pod względem sanitarnym i technicznym.

W 2016 roku kąpielisko sezonowe „Fala” nadal nie było udostępnione.

Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W tej grupie wykazano cztery całodobowe obiekty oraz cztery dziennego pobytu. Skontrolowano dwa całodobowe i dwa dziennego pobytu.

W związku z wniesioną interwencją dotyczącą m.in. złego stanu sanitarnego Domu Pomocy Społecznej dla Niewidomych przy ul. Siemianowickiej 101, w wyniku przeprowadzonej kontroli, na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 300 zł. za brudne podłogi i wyposażenie w części pokoi mieszkalnych oraz przeterminowane preparaty dezynfekcyjne. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie doraźnych zaleceń i poprawę bieżącego stanu sanitarnego. W części dotyczącej nieprzestrzegania praw mieszkańców wystosowano pismo do Wojewody Śląskiego.

Wszystkie skontrolowane obiekty zakwalifikowano jako zadawalające pod względem sanitarno – technicznym oraz sanitarno – higienicznym.

Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn

W ewidencji ujęto jeden obiekt przy ul. Katowickiej 190.

W noclegowni mieszkańcy sami dbają o utrzymanie czystości i porządku w pomieszczeniach, a także, we własnym zakresie, wykonują drobne prace remontowo – modernizacyjne.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli obiekt oceniono jako zadawalający pod względem sanitarno – technicznym i higienicznym.

Hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe

W tej grupie wykazano 8 skategoryzowanych hoteli oraz 6 nieskategoryzowanych obiektów świadczących usługi noclegowe. W roku sprawozdawczym skontrolowano 13 obiektów.

W związku ze stwierdzeniem ponadnormatywnej liczby bakterii z rodzaju Legionella sp. w instalacji ciepłej wody użytkowej, dla dwóch obiektów wydano dwie decyzje nakazujące doprowadzenie parametrów ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami oraz jedną, w związku z wysokim skażeniem mikrobiologicznym instalacji, nakazującą w terminie natychmiastowym demontaż urządzeń prysznicowych i perlatorów. Dwie z nich zostały wykonane w 2016r., natomiast termin wykonania wydanej w dniu 27.10.2016r. decyzji dla **Best Western Premier Hotelu Forum** został wyznaczony na dzień 31.01.2017r.

W związku z powyższym obiekt został oceniony jako **zły** pod względem sanitarnym i technicznym.

Ponadto, dla jednego z hoteli wydano decyzję nakazującą doprowadzenie do stanu czystości ścian w magazynach brudnej bielizny i środków czystości, a także naprawę

uszkodzonych powierzchni urządzeń do ćwiczeń w strefie SPA. Natomiast za brudne wyposażenie w pomieszczeniach odnowy biologicznej nałożono mandat karny w wysokości 300 zł. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały terminowe wykonanie obowiązków decyzji oraz doraźnych zaleceń, a tym samym poprawę bieżącego stanu sanitarnego i technicznego.

Pozostałych 12 skontrolowanych obiektów oceniono jako zadawalające pod względem sanitarnym i technicznym.

Dworzec kolejowy

W ewidencji ujęto dworzec kolejowy w Chorzowie Batorem. Nadal wyłączona jest z użytkowania poczekalnia i toalety dla podróżnych. W holu dworca funkcjonuje jedynie kasa biletowa. Perony wyposażone są w ławki i kosze na odpady komunalne. Utrzymanie czystości zarządcy obiektu zlecieli firmom zewnętrznym. Na podstawie przeprowadzonych w 2016 roku kontroli obiekt oceniono jako zadawalający pod względem sanitarno – higienicznym i sanitarno – technicznym.

Przystanki kolejowe

W ewidencji ujęto dwa obiekty w Chorzowie Mieście i Chorzowie Starym. Przeprowadzone w roku sprawozdawczym kontrole przystanku kolejowego w Chorzowie Mieście wykazały poprawę bieżącego stanu sanitarnego w stosunku do lat ubiegłych.

Skontrolowany obiekt utrzymany był w dobrym stanie sanitarno – porządkowym. Bieżącym utrzymaniem czystości zajmują się firmy zewnętrzne działające na zlecenie zarządzających obiektem.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną z usług

W ewidencji ujęto **205** zakładów, z których w 2016 roku skontrolowano **75**. Jest to najliczniejsza grupa obiektów charakteryzująca się największym zróżnicowaniem pod względem technicznym, od bardzo małych jednostanowiskowych po duże, wielostanowiskowe, świadczące więcej niż jedną z usług np. kosmetyczne, fryzjerskie i solarium.

W tej grupie obiektów dla **6** zakładów, w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości sanitarno – technicznych, wydano decyzje administracyjne dotyczące m.in. opracowania i wdrożenia procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, doprowadzenia do stanu zgodnego z wymaganiami ścian w pomieszczeniach oraz zapewnienia bieżącej ciepłej wody przy punktach wodnych i podajników na ręczniki jednorazowe. **3** decyzje zostały wykonane terminowo, natomiast dla:

- **Zakładu Kosmetycznego** przy ul. **Styczyńskiego 57** w dniu 08.12.2016r. wydano decyzję administracyjną nakazującą dostosowanie do stanu faktycznego i wdrożenie procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, podczas wykonywania zabiegów, w trakcie których może dojść do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich z uwzględnieniem zabiegów wykonywanych przy użyciu narzędzi wielokrotnego użytku oraz prowadzonego w zakładzie procesu sterylizacji. Termin realizacji decyzji przypada na dzień **20.01.2017r.**,
- **Zakładu Fryzjersko – Kosmetycznego** przy **Pl. Mickiewicza 5** w dniu 14.12.2016r. wydano decyzję nakazującą opracowanie i wdrożenie procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, podczas wykonywania zabiegów, w trakcie których może dojść do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich z uwzględnieniem zabiegów wykonywanych przy użyciu narzędzi wielokrotnego użytku z terminem realizacji do dnia **05.01.2017r.**,
- **Zakładu Fryzjersko – Kosmetycznego** przy **ul. 3 Maja 23** w dniu 27.12.2016r. wydano decyzję nakazującą opracowanie i wdrożenie procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, podczas wykonywania zabiegów z terminem realizacji do dnia **31.01.2017r.**

W związku z powyższym, obiekty te oceniono jako **złe** pod względem sanitarno – higienicznym.

Pozostałe obiekty zakwalifikowano jako zadawalające pod względem sanitarno – technicznym i sanitarno – higienicznym.

Za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno – porządkowe nałożono **5** mandatów karnych na łączną kwotę **950 zł.**, w szczególności za brudne narzędzia i przybory fryzjerskie, pojemniki i szuflady z narzędziami oraz brudne ręczniki jednorazowego użytku, przeterminowany preparat do dezynfekcji narzędzi i brudne stanowiska pracy. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę bieżącego stanu sanitarnego.

Tereny rekreacyjne

W ewidencji ujęto 107 obiektów. Są to głównie place zabaw i piaskownice oraz tereny rekreacyjne przy dwóch zbiornikach wodnych w Parku Śląskim, których dysponentami są gmina, spółdzielnie mieszkaniowe oraz administracje budynków mieszkalnych. Skontrolowano 15 placów zabaw i piaskownic. We wszystkich, przed sezonem wymieniono piasek, w większości odnowiono obudowy piaskownic i urządzenia przeznaczone do zabawy i rekreacji. Place zabaw wyposażone były w pojemniki na odpady komunalne i ławki oraz w większość w regulaminy określające zasady korzystania z obiektów. Utrzymanie bieżącej czystości zarządcy zlecali firmom zewnętrznym.

Skontrolowane place zabaw i piaskownice oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – technicznym.

Obiekty sportowe

Według ewidencji na terenie miasta funkcjonuje 14 obiektów. Są to: kompleksy i kluby sportowe, stadiony, hale i boiska, korty tenisowe, których dysponentami są kluby sportowe lub gmina. **W 2016 roku skontrolowano 6 obiektów.**

W tej grupie dla jednego z klubów sportowych wydano decyzję administracyjną dotyczącą doprowadzenia do stanu zgodnego z wymaganiami pomieszczeń hydroterapii, naprawy lub wymiany uszkodzonej powierzchni stołu do masażu oraz mebli w aneksie kuchennym przy zespole odnowy biologicznej. Decyzja została wykonana terminowo. Ponadto, w tym samym obiekcie, za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno – higieniczne tj. brudne podłogi, umywalki do mycia rąk i kratki wentylacyjne oraz pomieszczenia pralni, nałożono mandat karny w wysokości 300 zł. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę stanu sanitarno – higienicznego.

Skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem sanitarnym i technicznym.

Domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe

W ewidencji ujęto 8 zakładów, z których skontrolowano 7. Są to dysponujące prosektoriami i chłodniami cztery domy przedpogrzebowe oraz cztery zakłady pogrzebowe, które w ramach realizacji usług związanych z organizacją pochówku korzystają z zaplecza innych podwykonawców. Większość domów i zakładów pogrzebowych dysponuje własnymi środkami transportu spełniającymi wymagania techniczne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich.

Dla zakładu **Kompleksowe Usługi Pogrzebowe „Haron” przy ul. Bożogrobców 14** wydano decyzję dotyczącą doprowadzenia do stanu zgodnego z wymaganiami uszkodzonych powierzchni wózków i noszy do transportu zwłok z terminem realizacji do dnia 31.12.2016r. W związku z powyższym obiekt oceniono jako zły pod względem sanitarno – technicznym.

W jednym zakładzie w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno – higieniczne tj. brudne podłogi w pomieszczeniach prosektorium i stół sekcyjny z resztkami odpadów posekcyjnych oraz zabrudzony roztwór środka dezynfekcyjnego. W związku z powyższym na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny na kwotę 300 zł. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę bieżącego stanu sanitarnego.

Funkcjonujące na terenie miasta zakłady pogrzebowe świadczą usługi w zakresie organizacji pochówku oraz przewozu zwłok i szczątków ludzkich. We wszystkich wydzielono punkty obsługi klientów, pomieszczenia ekspozycji akcesoriów pogrzebowych oraz zaplecza sanitarno – socjalne.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli sześć zakładów oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – technicznym i sanitarno – higienicznym.

Apteki

W ewidencji ujęto 42 obiekty, skontrolowano 15.

Ze względu na stwierdzone nieprawidłowości sanitarno – higieniczne tj. przeterminowane preparaty dezynfekcyjne i brudne pomieszczenia apteki, na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 150 zł. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę stanu sanitarno – higienicznego.

Uwzględniając stan sanitarno – higieniczny i sanitarno – techniczny wszystkie skontrolowane apteki oceniono jako zadawalające.

Podmioty lecznicze

W ewidencji ujęto **117** obiektów, z których skontrolowano **30**.

Analogicznie jak w latach ubiegłych, we wszystkich obiektach nadzorem objęto sposób postępowania z odpadami i bielizną, a w wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne podmiotach leczniczych również sposób postępowania ze zwłokami osób zmarłych, a także jakość ciepłej wody użytkowej w zakresie obecności bakterii z rodzaju Legionella sp.

W 2016 roku na wniosek SP ZOZ Zespołu Szpitali Miejskich prolongowano terminy wykonania dwóch decyzji administracyjnych wydanych w 2015 r. Jedna dotyczyła zapewnienia zgodnego z wymaganiami środka transportu do przewozu bielizny czystej na oddziały i pozostałe komórki szpitalne, druga doprowadzenia do stanu zgodnego z wymaganiami ścian i podłogi w magazynie bielizny brudnej oraz ścian w magazynie bielizny czystej. Terminy realizacji decyzji ustalono na dzień 31.12.2016r. i na dzień 30.06.2017r.

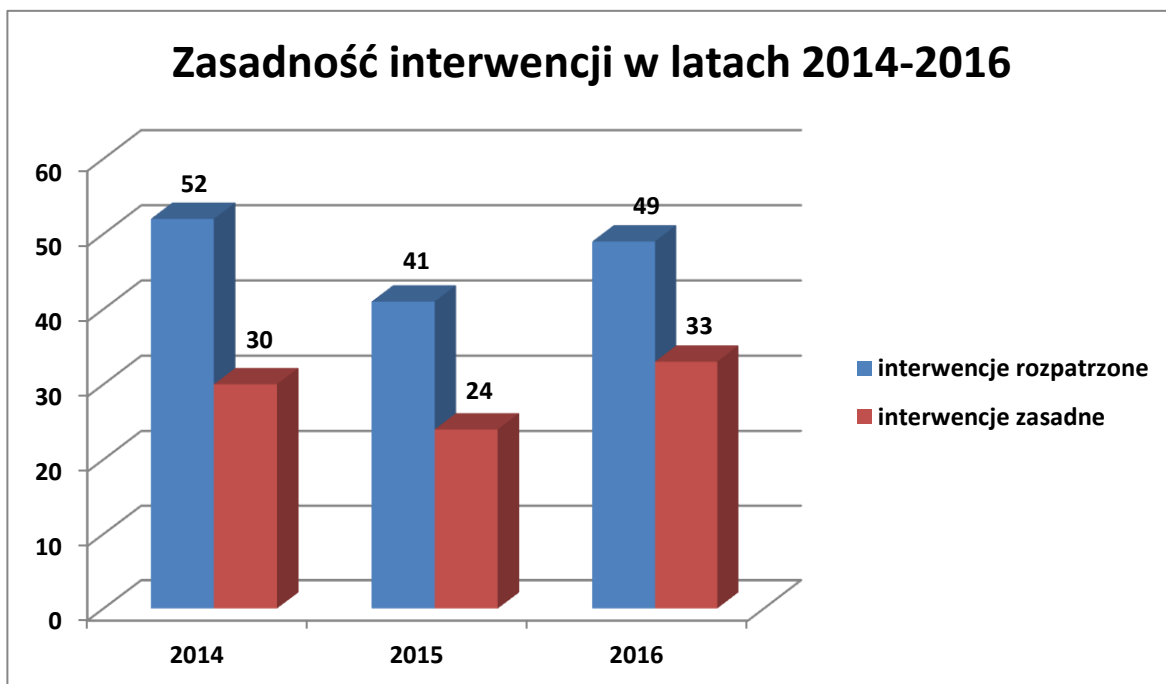
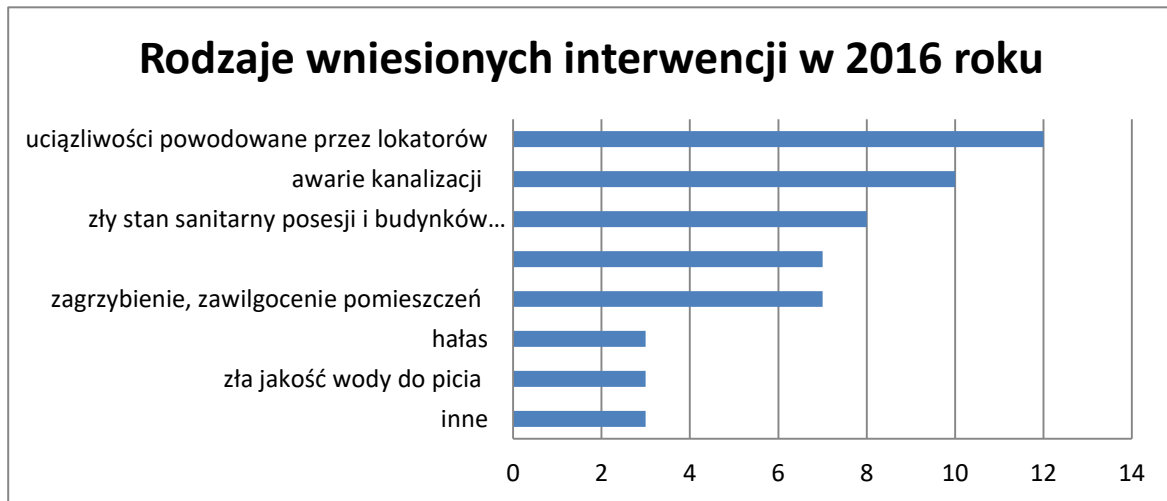
Wobec powyższego obiekt został oceniony jako zły pod względem sanitarno – technicznym.

Dla dwóch stacjonarnych podmiotów leczniczych, w związku ze stwierdzeniem ponadnormatywnej liczby bakterii z rodzaju Legionella sp. w instalacji ciepłej wody użytkowej, w 2016 roku wydano dwie decyzje administracyjne nakazujące doprowadzenie do stanu zgodnego z wymaganiami parametrów mikrobiologicznych wody. Decyzje zostały wykonane terminowo.

W tej grupie obiektów dla jednego podmiotu wykonującego ambulatoryjne świadczenia zdrowotne wydano decyzję administracyjną dotyczącą zapewnienia bieżącej ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk w toalecie dla personelu. Decyzja została wykonana terminowo.

Interwencje

W 2016 roku wpłynęły 53 interwencje, z których 33 były częściowo lub całkowicie zasadne. Cztery zostały przekazane do rozpatrzenia właściwym organom, zgodnie z kompetencjami.

Wniesione interwencje dotyczyły głównie awarii urządzeń kanalizacyjnych i zalewania ściekami terenu nieruchomości, złego stanu sanitarnego posesji i budynków mieszkalnych oraz obiektów użyteczności publicznej, hałasu przenikającego do mieszkań od urządzeń technicznych będących jego źródłem oraz zawilgocenia i zagrzybienia lokali mieszkalnych. W roku sprawozdawczym wzrosła liczba interwencji dotyczących uciążliwości powodowanych przez lokatorów nieprzestrzegających regulaminu porządkowego. Najczęściej były to osoby samotne, zbierające odpady i surowce wtórne w swoich mieszkaniach. Przeprowadzone kontrole wykazywały zwykle, że części wspólne nieruchomości były utrzymane czysto, sporadycznie wyczuwalny był fetor, natomiast dużym problemem dla właścicieli i zarządców budynków było wyegzekwowanie od uciążliwych lokatorów, tzw. „zbieraczy”, utrzymania mieszkania we właściwym stanie sanitarno – higienicznym. W 2016 roku odnotowano 12 takich interwencji.

W trakcie rozpatrywania interwencji podejmowano współpracę z urzędem miasta, administratorami i zarządcami budynków, przedsiębiorstwami wodociągowymi oraz innymi sekcjami PSSE.

W toku prowadzonego postępowania, na zarządców/właścicieli nieruchomości, wydano dwie decyzje nakazujące zlikwidowanie rozlewisk ścieków oraz wydezynfekowanie i wyczyszczenie miejsc po zalaniu, z których jedna została wykonana niezwłocznie, natomiast druga w wyniku wdrożonego postępowania egzekucyjnego.

Z trzech interwencji w sprawie hałasu przenikającego do mieszkań, jedną dotyczącą hałasu pochodzącego od lokalu rozrywkowego przekazano bezpośrednio Prezydentowi Miasta Chorzów, drugą dotyczącą hałasu emitowanego przez urządzenia wentylacyjne w budynku – po wstępnym rozpoznaniu – Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Chorzowie, natomiast trzecią rozpatrzono we własnym zakresie. W związku z ponadnormatywnym poziomem dźwięku przenikającego do mieszkania od urządzeń wentylacyjnych zainstalowanych w pizzerii, wobec właściciela lokalu wszczęto postępowanie administracyjne. Ze względu na wyłączenie z użytkowania jednego z wentylatorów, poziom hałasu przenikającego do mieszkania nie przekraczał wartości normatywnych. Mając na uwadze powyższe wydano decyzję umarzającą postępowanie administracyjne.

W związku z interwencją dotyczącą złego stanu sanitarnego w Domu Pomocy Społecznej dla Niewidomych przy ul. Siemianowickiej 101 w Chorzowie, w wyniku przeprowadzonej kontroli potwierdzono część podniesionych w interwencji zarzutów. Na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 300 zł. za brudne podłogi i wyposażenie w części pokoi mieszkalnych oraz za przeterminowane preparaty dezynfekcyjne. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie doraźnych zaleceń i poprawę bieżącego stanu sanitarnego. W części dotyczącej nieprzestrzegania praw mieszkańców wystosowano pismo do Wojewody Śląskiego.

Ponadto, w zakładzie fryzjersko – kosmetycznym przy ul. Armii Krajowej 64 za brudne przybory i narzędzia fryzjerskie oraz ręczniki jednorazowe na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny na kwotę 200 zł.

Podsumowanie

- W 2016 roku adresem największej liczby decyzji administracyjnych w stosunku do liczby skontrolowanych obiektów były pływalnie. Decyzje te dotyczyły głównie doprowadzenia jakości wody w nieckach basenowych do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015, poz. 2016).
- W roku sprawozdawczym wzmocnionym nadzorem objęto obszar postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego. Skontrolowano 94,1% zewidencjonowanych na nadzorowanym terenie domów, zakładów pogrzebowych oraz cmentarzy. Przeprowadzone kontrole wykazały, że w większości obiektów postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi było prawidłowe, zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawnymi. W jednym zakładzie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno – techniczne skutkujące wydaniem decyzji administracyjnej oraz w jednym sanitarno – higieniczne, w wyniku których nałożono mandat karny.
- Spośród 102 przeszkolonych zakładów w ramach prowadzonej w latach 2015 – 2016 Kampanii Społecznej „*Mam Świadomość jak być zdrowym*”, skierowanej do właścicieli i pracowników sektora *BEAUTY*, 9 uzyskało rekomendacje Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Jeden, ze względu na stwierdzone w trakcie prowadzonego bieżącego nadzoru nieprawidłowości sanitarno – higieniczne w 2016 roku, został wykreślony z wykazu zakładów pozytywnie ocenionych.

OCENA JAKOŚCI SANITARNEJ WODY W ROKU 2016 NA TERENIE MIASTA CHORZÓW

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi stały monitoring jakości wody obejmujący wodę przeznaczoną do spożycia, ciepłą wodę użytkową oraz wodę na pływalniach.

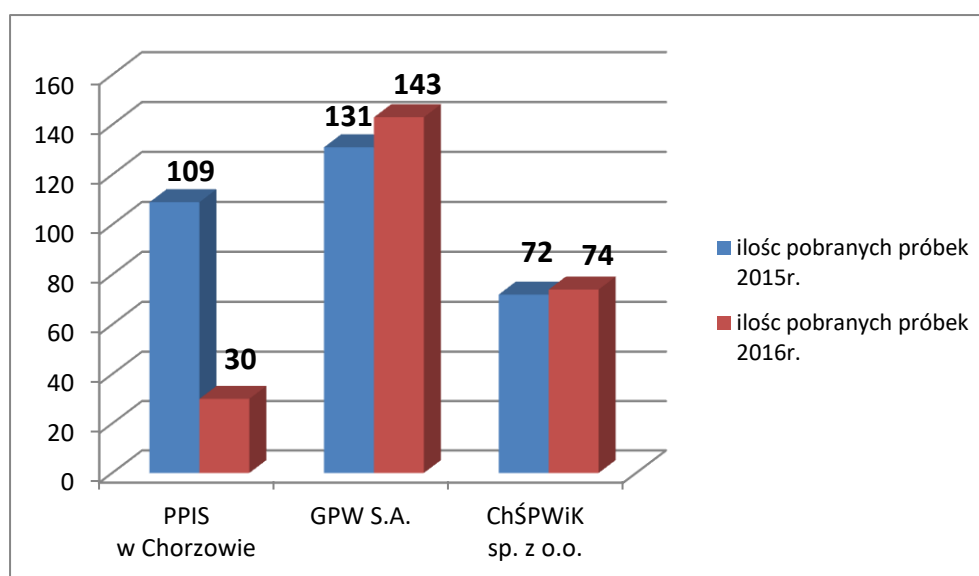
1. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę należy do zadań własnych gminy i realizowane jest przez Chorzowsko – Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.. Producentem wody przeznaczonej do spożycia dostarczanej na terenie miasta Świętochłowice jest Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Katowicach.

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13.11.2015 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015r. poz. 1989) regularnie pobierano próbki wody ze studzienek wodomierzowych, z przyłączy wodociągowych oraz z instalacji wewnętrznych w budynkach, w celu sprawdzenia jej jakości na każdym etapie dystrybucji.

W 2016r. pobrano **247** próbek wody w tym:

- w ramach bieżącego nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego – **30 próbek**
- w ramach wewnętrznej kontroli przez:
 - Chorzowsko – Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. - **74 próbki**
 - Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. – **143 próbki**

Wykres 1. Liczba próbek pobranych w latach 2015 -2016

Kontrole przeprowadzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie, wykazały pogorszoną jakość wody wodociągowej w 2 próbkach pobranych z instalacji wewnętrznych w budynkach, w ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad jakością wody. Stwierdzono przekroczenia parametrów fizykochemicznych tj. mętności i barwy. Kontrolny pobór próbek wody pobranych z ww. punktu oraz z przyłącza wodociągowego zasilającego budynek nie wykazał przekroczeń badanego parametru.

W 2016r. odnotowano 3 interwencje dotyczące pogorszonej jakości wody przeznaczonej do spożycia. Każdorazowo pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych z instalacji wewnętrznej budynku oraz z przyłącza wodociągowego. W pobranych próbkach nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów mikrobiologicznych, natomiast w jednej próbce pobranej z instalacji wewnętrznej stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości mętności. W związku z powyższym, stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia, a zarządca budynku został poinformowany o konieczności podjęcia działań naprawczych mających na celu doprowadzenie jakości wody do stanu zgodnego z wymaganiami.

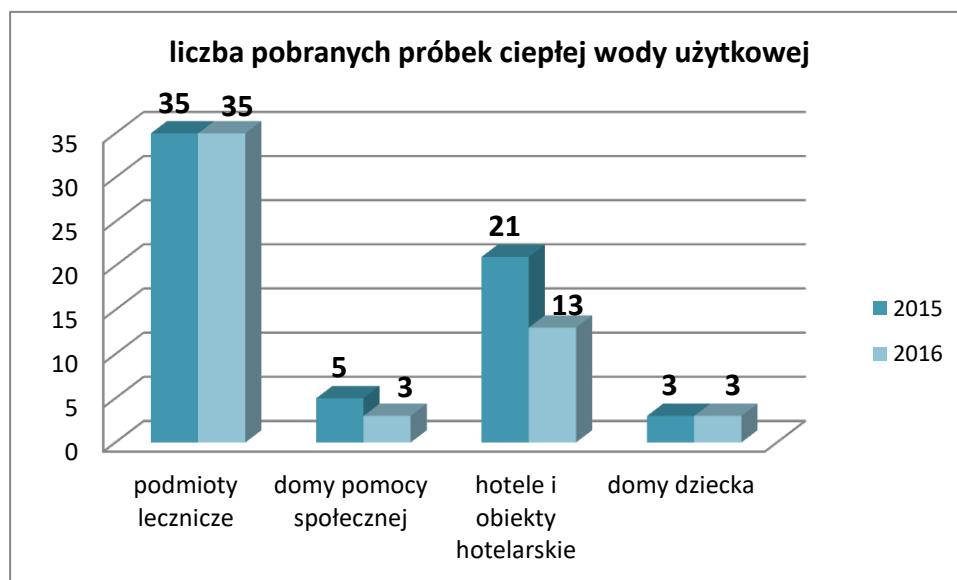
Ponadto, Chorzowsko – Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. poinformowało o przekroczeniu mętności w próbce wody pobranej z przyłącza wodociągowego do Domu Pomocy Społecznej „Republika”. Po podjęciu działań naprawczych przez przedsiębiorstwo, pobrano ponownie próbkę wody, w której nie stwierdzono przekroczeń badanego parametru.

Biorąc pod uwagę, iż przekroczone parametry nie miały bezpośredniego wpływu na zdrowie ludzi i występowały krótkotrwale PPIS w Chorzowie w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13.11.2015r w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. (Dz.U. z 2015r. poz. 1989), wydał ocenę o przydatności wody do spożycia na terenie miasta Chorzowa.

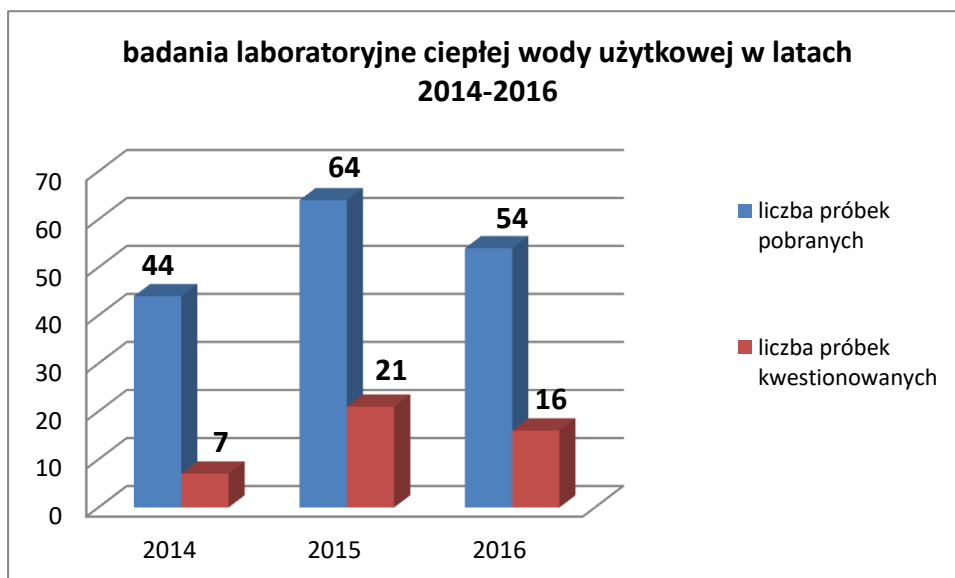
2. Ciepła woda użytkowa

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2015 r. sprawowano nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w instalacjach wewnętrznych obiektów zamieszkania zbiorowego oraz w przedsiębiorstwach podmiotów leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

Pobrano łącznie **54** próbki ciepłej wody w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp., w 16 próbkach stwierdzono ponadnormatywną liczbę bakterii.

Wykres 2. Liczba pobranych próbek ciepłej wody użytkowej w latach 2015 -2016

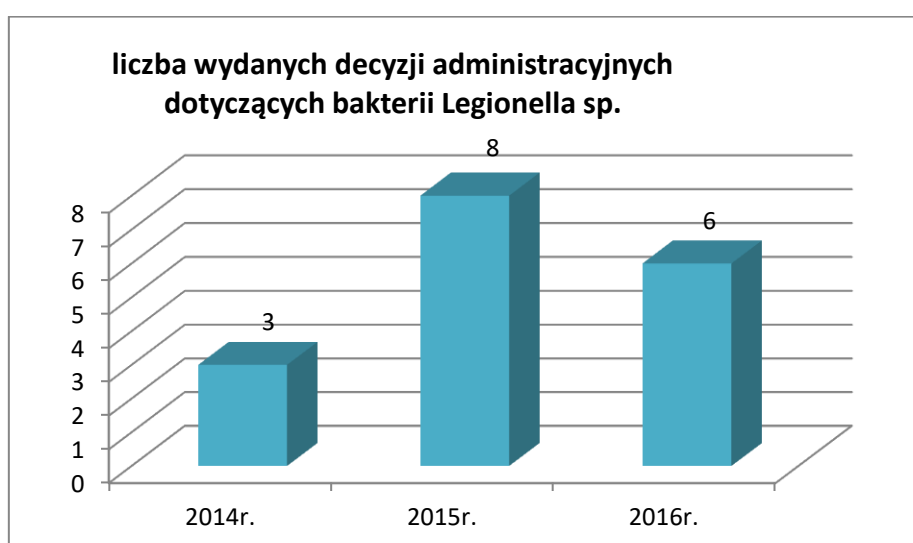

Wykres 3. Badania laboratoryjne ciepłej wody użytkowej w latach 2015 -2016

W związku z powyższym wydano łącznie **6** decyzji administracyjnych, w tym:

- ✓ **1** nakazującą wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów w obiekcie do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami, z natychmiastowym terminem wykonania
- ✓ **5** nakazujących doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami

Decyzja nakazująca wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych oraz trzy decyzje dotyczące doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami zostały wykonane, natomiast terminy realizacji dwóch pozostałych decyzji, zostały wyznaczone na I półrocze 2017r.

Największe problemy z uzyskaniem czystości mikrobiologicznej wody w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. miały dwa obiekty dla których decyzje nakazujące doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami, zostały wydane w 2015r.:

- Szpital Specjalistyczny ul. Zjednoczenia 10

W 2016r. wydano 3 decyzje zmieniające termin wykonania decyzji nr NS-HKiŚ/4562/53/D-1213/15 z dnia 17.09.2015r. W ramach kontroli sprawdzającej pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych, na podstawie wyników badań w dniu 07.12.2016r. stwierdzono wykonanie nakazów przedmiotowej decyzji:

- Śląskie Centrum Urologii, ul. Strzelców Bytomskich 11

W 2016r. pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych w ramach kontroli sprawdzającej wykonanie nakazów decyzji nr NS-HKiŚ/4562/55/D-1089/16 z dnia 26.08.2015r. W związku z utrzymującą się ponadnormatywną liczbą bakterii *Legionella* sp., na wniosek strony wydano decyzję zmieniającą termin jej wykonania. Na podstawie wyników badań próbek pobranych w ramach kontroli sprawdzającej w dniu 09.06.2016r., stwierdzono wykonanie nakazów przedmiotowej decyzji.

Zainstalowanie generatorów dwutlenku chloru w obydwu szpitalach pozwoliło skutecznie wyeliminować zagrożenie.

3. Woda w nieckach basenów kąpielowych

W 2015r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9.11.2015r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r., poz. 2016), które nałożyło na zarządzających pływalniami szereg obowiązków. Z uwagi na sześciomiesięczny okres dostosowawczy do przepisów niniejszego rozporządzenia, od czerwca 2016r. zarządcy obiektów zobowiązani są do prowadzenia i dokumentowania systematycznych badań jakości wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych. Sprawozdania z badań, na bieżąco przesyłane były państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, co umożliwiło sprawowanie skutecznego nadzoru nad jakością wody na pływalniach.

W 2016r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie pobrał 49 próbek wody na pływalniach, z których zakwestionowano 10, pięć ze względu na przekroczenia mikrobiologiczne oraz pięć na fizykochemiczne.

Mając na uwadze bezpieczeństwo zdrowotne użytkowników dla pływalni Kompleks Sportowy „HAJDUKI”, wydano decyzję administracją nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych wody w niecce basenowej do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia z natychmiastowym terminem realizacji. Na podstawie wyników badań laboratoryjnych wody stwierdzono wykonanie nakazów decyzji.

Dla Hotelu Diament Arsenal Palace wydano 3 decyzje:

- dwie nakazujące w terminie natychmiastowym doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych wody w nieckach basenowych do stanu zgodnego z wymaganiami,
- jedną, ze względu na skażenie wody bakterią *Pseudomonas Aeruginosa*, nakazującą wyłączenie z użytkowania basenu pływackiego do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych wody do stanu zgodnego z wymaganiami.

Na podstawie wyników badań laboratoryjnych wody stwierdzono wykonanie nakazów decyzji.

W ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządców pływalni pobrano łącznie 135 próbek wody do badań laboratoryjnych. W przypadku stwierdzenia przekroczeń badanych parametrów, zarządcy niezwłocznie informowali PPIS w Chorzowie, podejmowali działania naprawcze i przedstawiali wyniki badań potwierdzające ich skuteczność.

Na podstawie wyników badań laboratoryjnych jakości wody na pływalniach oraz przeprowadzonych w obiektach kontroli, stwierdzono że zarządcy wywiązywali się z obowiązków nałożonych rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. 2015r. poz. 2016) tj.:

- uzgodnili i realizowali harmonogram poboru próbek do badań laboratoryjnych,
- przesyłali na bieżąco sprawozdania z badań,
- informowali o aktualnej ocenie jakości wody poprzez komunikaty umieszczane na tablicach informacyjnych w obiektach oraz na ich stronach internetowych.

Higiena pracy

Ocena warunków higieny pracy w zakładach pracy

Sekcja Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie w 2016r. obejmowała ewidencją 637 zakładów pracy (w 2015r. - 617) (Tab.1), zatrudniających ogółem 23940 pracowników (w 2015r. - 23409) (Tab.2), z czego największa liczba zatrudnionych to pracownicy wg następującej klasyfikacji działalności:

PKD 24 - produkcja metali - 1418 zatrudnionych,

PKD 33 - naprawa, konserwacja metalowych wyrobów gotowych i urządzeń - 1475 zatrudnionych,

PKD 47 - handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
- 1477 zatrudnionych,

PKD 84 - administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne - 1886 zatrudnionych,

PKD 86 - opieka zdrowotna - 2202 zatrudnionych.

Zdecydowana większość to zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników.

Lata	2014	2015	2016
Liczba zakładów nadzorowanych	556	617	637

Tab.1 Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2014-2016

Lata	2014	2015	2016
Liczba pracowników w nadzorowanych zakładach	21942	23409	23940

Tab.2 Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach w latach 2014-2016

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje warunki higieny pracy w zakładach o zróżnicowanym profilu produkcji oraz świadczonych usług, takich jak: przemysł hutniczy, spożywczy, metalowy, lekki, chemiczny, usługi budowlane, komunalne i gospodarki odpadami, transportowe, motoryzacyjne, a także zakłady lecznicze i opieki społecznej, zakłady weterynaryjne, Park Śląski czy Śląski Ogród Zoologiczny.

Działania kontrolne pozwalają na:

- ustalenie rodzaju czynników szkodliwych i uciążliwych występujących na stanowiskach pracy,
- ocenę narażenia zawodowego pracowników w oparciu o zidentyfikowane zagrożenia i wyniki przeprowadzonych pomiarów środowiskowych,

- podnoszenie świadomości pracodawców i pracowników na temat zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,
- współpracę i mobilizowanie pracodawców do podejmowania działań mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym i innym schorzeniom spowodowanym warunkami pracy, w tym również działania administracyjne na rzecz ich wyeliminowania lub ograniczenia,
- nadzór nad spełnianiem przez pracodawców wymagań związanych z zatrudnianiem pracowników w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne oraz czynniki rakotwórcze i mutagenne,
- nadzór nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów dot. warunków higieny pracy w zakładach pracy, w tym zapewnienie właściwych pomieszczeń pracy i higieniczno-sanitarnych oraz odpowiedniego wyposażenia do wykonywania tej pracy, w tym odzieży roboczej, ochronnej i środków ochrony indywidualnej.

Sekcji Higieny Pracy nadzoruje również przestrzeganie przepisów w zakresie:

- substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin wprowadzanych do obrotu, stwarzających zagrożenia dla zdrowia człowieka oraz środowiska,
- obowiązków pracodawcy związanych ze stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin,
- wprowadzania do obrotu oraz stosowania produktów biobójczych i prekursorów narkotyków kat. 2 i 3,
- wprowadzania do obrotu detergentów,
- zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium RP środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Plan pracy obejmował zarówno programy wieloletnie, tj. ocenę przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, kontynuację programu dotyczącego sporządzenia oceny warunków pracy i oceny narażenia pracowników na rtęć i jej związki. Ponadto realizowano zadanie dotyczące oceny warunków pracy i oceny narażenia pracowników zatrudnionych w zakładach przemysłu tworzyw sztucznych.

W 2016 roku w nadzorowanych zakładach pracy przeprowadzono ogółem 257 kontroli (w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, sprawdzające realizację wydanych wcześniej decyzji, a także kontrole problemowe i doraźne; w 2015r. - 297 kontroli). Skontrolowano 175

zakładów (Tab.3), (w 2015r. - 212 zakładów), w których łącznie zatrudnionych jest 11 389 pracowników.

Lata	2014	2015	2016
Liczba zakładów skontrolowanych	190	212	175

Tab.3 Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2014-2016

Najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami były:

- zły stan techniczny i sanitarny pomieszczeń pracy i higieniczno-sanitarnych lub niezgodne z obowiązującymi wymaganiami ich wyposażenie,
- brak aktualnych wyników pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- przekroczenia wartości NDSiN czynników szkodliwych na stanowiskach pracy i brak działań zmierzających do ograniczenia ryzyka z tym związanego,
- nieaktualne karty charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie,
- brak zgodnej z wymaganiami oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej wszystkie rodzaje zagrożeń związanych z wykonywaną pracą.

W ramach nadzoru w zakresie szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy przeprowadzono w minionym roku 56 kontroli w 47 zakładach pracy. Oceniono działania zmierzające do ograniczenia ryzyka zawodowego związanego z występowaniem tych czynników w m.in. placówkach służby zdrowia, zakładach zajmujących się gospodarką ściekami i odpadami, zakładach produkcji żywności, zakładach instalacyjno - remontowych, sklepach wielko powierzchniowych, zakładach świadczących usługi w zakresie sprzątnia. Większość stwierdzonych nieprawidłowości dotyczyła braku oceny ryzyka zawodowego pracowników dotyczącej czynników biologicznych, ponadto w jednym zakładzie stwierdzono brak rejestrów dotyczących narażenia na czynniki biologiczne gr. 3. Wydano 7 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości. W zakresie wprowadzanych do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin wprowadzanych do obrotu

przeprowadzono 25 kontroli w 16 podmiotach. Wśród wprowadzających są producenci, dystrybutorzy (m.in. hurtownie, sklepy) oraz formulatorzy (dalsi użytkownicy). W trakcie kontroli oceniano wymogi w zakresie wprowadzania do obrotu, celem zapewnienia odbiorcom produktów chemicznych prawidłowych informacji dotyczących bezpiecznego stosowania (skontrolowano oznakowanie opakowań, karty charakterystyki produktów oraz niezbędną dokumentację). W dwóch podmiotach przeprowadzono kontrolę tematyczną odnośnie wprowadzania do obrotu mieszanin chemicznych zawierających metanol.

W jednym podmiocie przeprowadzono kontrolę w zakresie przestrzegania obowiązków wynikających z Załącznika XVII rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) tj. stosowania ograniczeń dotyczących produkcji i wprowadzania do obrotu niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych.

Do stwierdzanych najczęściej w wyniku przeprowadzonych kontroli uchybień należą:

- nieprawidłowe oznakowanie produktów chemicznych (m.in. oznakowanie niezgodne z informacjami zawartymi w karcie charakterystyki produktu; brak wymaganych elementów oznakowania na opakowaniu, brak oznakowania w języku polskim),
- niezgodne z wymaganiami karty charakterystyki produktów chemicznych (m.in. brak sekcji i podsekcji, brak istotnych lub niespójne informacje w poszczególnych podsekcjach),
- brak informacji do Inspektora ds. Substancji Chemicznych o wytwarzanych lub sprowadzanych na terytorium RP mieszaninach niebezpiecznych.

Dla 37 produktów chemicznych sprawdzono karty charakterystyki (zakwestionowano 15) oraz 32 oznakowania (zakwestionowano 12). Sekcja Higieny Pracy wydała w tym zakresie 6 decyzji administracyjnych, które objęły 29 nakazów.

W 2016r. przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów – oceniono 2 produkty. Oceniane detergenty spełniały wymagania oraz zawierały wszystkie wymagane informacje.

Sekcja Higieny Pracy w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych przeprowadziła 4 kontrole, w tym 1 kontrolę u podmiotu odpowiedzialnego za uzyskanie zezwolenia. Oceniono łącznie 19 produktów.

Ponadto skontrolowano 8 podmiotów stosujących produkty biobójcze. Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. Wszystkie produkty posiadały wymagane pozwolenie. Ponadto o naruszeniu obowiązujących przepisów w zakresie produktów biobójczych poinformowano właściwego terytorialnie inspektora sanitarnego.

Mając na względzie, przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skontrolowano 1 zakład wprowadzający do obrotu prekursorzy narkotyków kategorii 3. Nie odnotowano

podejrzanych transakcji. Ponadto objęto nadzorem 6 podmiotów stosujących w swojej działalności zawodowej prekursorów narkotyków kat. 2 i 3. Nie stwierdzono w tym zakresie uchybień.

W 2016r. skontrolowano również 69 zakładów stosujących w działalności zawodowej niebezpieczne substancje i mieszaniny chemiczne. Najczęściej były to substancje stosowane do produkcji mieszanin oraz farby, lakiery, rozpuszczalniki, kleje, środki czyszczące, dezynfekcyjne, smary, oleje, produkty z grupy chemii budowlanej, odczynniki chemiczne. Przeprowadzono 74 kontroli w tym zakresie.

Stwierdzono nieprawidłowości związane z nieprzestrzeganiem obowiązków wynikających m.in. z kodeksu pracy i ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, t.j.: brak kart charakterystyki stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych bądź karty nieaktualne, brak w ocenie ryzyka zawodowego bądź w instrukcjach stanowiskowych informacji o zagrożeniach wynikających ze stosowania substancji lub mieszanin niebezpiecznych, brak oznakowania zbiorników i pojemników służących do przechowywania produktów chemicznych, brak pryszniców bezpieczeństwa oraz myjki do oczu, brak środków neutralizujących w magazynie produktów chemicznych.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 7 decyzji.

W 2016r. Sekcja Higieny Pracy kontynuowała nadzór w zakresie przestrzegania zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W Chorzowie w tym zakresie przeprowadzono 1 kontrolę, przebadano 13 zabezpieczonych prób. Wszystkie zawierały w swoim składzie substancje będące środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi w rozumieniu w/w ustawy. Zidentyfikowane substancje to: MDMB-CHMICA, 4-CMC, THJ-2201, α -PVT, PV8, 4-Cl- α -PVP, AB-CHMINACA.

W tej sprawie wydano następujące decyzje administracyjne:

- nakazującą podmiotowi wycofać z obrotu produkty i zaprzestać prowadzenia działalności w pomieszczeniach sklepu, służących wprowadzaniu do obrotu produktów, co do których zachodziło uzasadnione podejrzenie, że są środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi,
- obciążającą podmiot kosztami badań prób pobranych w czasie kontroli,
- orzekającą wymierzyć podmiotowi karę pieniężną za wprowadzanie do obrotu produktów będących środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi. Ponadto w w/w sklepie podejmowano próby ponownego przeprowadzenia kontroli, jednakże nie było

możliwości wejścia do środka, gdyż lokal nie został otwarty pomimo wielokrotnego użycia dzwonka i pukania do drzwi.

W dwóch innych obiektach, gdzie zachodziło podejrzenie wprowadzania do obrotu środków zastępczych również podjęto próby ich skontrolowania - obiekty były zamknięte.

Na prośbę Prokuratury Rejonowej w Chorzowie Sekcja Higieny Pracy wydała decyzje administracyjną, nakładającą karę pieniężną na podmiot, który wprowadzał do obrotu produkty będące środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.

W 2016r. zawiadomiono Prokuraturę Rejonową w Chorzowie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w sklepie w Chorzowie, w którym były wprowadzane środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Ponadto w 2016r. do spraw wcześniejszych wydano:

- 4 decyzje postanawiające orzec o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczyć produkty będące środkami zastępczymi, które zabezpieczono w czasie kontroli,
- 1 decyzję postanawiającą zakazać wprowadzania do obrotu produktów będącymi środkami zastępczymi, wycofać je z obrotu oraz orzec o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczyć produkty będące środkami zastępczymi zabezpieczone w czasie kontroli.

Nadzorem Sekcji Higieny Pracy objęto 10 zakładów, w których pracownicy narażeni są bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi. Przeprowadzono 11 kontroli, podczas których oceniono sposób ograniczenia zagrożenia dla pracowników (badania profilaktyczne, szkolenia, oznakowanie, pomiary, zapewnienie pracownikom odzieży ochronnej i sprzętu ochrony osobistej, warunków do higienicznego przechowywania odzieży i spożywania posiłków oraz prowadzenie wymaganej dokumentacji). Najczęściej występujące czynniki rakotwórcze: promieniowanie jonizujące, azbest (przy usuwaniu płyt azbestowo-cementowych w budownictwie) oraz substancje rakotwórcze jako odczynniki laboratoryjne. Liczbę osób narażonych na czynniki rakotwórcze w skontrolowanych zakładach oceniono na 91, natomiast zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami na 69. Została wydana 1 decyzja dotycząca uzupełnienia dokumentacji o rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem o działaniu rakotwórczym oraz przekazanie właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu informacji o narażeniu pracowników na czynnik rakotwórczy.

Spośród 637 nadzorowanych zakładów pracy stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w 23 zakładach. Przekroczenia NDS i NDN stwierdzone w 2016r. dotyczyły głównie branż o następujących profilach produkcji:

- PKD 24 produkcja metali (w tym przemysł hutniczy) - w 4 zakładach,
- PKD 25, 28 produkcja metalowych wyrobów gotowych oraz maszyn i urządzeń - w 3 zakładach,
- PKD 38, 42 zakłady robót górniczych świadczących usługi dla kopalni węgla kamiennego - w 2 zakładach,
- PKD 30 produkcja sprzętu transportowego (zakład produkujący wagony i tramwaje) - w 1 zakładzie,
- PKD 33, 46, 68 zakłady zajmujące się naprawami maszyn, remontami, przetwarzaniem złomu - w 3 zakładach,
- PKD 36, 38, 42, 55, 80, 91 zakłady wykonujące prace sezonowe związane z wykonywaniem nawierzchni, utrzymaniem terenów zielonych (koszenie trawy, wycinka drzew) - w 8 zakładach.

W zakładach, w których stwierdzono największą liczbę przekroczeń NDS i NDN rodzaj prowadzonej produkcji lub wykonywanych usług sprawił, że pracownicy narażeni byli na więcej niż jeden czynnik szkodliwy. Pracownicy zatrudnieni w przemyśle hutniczym, narażeni byli zarówno na hałas i drgania mechaniczne, wykonujący usługi dla kopalni na hałas i pyły węgla, natomiast zatrudnieni przy produkcji wagonów i tramwajów narażeni byli na hałas, drgania mechaniczne i substancje chemiczne.

Ogółem w warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w 2016r. zatrudnionych było 634 pracowników (w 2015r. – 739 osób) z czego:

- produkcja metali (w tym przemysł hutniczy) - 259 pracowników,
- produkcja metalowych wyrobów oraz maszyn i urządzeń - 46 pracowników,
- produkcja sprzętu transportowego (produkcja wagonów i tramwajów) - 102 pracowników,
- naprawy maszyn, remonty, przetwarzanie złomu - 27 pracowników,
- prace sezonowe związane z wykonywaniem nawierzchni, utrzymaniem terenów zielonych koszeniem traw, wycinką drzew - 49 pracowników,
- usługi świadczone dla kopalni węgla kamiennego - 143 pracowników.

Najczęściej występującym czynnikiem szkodliwym w nadzorowanych zakładach pracy podobnie jak w latach ubiegłych, był ponadnormatywny hałas, którego przekroczenie stwierdzono w 21 nadzorowanych zakładach.

Łącznie liczba osób narażonych na jego oddziaływanie stanowiła 2,3% ogółu zatrudnionych w różnych gałęziach gospodarki. Działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej Pionu

Higieny Pracy ukierunkowane były na wyegzekwowanie od pracodawców poprawy warunków pracy pracowników m.in. poprzez podjęcie działań mających na celu obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy. Ponadto pracodawcy obligowani byli również do opracowania i następnie wdrażania w życie programów działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas i drgania mechaniczne.

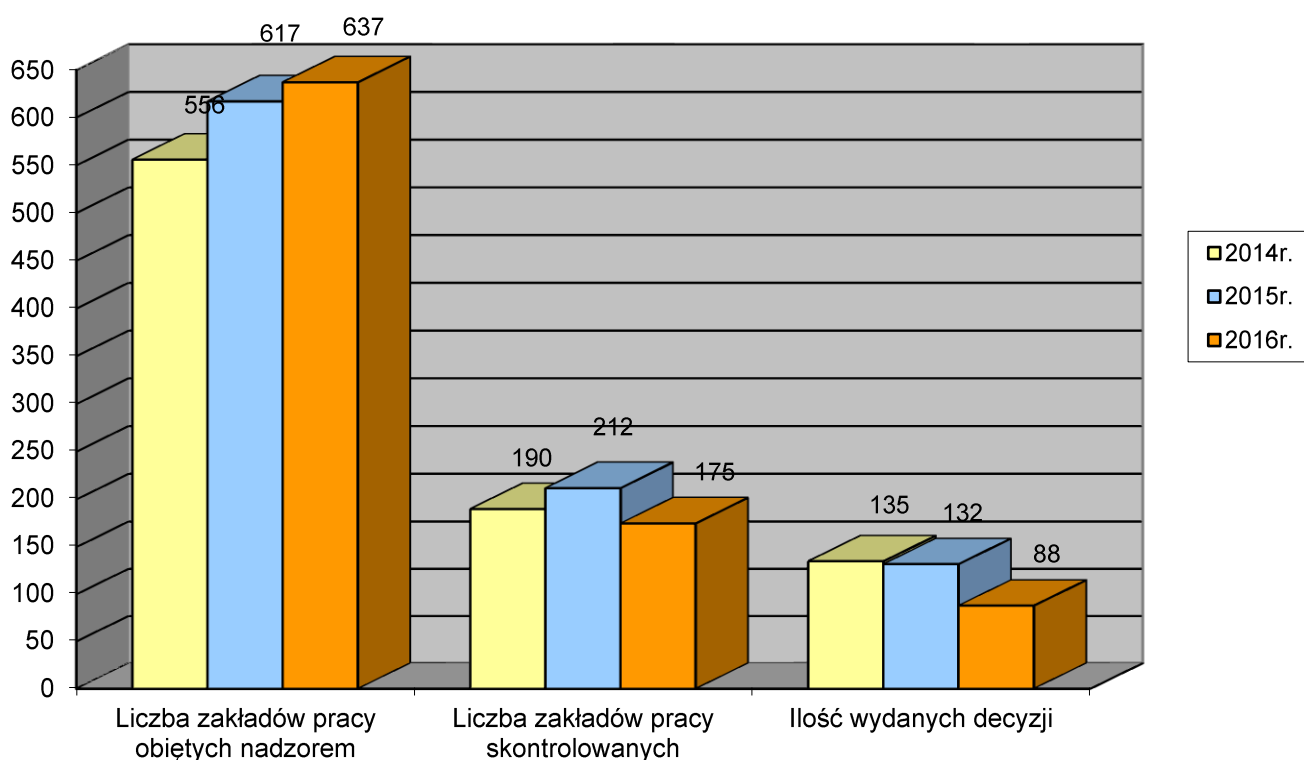
W 2016r. Sekcja Higieny Pracy prowadziła postępowania administracyjno - egzekucyjne w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. Zostało wydanych 88 decyzji administracyjnych (Tab.4) zawierających 257 nakazów m.in. w zakresie:

- substancji i mieszanin chemicznych: 47 nakazów,
- substancji i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym: 2 nakazy,
- czynników biologicznych w środowisku pracy: 2 nakazy,
- badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy: 50 nakazów,
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy do dopuszczalnych
NDS i NDN: 33 nakazy,
- oceny ryzyka zawodowego: 23 nakazy,
- właściwego stanu pomieszczeń pracy: 15 nakazów,
- właściwego stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych: 60 nakazów,
- odzieży roboczej i ochronnej oraz środków ochrony indywidualnej: 14 nakazów,
- instrukcji stanowiskowych bhp: 4 nakazy,
- badań lekarskich pracowników: 5 nakazów,
- systemu udzielania I pomocy: 1 nakaz,
- rejestru chorób zawodowych i podejrzeń o takie: 1 nakaz.

Lata	2014	2015	2016
Liczba decyzji	135	132	88

Tab.4 Liczba decyzji wydanych w latach 2014-2016

CHORZÓW - dane porównawcze za lata 2014-2016

Sekcja Higieny Pracy prowadzi również postępowania wyjaśniające i administracyjne w zakresie występowania chorób zawodowych.

W 2016r. w związku z podejrzeniem choroby zawodowej przeprowadzono 29 postępowań dotyczących pracowników lub byłych pracowników zatrudnionych w chorzowskich zakładach pracy. Wydano 15 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym 5 stwierdzających oraz 10 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W ostatnich trzech latach liczba wydanych decyzji dotyczących chorób zawodowych kształtowała się następująco (Tab.5).

Lata	2014	2015	2016
Decyzje stwierdzające	14	8	5
Decyzje odmowne	12	10	10

RAZEM	26	18	15
-------	----	----	----

Tab.5 Liczba wydanych decyzji w sprawie chorób zawodowych w latach 2014-2016

Od w/w decyzji do organu II instancji tj. Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wpłynęło jedno odwołanie.

Stwierdzone w 2016r. prawomocnymi decyzjami choroby to: pylica, zespół cieśni w obrębie nadgarstka, gruźlica oraz następstwo ostrego zatrucia gazami i olejami drażniącymi.

Szczegółowe dane dotyczące stwierdzonych chorób przesyłane są w postaci kart stwierdzenia choroby zawodowej do Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, który prowadzi Centralny Rejestr Chorób Zawodowych i analizuje kształtowanie się zapadalności na te choroby.

W ostatnich latach zauważalne jest przesunięcie czynników etiologicznych tych chorób w kierunku szkodliwych czynników biologicznych, sposobu wykonywania pracy bądź czynników o działaniu alergizującym. Mimo to choroby zawodowe związane z narażeniem na pyły i czynniki fizyczne zwłaszcza u byłych pracowników przemysłu górniczego i hutniczego nadal stanowią spory odsetek wśród stwierdzanych chorób.

Sekcja Higieny Pracy w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy realizuje także zadania z zakresu promocji zdrowia. We współpracy z Oświatą Zdrowotną w 2016r. współuczestniczono w nadzorze nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy. W trakcie kontroli z zakresu higieny pracy oceniono realizację zapisów w/w ustawy przez pracodawców.

Uczestniczono również w kampanii „Bezpieczni na starcie, zdrowi na mecie” poprzez umieszczenie informacji na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

Ponadto na kształtowanie prozdrowotnych zachowań zwracano uwagę podczas realizacji zadań z zakresu higieny pracy, tj. nadzoru nad warunkami pracy, postępowania w sprawie chorób zawodowych.

Higiena dzieci i młodzieży

OCENA STANU SANITARNEGO NADZOROWANYCH OBIEKTÓW OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

Ocenę stanu sanitarnego placówek oświatowo-wychowawczych dokonano na podstawie analizy wyników kontroli, które zostały przeprowadzone w ubiegłym roku, mając na uwadze przede wszystkim warunki higieniczno-zdrowotne i bezpieczeństwo pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

W ubiegłym roku nadzorem objętych było **88** zakładów stałych oraz **10** placówek wypożyczalni, w których zorganizowano 29 turnusy.

Ogółem przeprowadzono **153** kontrole, wydano **5** decyzji administracyjnych (w tym **3** prolongujące) **6** decyzji płatniczych na sumę 536,60 zł oraz **4** opinie sanitarne.

Mandatów karnych nie nałożono.

ŻŁOBKI

Na nadzorowanym terenie funkcjonuje osiem placówek do których uczęszcza 348 dzieci w wieku od 4 miesięcy do 3 lat.

W ubiegłym roku Żłobek Akademia Edukacji i Zabawy „Oksfordzik” zmienił lokalizację, w związku z czym znacznie zwiększyła się ilość miejsc w placówce. Wszystkie pomieszczenia zostały odpowiednio zaadaptowane i wyposażone.

Budynki są w dobrym stanie technicznym i sanitarnym, dzieciom zapewniono pobyt w bezpiecznych i higienicznych warunkach.

Na bieżąco prowadzone są drobne prace remontowe oraz estetyczne.

PRZEDSZKOLA

Nadzorem objęto 33 placówki, w tym dwie uruchomione w 2016 roku, z czego jedna przeznaczona jest dla dzieci z niepełnosprawnością.

Za wyjątkiem Przedszkola Nr 13, gdzie stwierdzono nieskuteczną wentylację w pomieszczeniach pralniczych, zniszczoną stolarkę drzwiową oraz brudne ściany, pozostałe budynki przedszkolne są w dobrym stanie technicznym i sanitarnym.

W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie nadzorowane placówki.

Stan techniczno-sanitarny uległ poprawie :

- w Przedszkolu Nr 1 – przeprowadzono generalny remont pomieszczeń sanitarnych,
- w Przedszkolu Nr 17 – wykonano remont dachu,
- w Przedszkolu Nr 18 –przeprowadzono remont połączony z modernizacją węzła żywieniowego.

Wyposażenie, sprzęt i zabawki w przedszkolach posiadają obowiązujące certyfikaty i oznakowania.

► W pięciu przedszkolach dokonano pomiarów dostosowania mebli do wzrostu dzieci. Ogółem zbadano 352 dzieci, z czego trójka dzieci (co stanowi **0,9 %**) siedziała nieprawidłowo, analogicznie w 2015 roku – **11,8%** dzieci korzystało z mebli niedostosowanych do wzrostu.

► Urządzenia sportowo - zabawowe na działkach przedszkolnych są na bieżąco remontowane i konserwowane. Wiosną urządzenia, we wszystkich obiektach, są sprawdzane pod względem sprawności technicznej.

W części placówek przeglądy przeprowadzane są przez specjalistyczne firmy.

Piaskownice są zabezpieczane przed dostępem zwierząt i możliwością zanieczyszczenia piasku odchodami zwierząt, w tym odchodami ptaków.

Teren działek przedszkolnych jest ogrodzony i uporządkowany. Nieczystości usuwane są na bieżąco.

► Warunki do utrzymania higieny w przedszkolach są właściwe.

Jednorazowe ręczniki zapewnione były we wszystkich przedszkolach (**100%**), podobnie jak w roku 2015.

We wszystkich przedszkolach zapewnione było również mydło w dozownikach oraz papier toaletowy.

W dwudziestu przedszkolach w związku z zapewnionymi odpowiednimi warunkami do mycia zębów, dzieci dbają o higienę jamy ustnej.

► Wszystkie placówki prowadzą żywienie dzieci w czasie pobytu w przedszkolu.

W 27 przedszkolach posiłki przygotowywane są na miejscu, natomiast 6 placówek korzysta z usług firmy cateringowej.

SZKOŁY

W budynkach szkół nieprawidłowości powstałe w wyniku eksploatacji takie jak zacieki, pęknięcia ścian i ubytki tynku, brudne ściany i sufity, zniszczone podłogi, zużyta stolarka drzwiowa, niesprawne urządzenia sanitarne usuwane są na bieżąco oraz w trakcie remontów prowadzonych przez szkoły najczęściej z własnych środków.

Również we własnym zakresie szkoły zakupują nowe stoliki i krzesła oraz inne wyposażenie i sprzęt.

W wyniku prowadzonego nadzoru nie stwierdzono budynków w złym stanie technicznym i sanitarno-higienicznym.

W ubiegłym roku stan sanitarny uległ poprawie:

- w Szkole Podstawowej Nr 13 przeprowadzono remont i renowację elewacji, remont dachu, remont i renowację klatek schodowych, remont korytarzy i gabinetów specjalistycznych,

- w Szkole Podstawowej Nr 24 zainstalowano nowy system wentylacyjny w pomieszczeniach węzła żywieniowego,
- w Szkole Podstawowej Nr 29 w jednym skrzydle budynku - w części sal dydaktycznych i traktach komunikacyjnych wymieniono podłogi, drzwi do pomieszczeń sanitarnych, wymieniono instalację elektryczną oraz odnowiono ściany. Ponadto wybudowano nowe odrozdzenie działki oraz zagrodę śmietnikową.
- w Szkole Podstawowej Nr 37 wyremontowano pomieszczenia sanitarne oraz wymieniono posadzki w korytarzach.
- w Gimnazjum Nr 4 przeprowadzono termomodernizację obiektu, w zakres której wchodził remont i ocieplenie dachu, elewacji, wymianę instalacji CO oraz osuszenia fundamentów.
- w Gimnazjum Nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi odnowiono ściany we wszystkich traktach komunikacyjnych.
- w Społecznej Szkole Podstawowej i Społecznym Gimnazjum Śląskim przeprowadzono generalny remont trzech pomieszczeń sanitarnych.
- W 5 placówkach przeprowadzono remonty w zakresie:
 - odnowienia ścian w pomieszczeniach dydaktycznych, sanitarnych, w traktach komunikacyjnych i szatniach oraz wymieniono podłogi w salach lekcyjnych.
 - naprawy i uzupełnienia armatury sanitarnej.
- W 4 szkołach doposażono pomieszczenia w nowe meble edukacyjne.
- W 2 w części pomieszczeń wymieniono instalację elektryczną i oświetlenie.
- W 1 szkole adoptowano pomieszczenie na salę rewalidacyjną i wyposażono w odpowiedni sprzęt.

◀ Podobnie jak w ubiegłych latach dokonano oceny rozmieszczenia uczniów w ławkach szkolnych. W roku 2016 badania przeprowadzono w trzech w tym jednej podstawowej i dwóch gimnazjach, w których **wszyscy** przebadani uczniowie korzystali z mebli dostosowanych do wzrostu (analogicznie w roku 2015 – **4,2%** uczniów siedziało nieprawidłowo).

W skontrolowanych szkołach meble oznakowane były zgodnie z obowiązującą Polską Normą.

◀ Przeprowadzono również analizę tygodniowych rozkładów lekcyjnych. Ocenie poddano rozkłady zajęć w 21 szkołach. Wszystkie tygodniowe rozkłady były prawidłowe, zgodne z wymogami ujętymi w rozporządzeniu.

◀ W ramach kontroli dokonano oceny warunków do utrzymania higieny osobistej. We wszystkich szkołach zapewniona była bieżąca ciepła woda do mycia rąk.

Podobnie jak w poprzednich latach wszędzie stwierdzono stałe zaopatrzenie pomieszczeń sanitarnych w mydło, papier toaletowy oraz ręczniki jednorazowe lub suszarki.

◀ W trakcie kontroli szczególną uwagę zwrócono na infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Szkoły, za wyjątkiem jednej (SP Nr 15), mają zapewnione wystarczające warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Mimo zapewnienia przez szkoły dobrych warunków do utrzymania higieny zauważono małe zainteresowanie uczniów w zakresie systematycznego użytkowania urządzeń natryskowych po zajęciach wychowania fizycznego.

Najczęściej używane były po zajęciach dodatkowych, uczniowie z trzech szkół korzystali sporadycznie z natrysków po zajęciach wychowania fizycznego, natomiast systematycznie były wykorzystywane w jednej szkole.

◀ Szkoły zapewniły wszystkim uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych.

◀ Szkoły w dalszym ciągu uczestniczą w akcji „Warzywa i owoce w szkole”, którą finansuje Agencja Rynku Rolnego.

W 2016 roku w akcji uczestniczyło 2256 uczniów klas I-III (co stanowi **46,5%**) z 11 szkół podstawowych (**84,6%** szkół). Natomiast w roku 2015 z akcji skorzystało **34,2%** uczniów.

◀ W 2016 roku nieznacznie zmniejszyła się liczba uczniów spożywających mleko finansowane przez Agencję Rynku Rolnego. Z mleka korzystało **93,4%** uczniów szkół podstawowych, natomiast w 2015 korzystało **95,5%** uczniów.

◀ Posiłki przygotowywane są na miejscu w stołówkach szkolnych.

W porównaniu z rokiem 2015 nieznacznie wzrosła liczba uczniów spożywających obiady w stołówkach szkolnych.

W roku 2016 z obiadów korzystało **44,6%** uczniów, natomiast w roku 2015 z **42,7%** uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjów.

W 2016 roku **22,6%** obiadów finansowanych było przez Ośrodek Pomocy Społecznej, natomiast 2015 roku **28,8%**.

Z obiadów bezpłatnych korzystają przede wszystkim uczniowie pochodzący z rodzin z trudną sytuacją materialną oraz z rodzin patologicznych.

SZKOŁY WYŻSZE

Na nadzorowanym terenie znajdują się 3 szkoły wyższe w tym: 1 publiczna i 2 niepubliczne, zlokalizowane w pięciu obiektach.

Uczelnie te znajdują się w budynkach adaptowanych, przystosowanych dla potrzeb szkolnictwa za wyjątkiem jednego obiektu nowo wybudowanego, obecnie mieszczącego się w dwóch budynkach.

Stan techniczny i higieniczno-sanitarny w budynkach uczelni nie budził zastrzeżeń. Zachowana była bieżąca czystość pomieszczeń i urządzeń oraz zapewniono środki do utrzymania higieny osobistej. Wszystkie placówki posiadały w sanitariatach dostęp do bieżącej ciepłej wody.

Uczelnie nie posiadają własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć sportowych, zawierane były umowy wynajmu sal i terenów sportowych w innych obiektach.

SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO - WYCHOWAWCZY

W budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Młodzieży Niewidomej i Słabowidzacej stan techniczno-sanitarny wszystkich pomieszczeń jest dobry.

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

OŚRODEK REHABILITACYJNO-EDUKACYJNO-WYCHOWAWCZY

Ośrodek ma swoją siedzibę w budynku adaptowanym na cele placówki. W zakładzie przebywają osoby niepełnosprawne w wieku od 3 do 25 lat.

Stan sanitarno-techniczny budynku nie budził zastrzeżeń. Ośrodek jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych, budynek wyposażony jest w podjazd i windę. Placówka na bieżąco doposażana jest w sprzęt rehabilitacyjno-edukacyjny.

WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

W objętych nadzorem dwóch placówkach przebywają osoby z upośledzeniem intelektualnym, sprzężonym kalectwem w stopniu znacznym oraz osoby niewidome i niedowidzące. Stan sanitarny budynków jest dobry. W warsztatach dla osób z upośledzeniem umysłowym dla oddziału na pobyt dzienny utworzono wydawalnię posiłków dostarczanych przez firmę cateringową.

ŚWIETLICE SOCJOTERAPEUTYCZO – ŚRODOWISKOWE

W 2016 roku funkcjonowało trzynaście tego typu świetlic, w których działalność opiekuńczo – wychowawcza prowadzona była w godzinach popołudniowych lub w dniach wolnych od nauki

szkolnej. Warunki sanitarno-techniczne we wszystkich świetlicach były zgodne z wymogami. Jedna świetlica w roku sprawozdawczym została przeniesiona do nowych pomieszczeń.

PLACÓWKI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Na nadzorowanym terenie organizowany był letni i zimowy wypoczynek w miejscu zamieszkania, głównie w zakładach całorocznych będących pod stałym bieżącym nadzorem oraz jeden obóz w obiekcie hotelarskim.

We wszystkich placówkach zapewnione były odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Chorzów

- w 2016 roku wydano trzy uzgodnienia w formie opinii sanitarnych dotyczących planów zagospodarowania przestrzennego dla Miasta Chorzów (podobnie jak w roku poprzedzającym), jedną opinię dotyczącą zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Chorzów, oraz sześć opinii sanitarnych dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla miasta Chorzów,
- w mieście Chorzów projektami zmiany planów zagospodarowania przestrzennego objęto około 1,2 % powierzchni terenu,
- poszczególne wnioski obejmowały głównie tereny ograniczone kilkoma ulicami i tereny w okolicy jednej ulicy. Dla Chorzowa rozpatrywane projekty planów zagospodarowania dotyczyły zróżnicowanych terenów – od powierzchni powyżej 5 ha do powierzchni około 28 ha. W opisywanych sprawach zwracano uwagę na zdrowie ludzi, gospodarkę wodno – ściekową, odpady, bezpieczeństwo ludzi i zwierząt, ochronę środowiska gruntowo – wodnego, ochronę powietrza atmosferycznego, ochronę przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym oraz ochronę środowiska naturalnego.

Dla obszarów planów ustalano zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego m.in. poprzez:

- wyznaczanie dopuszczalnych poziomów hałasu dla wybranych obszarów planu (np. przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową),
- zakaz lokalizacji i eksploatacji instalacji oraz urządzeń powodujących ponadnormatywną emisję substancji i energii, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 7 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska,
- zakaz wprowadzania nieoczyszczonych wód opadowych i roztopowych do wód lub ziemi,
- zakaz wprowadzania ścieków, które nie spełniają obowiązujących norm czystości do kanalizacji sanitarnej,
- nakaz oczyszczania ścieków opadowych z substancji ropopochodnych i części stałych zgodnie z przepisami odrębnymi,
- nakaz realizacji nawierzchni ciągów pieszych, rowerowych, parkingów i placów z materiałów umożliwiających wsiąkanie wód opadowych do gruntu,
- zakaz stosowania materiałów pylących do utwardzania powierzchni dróg i parkingów,
- nakaz stosowania retencji wód opadowych,
- zakaz realizacji instalacji infrastruktury radio – i telekomunikacyjnej w sposób mogący negatywnie oddziaływać na ludzi.

Plany zagospodarowania przestrzennego zmieniały przeznaczenie obszarów przede wszystkim na tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej (w szczególności wielorodzinnej),

a w dalszej kolejności przemysłowo – produkcyjnej. W dokumentach zwracano szczególną uwagę na wydzielanie terenów zieleni izolacyjnej (przede wszystkim w celu rozdzielania obszarów przeznaczanych pod zabudowę produkcyjno – przemysłową i mieszkaniową lub rekreacyjną). Zwracano również uwagę na zapisy dotyczące ograniczenia uciążliwości wynikających z charakteru prowadzonych działalności do granic działki zajmowanej przez przedsiębiorstwo oraz na zapisy dotyczące ograniczenia hałasu do poziomów dopuszczalnych (w szczególności dla terenów zabudowy mieszkaniowej).

Zapisy dotyczące przeznaczenia terenów były prawidłowe i nie sprawiały problemów przy uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych dla planowanych przedsięwzięć. Wszystkie projekty planów zagospodarowania przestrzennego zostały zaopiniowane bez zastrzeżeń.

W 2016 r. od Prezydenta Miasta Chorzów rozpatrzono następujące wnioski:

- projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Chorzów w zakresie ujawnienia udokumentowanych złóż kopalin,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Chorzów dla części obszaru gminy Chorzów położonego w rejonie ulicy Maciejkowej przy granicy z Siemianowicami Śląskimi,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Chorzów dla części obszaru gminy Chorzów położonego w rejonie ulic Siemianowickiej, Świerkowej i Sosnowej,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Chorzów dla części obszaru gminy Chorzów położonego w rejonie Alei Gwiazd i Alei Planetarium na terenie Wojewódzkiego Parku Kultury i Wypoczynku im. gen. Jerzego Ziętki.

Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych

W 2016 roku wydano 2 uzgodnienia w formie opinii sanitarnej dla przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych (podobnie jak w roku poprzedzającym).

Na terenie Chorzowa uzgodniono uwarunkowania środowiskowe dla następujących inwestycji:

- budowa zakładu przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wraz z niezbędną infrastrukturą, zakładu odzysku odpadów oraz punktu skupu odpadów, w tym złomu metali w Chorzowie przy ulicy Stacyjnej 11, na wydzielonej części działek o numerach: 2672/52, 2030/52, 2024/57, 1090/52, 3028/43, 2428/57, 2426/52, 2020/64;
- odbudowa instalacji do produkcji nadtlenku benzoilu 75% oraz instalacji do produkcji nadtlenku benzoilu 50% z ftalanem dicykloheksylu, na terenie zakładu NOVICHEM Sp. z o.o. w Chorzowie przy ulicy Michałkowickiej 9.

Przy uzgadnianiu, w związku z koniecznością zapewnienia ludziom odpowiednich standardów życia, zwracano uwagę przede wszystkim na:

- postępowanie z odpadami niebezpiecznymi (m.in. sposób segregacji, przechowywania i przekazywania),
- zabezpieczenie gruntu przed substancjami niebezpiecznymi (m.in. odpowiednie składowanie materiałów, dostęp do pojemników z sorbentami neutralizującymi wycieki, posadzki wyposażone w system zbierania odcieków do zbiornika),
- odpowiednie odprowadzanie ścieków bytowych, opadowych oraz przemysłowych (m.in. kierowanie ścieków do kanalizacji, wykorzystanie wody w obiegu zamkniętym, stosowanie separatorów substancji ropopochodnych),
- oczyszczanie powietrza odlotowego (m.in. montaż skruberów do neutralizacji odparowujących gazów),
- ochronę przed hałasem,
- stan techniczny używanego sprzętu budowlanego,
- warunki socjalno – bytowe dla pracowników oraz dostęp do środków ochrony indywidualnej przez zatrudnione osoby.

Uzgodnianie dokumentacji projektowych

W 2016 roku uzgodniono 57 dokumentacji projektowych (o pięć mniej niż w roku poprzedzającym). Najwięcej uzgodnień było dla obiektów żywienia i żywności, potem lokali fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej oraz obiektów służby zdrowia (przychodnie, gabinety prywatne) i oświaty. Uzgodniono jeden projekt gabinetu weterynaryjnego.

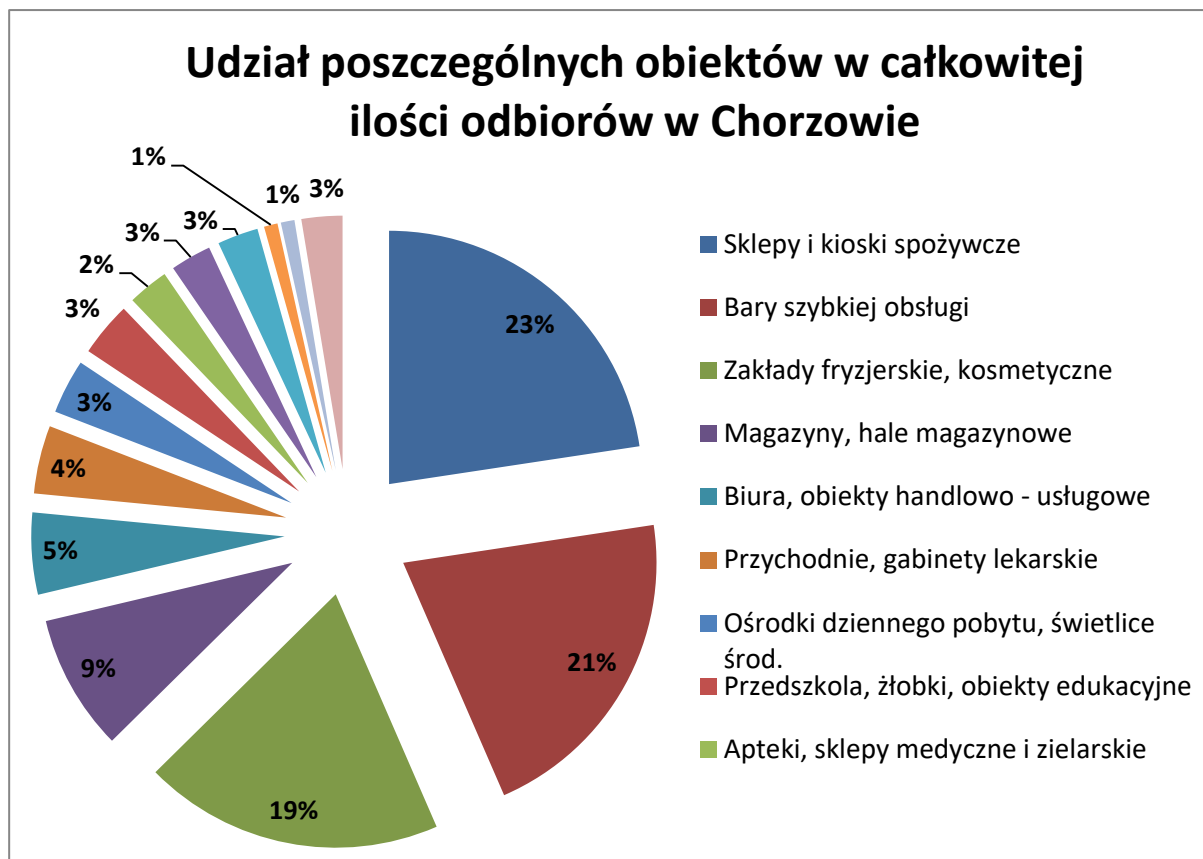
W trakcie opiniowania dokumentacji projektowych nie napotymano większych trudności w ich uzgodnianiu. Sporadycznie wyjaśniano niezgodności z wymogami sanitarnohigienicznymi bezpośrednio z projektantem lub inwestorem (niezgodności te dotyczyły m.in. braku wyczerpującego opisu technicznego i technologicznego czy braku niezbędnych punktów wodnych). Nie było przypadku negatywnego uzgodnienia projektu.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2016 r. wydano 115 opinii dopuszczających do użytkowania nowe lub zmodernizowane placówki (o 7 więcej niż w roku poprzedzającym), co wiązało się z przeprowadzeniem 123 kontroli. W/w opinie zostały wydane przede wszystkim dla takich obiektów jak: sklepy i kioski spożywcze (o łącznym udziale około 23% wszystkich odbiorów), bary piwne, kawiarnie, restauracje, lokale gastronomiczne (około 22% wszystkich obiektów dla których dokonano odbioru), salony kosmetyczne i fryzjerskie (około 19%), magazyny (9%), biura i obiekty handlowo – usługowe (5%), gabinety lekarskie oraz przychodnie specjalistyczne (4%) oraz ośrodki dziennego pobytu, przedszkola, żłobki, apteki i zakłady produkcyjne. Większość obiektów było przygotowanych do odbioru zgodnie z zaopiniowanym projektem oraz wymogami sanitarnohigienicznymi. Jednak pewna część z nich wymagała powtórnej kontroli przed dopuszczeniem do użytkowania. Powodem ponownych kontroli było przede wszystkim: brak niezbędnego punktu wodnego lub bieżącej ciepłej wody, niestaranne wykończenie podłóg i ścian, połączeń ścian z podłogą, nieprawidłowości w wykonaniu wentylacji. Najgorzej przygotowane do odbioru były apteki oraz nieduże zakłady gastronomiczne i bary szybkiej obsługi. Najlepiej przygotowane były

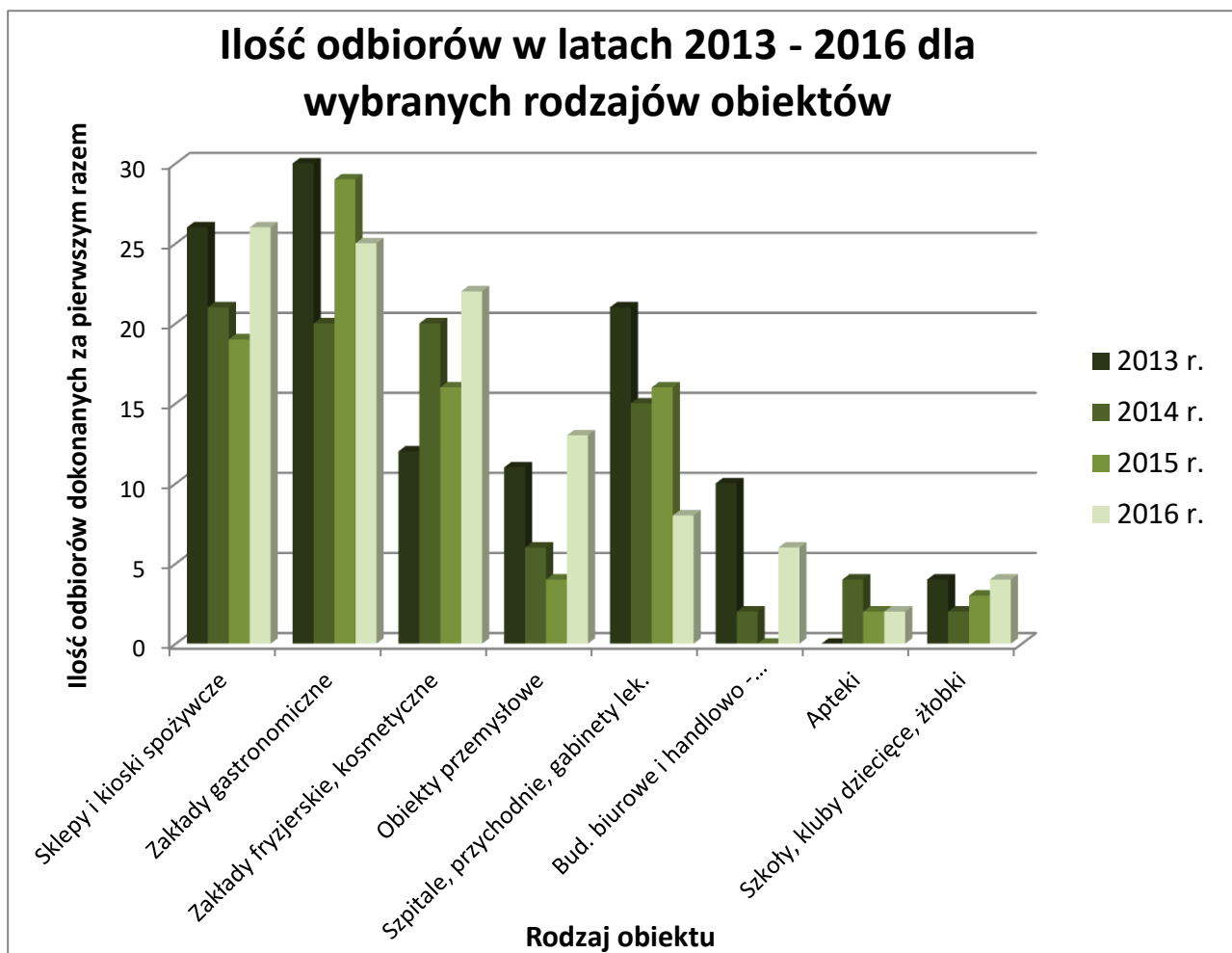
natomiast obiekty służby zdrowia oraz oświaty (podobne tendencje obserwowano w roku 2015).

Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów dla miasta Chorzów przedstawiono na wykresie poniżej (wykres 1). Do kategorii „inne” zaliczono między innymi budynki administracji, sklepy medyczne, laboratoria, stołówki.

Wykres 1. Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Chorzowie

Na wykresie poniżej (wykres 2) przedstawiono zmiany w ilości odbieranych obiektów dla poszczególnych kategorii na przestrzeni ostatnich czterech lat. W stosunku do lat poprzednich odnotowano spadek ilości odbiorów zakładów gastronomicznych (bary szybkiej obsługi, kawiarnie, restauracje) oraz obiektów służby zdrowia. Ponadto na wykresie 2 można zaobserwować rosnącą ilość otwieranych sklepów, kiosków spożywczych oraz zakładów fryzjersko – kosmetycznych. Ilość odbiorów aptek oraz obiektów oświaty utrzymuje się od kilku lat na wyrównanym poziomie. W stosunku lat poprzednich odnotowano znaczny wzrost ilości odbieranych obiektów przemysłowych. W 2016 r. do tej kategorii zaliczono magazyny, hale magazynowe i zakłady produkcyjne.

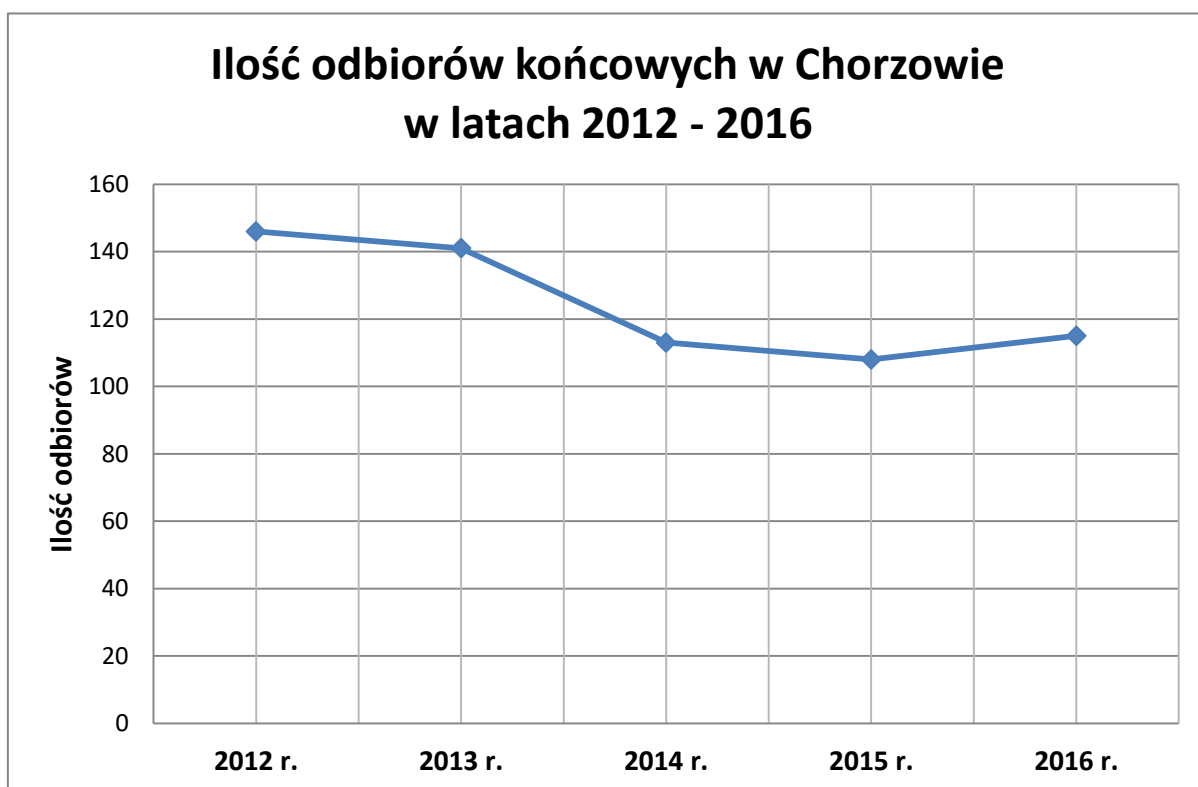

Wykres 2. Ilość odbiorów w latach 2013 – 2016 dla wybranych rodzajów obiektów

Do najciekawszych obiektów dopuszczonych do użytkowania na terenie miasta Chorzów należą:

- Ośrodek rehabilitacyjno – leczniczy w Chorzowie przy ulicy św. Piotra 9,
- Oddział chirurgii jednego dnia w Chorzowie przy ulicy Stefana Batorego 19,
- Żłobek przy Alei Harcerskiej 3B w Chorzowie,
- Budynek Straży Miejskiej przy ulicy Sobieskiego 3 w Chorzowie,
- Rozbudowany budynek B1 Chorzowskiego Centrum Pediatrii i Onkologii im. dr. Edwarda Hankego w Chorzowie przy ulicy Truchana 7,
- Klub fitness z siłownią w Chorzowie przy ulicy Gałeczki 30,
- Poradnia psychologiczno – pediatryczna przy ulicy Raclawickiej 23 w Chorzowie,
- Zakład odnowy biologicznej w Chorzowie przy ul. Gwareckiej 17A,
- Budynek Oddziału Wewnętrznego z Pododdziałem Geriatrycznym i Hematologicznym w Zespole Szpitali Miejskich w Chorzowie przy ulicy Strzelców Bytomskich 11,
- Zakład małej gastronomii „The Old Mine Tavern” w Śląskim Wesołym Miasteczku,
- Pijalnia soków w Chorzowie przy ulicy Wolności 77/III.

Na wykresie 3 przedstawiono ilość odbiorów końcowych w Chorzowie w latach poprzedzających. W 2016 r. zaobserwowano odwrócenie tendencji polegającej na zmniejszaniu się ilości odbiorów obiektów w każdym kolejnym roku (od 2012 do 2015).

Wykres 3. Ilość odbiorów końcowych w Chorzowie w latach 2012 – 2016.

Łączna ilość opinii związana z kontrolami na terenie miasta Chorzów wydana w porozumieniu z poszczególnymi sekcjami PSSE w Chorzowie przedstawiona została w tabeli 1 zamieszczonej poniżej. Kontrole dokonywane były przede wszystkim na wnioski indywidualnych inwestorów oraz na wnioski Urzędu Miasta.

Tabela 1. Opinie wydane dla poszczególnych sekcji nadzoru bieżącego

L.p.	Znak sekcji	Warunki zabudowy	Uwarunkowania środowiskowe	Dokumentacje projektowe	Dopuszczenie do użytkowania
1.	HŻŻiPU	-	-	30	59
2.	HKiŚ	-	-	15	31
3.	HP	-	2	-	9
4.	HD	-	-	3	8
5.	EP	-	-	8	8
6.	Wet.	-	-	1	-
Ogółem:	-	-	2	57	115

Oświata zdrowotna

OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI OŚWIATOWO-ZDROWOTNEJ

Oświata Zdrowotna Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Chorzowie w 2016 r. realizowała zadania w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia wynikające z zapisów Ustawy o PIS, realizacji Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce oraz potrzeb zdrowotnych środowiska. Zgodnie z wytycznymi wdrażała i realizowała:

PROGRAMY OGÓLNOPOLSKIE

1. Program edukacyjny zapobiegający nadwadze i otyłości „*Trzymaj Formę*” .
2. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.
3. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce.
4. Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Alkoholu, Tytoniu i innych Środków Psychoaktywnych. KIK 68.
5. Program profilaktyki zachorowań na raka szyjki macicy „*Wybierz Życie- Pierwszy Krok*”.

Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Celem działań było zwiększenie świadomości uczniów i ich rodziców na temat wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Koordynowano realizację konkursów , dystrybuowano materiały edukacyjne, zorganizowano akcję (sporządzono prezentację multimedialną i test wiedzy), eksponowano plakaty, zamieszczono na stronie internetowej informacje nt. programu i konkursie

Adresaci programu:

- **2349** uczniów
- rodzice i opiekunowie

Zasięg programu:

- **10 szkół** podstawowych z terenu Chorzowa (100 % placówek wytypowanych do realizacji programu)
- **11 gimnazjów** z terenu Chorzowa (100 % placówek wytypowanych do realizacji programu)

Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Celem działań było zapobieganie zwiększaniu się liczby osób rozpoczynających palenie, zapobieganie wzrostowi narażenia na dym tytoniowy w miejscach użyteczności publicznej, zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia biernego i czynnego wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Organizowano akcje profilaktyczno, rozdawano materiały edukacyjne, udzielano porad nt. profilaktyki antytytoniowej i miejsc objętych zakazem palenia, przeprowadzano pomiar CO, eksponowano plakaty.

W ramach tego programu realizowane są następujące interwencje programowe i nieprogramowe:

- **Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas” -VIII edycja**

Celem działań było podniesienie poziomu wiedzy rodziców nt. ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy, zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach, gdy dorośli palą przy nich tytoń oraz zwiększenie wiedzy nt. skutków palenia tytoniu i zapoznanie się z adresem poradni antytytoniowej. Koordynowano realizację programu, rozdano materiały edukacyjne, przeprowadzono szkolenia i narady.

Adresaci programu:

- **819** dzieci przedszkolnych (100% dzieci wytypowanych do realizacji programu) dodatkowo **199** uczniów z **4** szkół podstawowych
- **467** rodziców i opiekunów

Zasięg programu :

- **25** przedszkoli z terenu Chorzowa (100% wytypowanych placówek) dodatkowo **4** szkoły podstawowe

- **Program Edukacji Antytytoniowej „Nie pal przy mnie proszę” – VI edycja**

Celem działań było uświadomienie dzieciom, że palenie jest szkodliwe dla zdrowia, kształtowanie postaw asertywnych w sytuacji, gdy są narażone na bierne palenie. Przekazano materiały edukacyjne, udzielano porad.

Adresaci programu:

- **700** uczniów z klas I-III szkół podstawowych (100% uczniów wytypowanych do realizacji programu)
- **341** rodziców

Zasięg programu:

- **6** szkół podstawowych z terenu Chorzowa

- **Program Profilaktyki Palenia Tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” – VI edycja**

Celem realizowanych działań było zapobieganie palenia wśród uczniów poprzez zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego, unikanie zachowań ryzykownych dla zdrowia oraz nauka zachowań asertywnych. Przekazano materiały edukacyjne, udzielano porad.

Adresaci programu:

- **186** uczniów szkół gimnazjalnych i szkoły podstawowej

Zasięg programu:

- **3** szkoły gimnazjalne z terenu Chorzowa
- **1** szkoła podstawowa z terenu Chorzowa

- **Światowy Dzień bez Tytoniu- 31 maja**

Celem akcji było zapobieganie palenia tytoniu wśród młodzieży szkolnej i osób dorosłych oraz uświadomienie wpływu opakowań na atrakcyjność papierosów. Przeprowadzono akcje profilaktyczno – edukacyjne, rozdawano ulotki , udzielano porad, przeprowadzono pomiar CO w wydychanym powietrzu, zamieszczono informację na stronie internetowej.

Adresaci akcji:

- uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
- społeczność lokalna
- petenci Stacji

Zasięg akcji:

- **18** szkół podstawowych z terenu Chorzowa (100% wytypowanych placówek)
- **18** szkół gimnazjalnych z terenu Chorzowa (100% wytypowanych placówek)
- **24** szkoły ponadgimnazjalne z terenu Chorzowa (100% wytypowanych placówek)
- uczestnicy akcji profilaktycznych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną

- **Światowy Dzień Rzucania Palenia (trzeci czwartek listopada)**

Celem prowadzonych akcji było zwalczanie epidemii palenia tytoniu wśród młodzieży szkolnej, studentów oraz osób dorosłych, poszerzanie wiedzy nt. szkodliwości czynnego i biernego palenia tytoniu, zapoznanie społeczeństwa z obowiązującymi regulacjami prawnymi w zakresie miejsc wolnych od dymu tytoniowego i zakazie palenia papierosów elektronicznych. Przeprowadzono akcje profilaktyczne, udzielano porad, rozdawano ulotki, przeprowadzono badania spirometryczne, pomiar CO w wydychanym powietrzu, zapewniono konsultacje i badania lekarskie.

Adresaci:

- studenci wyższej uczelni
- uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
- petenci Stacji
- grono pedagogiczne
- pacjenci i personel medyczny
- mieszkańcy miasta
- osoby odwiedzające stronę internetową PSSE w Chorzowie

Zasięg akcji:

- **18** szkół podstawowych z terenu Chorzowa (100% wytypowanych placówek)
- **18** szkół gimnazjalnych z terenu Chorzowa (100% wytypowanych placówek)
- **24** szkoły ponadgimnazjalne z terenu Chorzowa (100% wytypowanych placówek)
- uczestnicy akcji profilaktycznych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną

Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV w tym . Światowy Dzień AIDS.

Celem działań było przekazanie wiedzy na temat zapobiegania zakażeniom HIV, zachęcanie do wykonania badań, propagowanie wierności partnerskiej oraz tolerancji wobec osób żyjących z HIV. Przeprowadzono narady, rozdawano materiały, eksponowano plakaty, zamieszczono informację nt. programu na stronie internetowej. W ramach innych akcji udzielano porad nt. profilaktyki HIV/AIDS. Przesłano list do ginekologów i położnych dot. informowania pacjentek o celowości wykonywania badań HIV u kobiet w ciąży.

Adresaci programu:

- uczniowie ze szkół ponadgimnazjalnych
- uczestnicy Chorzowskiego Dnia Promocji Zdrowia
- petenci Stacji
- pacjenci i personel medyczny poradni i szpitala na terenie Chorzowa
- mieszkańcy Chorzowa
- dzieci przedszkolne
- kadra pedagogiczna szkół,
- studenci
- uczestnicy akcji profilaktycznych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną

Zasięg programu:

- **24** szkoły ponadgimnazjalne z terenu Chorzowa (100% wytypowanych placówek)
- **1** przedszkole
- **1** uczelnia wyższa z terenu Chorzowa

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. KIK 68 współfinansowanego w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

- W ramach tego projektu realizowano **program „ARS, czyli jak dbać o miłość”**.

Celem realizowanych działań było wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności zmniejszające ryzyko utraty zdrowia i życia ich samych oraz ich dzieci spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych. Koordynowano realizację programu, prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych, udzielano porad, przeprowadzono szkolenia i narady, eksponowano plakaty, wykorzystywano alkgogle i narkogogle w celach profilaktycznych, przeprowadzono pomiar CO w wydychanym powietrzu, organizowano stanowiska profilaktyczne.

Adresaci programu:

- **905** uczniów szkół ponadgimnazjalnych (100% uczniów wytypowanych do realizacji programu)
- **126** rodziców

Zasięg programu:

- **20** szkół ponadgimnazjalnych (100% wytypowanych do realizacji programu placówek)

- **Kampanię "Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu"**

Celem kampanii było zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania. Organizowano akcje profilaktyczno - edukacyjne, rozdawano ulotki i plakaty, przeprowadzono prelekcje, pomiar CO w wydychanym powietrzu, wykorzystywano alkogogle i narkogogle w celach profilaktycznych, udzielano porad, uczestniczono w naradach, przeprowadzono testy wiedzy, przygotowano krzyżówki.

Zamieszczono informacje na stronie internetowej.

Adresaci kampanii:

- kobiety w wieku prokreacyjnym, ciężarne oraz ich rodziny i bliscy, ogół społeczeństwa

Zasięg programu:

- uczestnicy akcji profilaktycznych organizowanych przez Oświatę zdrowotną
- czytelnicy strony internetowej PSSE w Chorzowie.

Program profilaktyki zachorowań na raka szyjki macicy „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”.

Działania były ukierunkowane na zwiększenie wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy, roli wirusa HPV w jego powstawaniu, czynników zwiększających ryzyko raka szyjki macicy oraz motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie. Koordynowano realizację programu, przeprowadzono narady, prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych, eksponowano plakaty, zamieszczono informację nt. programu na stronie internetowej,

Adresaci programu:

- młodzież szkół ponadgimnazjalnych (100% uczniów wytypowanych do realizacji programu)

Zasięg programu:

- **20** szkół ponadgimnazjalnych
- **1029** uczniów

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Program „Podstępne WZW”

Celem wykonanych działań było upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, ryzyka zakażenia, zasad profilaktyki i odpowiedzialności za zdrowie własne i innych ludzi. Rozdawano materiały edukacyjne, koordynowano realizację programu i V edycję Olimpiady wiedzy, zamieszczono informacje nt. programu i laureatów Olimpiady na stronie internetowej Stacji.

Adresaci programu:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

Zasięg programu:

- 23 szkoły z terenu Chorzowa (100% wytypowanych placówek)
- 1710 uczniów

Program „Żywienie na wagę zdrowia”

Celem realizowanych zadań było wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez odżywianie, propagowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Koordynowano konkurs na prezentację multimedialną i piosenkę, promowano nową Piramidę Zdrowego Żywienia i Aktywności Fizycznej oraz 10 Zasad Zdrowego Żywienia, dystrybuowano materiały.

Adresaci programu:

- dzieci przedszkolne, personel kuchenny, rodzice dzieci przedszkolnych
- uczestnicy akcji organizowanych przez Oświatę Zdrowotną

Zasięg programu:

- 20 placówek oświatowych

Program profilaktyki czerniaka „Znam ię! Znam je?”

Podejmowane działania miały na celu upowszechnienie wiedzy o czerniaku, podniesienie świadomości uczniów na temat profilaktyki czerniaka oraz prozdrowotnych postaw i zachowań. Koordynowano realizację programu ,przeprowadzono narady, dystrybuowano materiały edukacyjne, eksponowano plakaty, zamieszczono na stronie internetowej informację nt. programu. w ramach innych akcji udzielano porad nt. profilaktyki czerniaka.

Adresaci programu:

- 1501 uczniów szkół ponadgimnazjalnych (100% placówek wytypowanych do realizacji programu)
- 158 uczniów szkół gimnazjalnych

Zasięg programu:

- 21 szkół ponadgimnazjalnych (100% placówek wytypowanych do realizacji programu)
- 3 szkoły gimnazjalne

Smak życia czyli debata o dopalaczach.

Celem działań programowych było dostarczenie informacji nt. skutków zdrowotnych zażywania dopalaczy, przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych wśród dzieci i młodzieży. Pozyskano szkoły do realizacji programu, rozdano materiały edukacyjne, przeprowadzono szkolenia, zamieszczono informacje na stronie internetowej.

Adresaci programu:

- uczniowie szkół gimnazjalnych.

Zasięg program

- **15 szkół** gimnazjalnych z terenu Chorzowa (100% placówek wytypowanych do realizacji programu)
- **1570 uczniów** szkół gimnazjalnych

Po analizie protokołów z wizytacji działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia, przedłożonej do wglądu dokumentacji oraz rozmów ze szkolnymi koordynatorami programu i dyrektorami szkół stwierdza się, że interwencje programowe były wdrażane prawidłowo. Młodzież szkolna posiada stosowną wiedzę nt. zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia.

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE OGÓLNOPOLSKIE

1. Światowy Dzień Zdrowia-Hasło Roku
2. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Światowy Dzień Zdrowia - Hasło Roku

W 2016 roku Światowy Dzień Zdrowia obchodzony był pod hasłem „**Pokonaj cukrzycę!**”.

Celem akcji było podniesienie świadomości społeczeństwa nt. cukrzycy, jak ją rozpoznać, jak zapobiegać jej powikłaniom. Zamieszczono informacje na stronach internetowych, przeprowadzono prelekcje - sporządzono prezentację multimedialną, udzielano porad, rozdawano ulotki, organizowano stanowiska profilaktyczno – edukacyjne, badano poziom cukru we krwi, opracowano test wiedzy

Adresaci:

- seniorzy
- pracownicy i petenci PSSE w Chorzowie
- dzieci pozostające w mieście podczas wakacji letnich
- dyrektorzy szkół
- klienci sklepów
- uczestnicy Chorzowskiego Dnia Promocji Zdrowia
- czytelnicy strony internetowej

Zasięg akcji:

- uczestnicy akcji prozdrowotnych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną
- osoby przebywające na terenie PSSE w Chorzowie
- czytelnicy strony internetowej PSSE w Chorzowie
- **53** szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne z terenu Chorzowa

E u r o p e j s k i D z i e ń W i e d z y o A n t y b i o t y k a c h

Celem zorganizowanych działań było podniesienie poziomu wiedzy nt. właściwego stosowania antybiotyków ,zagrożeń jakie niesie oporność na antybiotyki. Rozdawano materiały edukacyjne, organizowano stanowiska informacyjne, udzielano porad, zamieszczono informacje na stronie internetowej.

Adresaci:

- uczniowie, personel pedagogiczny i niepedagogiczny szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu Chorzowa
- mieszkańcy Chorzowa
- dyrektorzy przedszkoli
- czytelnicy strony internetowej
- placówki medyczne z terenu Chorzowa

Zasięg akcji:

- **18** szkół podstawowych z terenu Chorzowa (100% wytypowanych placówek)
- **18** szkół gimnazjalnych z terenu Chorzowa (100% wytypowanych placówek)
- **24** szkół ponadgimnazjalnych z terenu Chorzowa (100% wytypowanych placówek)
- **150** uczestników Chorzowskiego Dnia Promocji Zdrowia
- **29** placówek przedszkolnych
- **1** strona internetowa tutejszej Stacji
- uczestnicy akcji profilaktycznych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE WOJEWÓDZKIE

1. „Brązowo, ale czy zdrowo”
2. „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”
3. Projekt „HIV / AI DS – jestem świadomy , nie ryzykuję ”
4. „Mam świadomość jak być zdrowym”

Brązowo, ale czy zdrowo

Celem akcji było podniesienie poziomu wiedzy nt. bezpiecznego korzystania z promieni słonecznych, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z neodpowiedzialnego korzystania z promieniowania UV w solariach. Przeprowadzono akcje edukacyjne, organizowano punkty informacyjne, przeprowadzano narady, rozdawano ulotki, udzielano porad, zamieszczono informacje na stronie internetowej.

Adresaci akcji:

- dyrektorzy szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
- dzieci pozostające w mieście podczas wakacji letnich
- mieszkańcy miasta Chorzowa

Zasięg akcji:

- **18** szkół podstawowych
- **18** szkół gimnazjalnych
- **24** szkoły ponadgimnazjalne
- uczestnicy akcji prozdrowotnych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną

Zaszczep w sobie chęć szczepienia

Celem prowadzonych działań było podniesienie wiedzy nt. znaczenia szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień. Dystrybuowano i rozdawano materiały edukacyjne, organizowano stanowiska informacyjne, udzielano porad, nagłaśniano program szczepień przeciwko grypie dla mieszkańców powyżej 60 roku życia realizowanego przez Urząd Miasta Chorzów.

Adresaci akcji:

- rodzice
- mieszkańcy Chorzowa
- pacjenci i pracownicy placówek medycznych
- osoby odwiedzające stronę internetową PSSE w Chorzowie
- czytelnicy portalu internetowego „Chorzowianin”

Zasięg akcji:

- strony internetowe
- uczestnicy akcji prozdrowotnych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną
- placówki medyczne i szpitale na terenie Chorzowa
- Szkoła Rodzenia
- żłobki
- przedszkola

Projekt „HIV / AIDS – jestem świadomy, nie ryzykuję”

Celem działań było podniesienie wiedzy nt. profilaktyki HIV/AIDS, kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie i życie, kształtowanie tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS. Koordynowano realizację projektu, konkursu na poziomie powiatowym, przekazano materiały edukacyjne.

Adresaci:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

Zasięg akcji:

- **20** szkół ponadgimnazjalnych

Dopalacze Wypalacze -groźne narkotyki

Celem podejmowanych działań była profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych. Organizowano akcje profilaktyczne, stanowiska profilaktyczno – edukacyjne, warsztaty, rozdawano ulotki plakaty, udzielano porad, przeprowadzano narady, eksponowano plakaty, wykorzystywano sporządzoną krzyżówkę z hasłem, zamieszczono informacje na stronie internetowej, koordynowano konkursy, wykorzystano akogogle i narkogogle oraz filmy edukacyjne.

Adresaci akcji:

- młodzież gimnazjalna i ponadgimnazjalna,
- rodzice
- kadra pedagogiczna
- mieszkańcy Chorzowa

Zasięg akcji:

- **24** szkoły ponadgimnazjalne
- **18** szkół gimnazjalnych
- **58** pedagogów szkolnych
- rodzice **3** szkół ponadgimnazjalnych
- uczestnicy akcji profilaktycznych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną

M a m ś w i a d o m o ś ć j a k b y ć z d r o w y m

Celem podejmowanych działań było podniesienie poziomu wiedzy na temat profilaktyki zakażeń (w tym krwiopochodnych), w zakładach sektora beauty poprzez polepszenie warunków higienicznych w tych zakładach oraz uświadomienie znaczenia i konieczności stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi podczas wykonywania usług. Przeprowadzono szkolenia, rozdawano materiały edukacyjne, przeprowadzono ankietyzację, przekazano zaświadczenia, zamieszczano informacje na stronie internetowej.

Adresaci akcji:

- właściciele i pracownicy zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu, masażu, odnowy biologicznej

Zasięg akcji:

- 40 zakładów

INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA

1. Festyn dziecięcy „W każdym ciele zdrowy duch”
2. Organizacja stanowiska z materiałami edukacyjnymi na Chorzowski Dzień Promocji Zdrowia
3. Lekki tornister.
4. Bezpieczne ferie.
5. Światowy Dzień Krwiodawcy.
6. Profilaktyka wszawicy.
7. Profilaktyka raka sutka

Festyn Dziecięcy „W każdym ciele zdrowy duch” w Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”.

Celem akcji było promowanie działań z zakresu udzielania I pomocy m.in. przy zadławieniach, profilaktyka cukrzycy, właściwe odżywianie, bezpieczne korzystanie z promieni słonecznych, unikanie używek, promowanie aktywności fizycznej,

zagospodarowanie czasu wolnego. Zorganizowano podczas festynu: konkursy, konkurencje sportowe, punkt medyczny, pokaz i naukę udzielania I pomocy dzieciom (z wykorzystaniem fantomu niemowlaka) i osobom dorosłym.

Adresaci akcji:

- dzieci z półkolonii, świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych,
- seniorzy,
- mieszkańcy Chorzowa i ościennych miast.

Zasięg akcji:

- **771** uczestników festynu

Organizacja stanowiska z materiałami edukacyjnymi podczas Chorzowskiego Dnia Promocji Zdrowia

Podjęte działania miały na celu promowanie zdrowego stylu życia poprzez prawidłowe odżywianie, aktywność fizyczną, unikanie stresu, zrezygnowania z używek i właściwego odpoczynku

Zorganizowano stanowisko profilaktyczno – edukacyjne, udzielano porad, przeprowadzano pomiar CO w wydychanym powietrzu, rozdawano ulotki, wykorzystano w celach profilaktycznych i narkogogle. alkogogle

Adresaci akcji:

- mieszkańcy Chorzowa i ościennych miast

Zasięg akcji:

- 150 uczestników w Miejskim Ośrodku Rekreacji i Sportu w Chorzowie

Lekki tornister

Celem działań było zwrócenie uwagi na profilaktykę chorób układu ruchu oraz wad postawy wśród najmłodszych uczniów. Przesłano informację do wszystkich szkół podstawowych z terenu dot. udziału w projekcie wraz z regulaminem konkursu.

Adresaci akcji:

- rodzice dzieci w wieku szkolnym.
- dyrektorzy szkół podstawowych

Zasięg akcji:

- **18** szkół podstawowych z terenu Chorzowa

Bezpieczne ferie.

Celem akcji było prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie bezpiecznych zachowań podczas wypoczynku. Rozpropagowano informacje oraz materiałów edukacyjnych dot. bezpiecznych ferii na stronach internetowych.

Adresaci akcji:

- Urząd Miasta Chorzów,
- placówki szkolne,
- domy kultury,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Portal internetowy Chorzowianin
- czytelnicy strony internetowej PSSE w Chorzowie

Zasięg akcji:

- Urząd Miasta Chorzów
- 18 szkół podstawowych
- 24 szkoły ponadgimnazjalne
- 18 szkół gimnazjalnych
- 3 domy kultury
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Portal internetowy Chorzowianin.
- strona internetowa

Ś w i a t o w y D z i e ń K r w i o d a w c y

Celem działania było promowanie Kampanii „Krew łączy nas wszystkich” poprzez zwiększenie świadomości społecznej w zakresie nieodpłatnego oddawania krwi i zmotywowanie ich do podjęcia decyzji zostania krwiodawcą. Zorganizowano stanowisko profilaktyczno - edukacyjne, udzielano porad , rozdawano ulotki.

Adresaci akcji:

- mieszkańcy Chorzowa

Zasięg akcji:

- **40** osób

P e d i k u l o z a

Działania miały na celu przekazanie informacji nt. zapobiegania wszawicy u dzieci i młodzieży. Rozpropagowano informacje oraz przesłano materiały edukacyjne pocztą elektroniczną do przedszkoli i szkół, rozdawano ulotki podczas innych organizowanych akcji, zamieszczono folder informacyjny na stronie internetowej.

Adresaci akcji:

- przedszkola, szkoły
- uczestnicy akcji profilaktycznych

Zasięg akcji:

- 32 przedszkola
- 60 szkół

Profilaktyka raka sutka

Celem działań było podniesienie poziomu wiedzy nt. profilaktyki raka sutka. Udzielano porad m.in. na temat samobadania piersi, rozdawano ulotki, zawieszki.

Adresaci akcji:

- Społeczność lokalna

Zasięg akcji:

- uczestnicy akcji profilaktycznych

Wsparcie ze strony Urzędu Miasta Chorzów i współorganizatorów, pozwoliło na organizację szeregu imprez prozdrowotnych dla lokalnego społeczeństwa. Realizowane przedsięwzięcia uwzględniały aktualne potrzeby społeczności lokalnej.